

η Ελλάδα μας περνάει

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ
ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΕΞΟΥΣΙΑΣ ΤΩΝ ΔΥΟ ΦΥΛΩΝ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

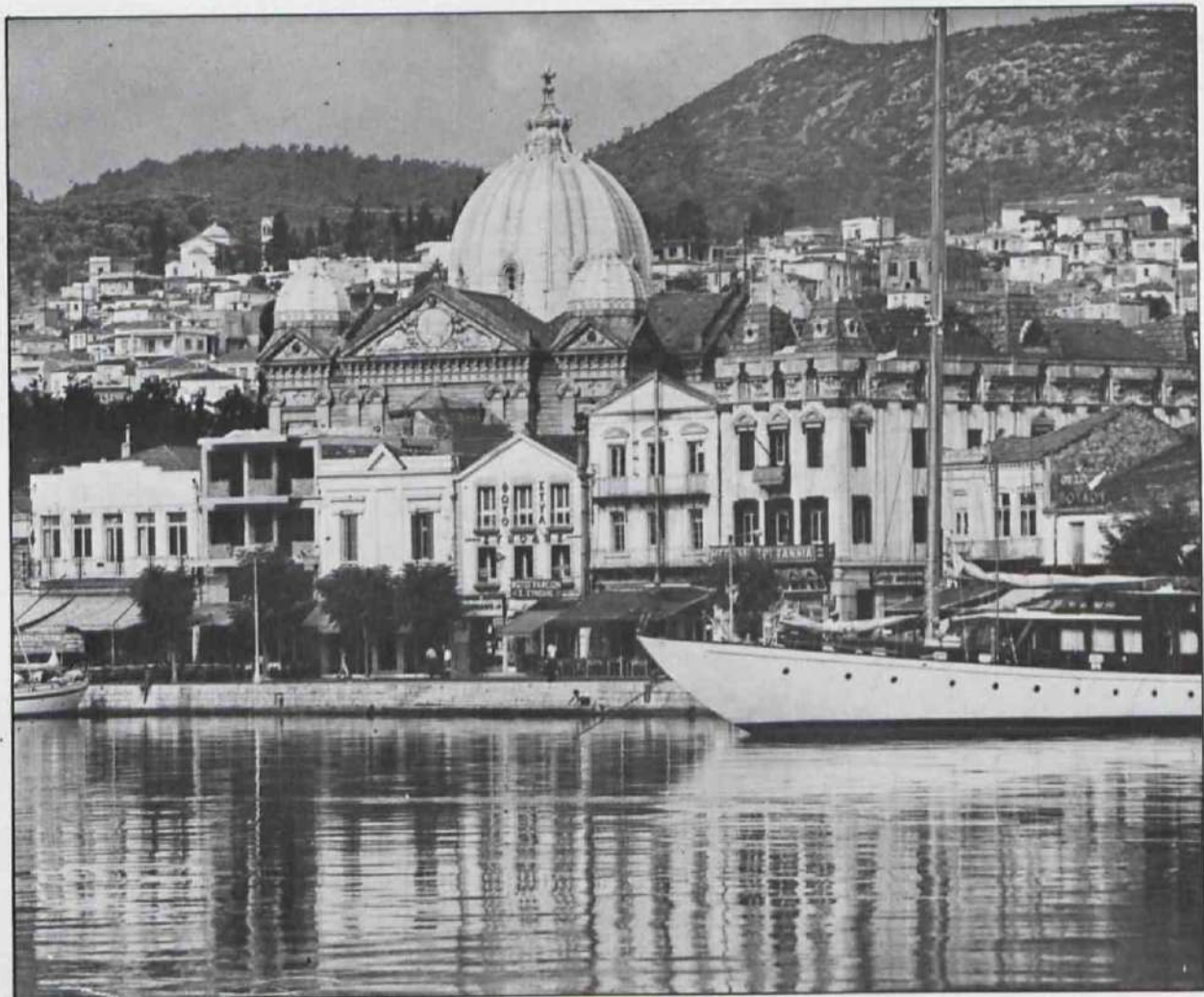
1984

ΔΕΛΤΙΟ
ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ
ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ

13

Ελληνικός Οργανισμός Γενετικής
Αριθμός 2 Αγίου Πέτρου 115

η Ελλάδα μας περιμένει

ΜΥΤΙΛΗΝΗ

Ας πάψουμε να ψάχνουμε αλλού αυτό που βρίσκεται κοντά μας

Μήπως αυτό που ψάχνουμε έξω βρίσκεται κοντά μας;

Τρέχουμε από χώρα σε χώρα.

Αλλάζουμε κάθε τόσο αεροπλάνα και πλοία.

Το διαβατήριό μας γέμισε σφραγίδες σ' όλες τις γλώσσες.

Στις μνήμες μας στριμώχνονται πρόσωπα και βαλίτσες.

Είμαστε συνέχεια σε αναχώρηση.

Τώρα, επιστροφή.

Καιρός να σταματήσουμε για λίγο εδώ. Καιρός να γνωρίσουμε τη χώρα μας.

Την πιο όμορφη χώρα του κόσμου..... ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΜΑΣ.

Η Ελλάδα μας περιμένει.

Κι έχει να μας δώσει πολλά περισσότερα απ' αυτά που ψάχνουμε αλλού.

Η Ελλάδα έχει τα πάντα.

Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού
Αμερικής 2 Αθήνα τηλ. 3223111/9

ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ Σ.Ε.Ε.
ΓΕΝΑΡΗΣ - ΙΟΥΝΗΣ 1984 ΤΕΥΧΟΣ 13

Εκδότης

Λίτσα Παπαντωνίου - Πρόεδρος ΣΕΕ
Πλουτάρχου 44 - Τηλ. 7217769

Ιδιοκτήτης

Σύνδεσμος Ελληνίδων Επιστημόνων
Βουλής 44α - Τηλ. 32.34.268

Συντάσσεται από Επιτροπή

Τα ενυπόγραφα άρθρα απηχούν
τις γνώμες των συντακτών μας

Φωτοστοιχειοθεσία

ΣΟΥΠΕΡ-ΦΩΤ (Ε. Γκολέμα και Σία)
Μεσολογίου 2 - Τηλ. 36.13.349

Εκτύπωση - Offset

ΠΕΙΡΑΪΚΗ - ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΗ
Πλαταιών 12 - Πειραιάς - Τηλ. 4175625

Περιεχόμενα

■ Ειδήσεις.....	Σχόλια.....	2
■ Διακήρυξη της « Εκκλησίας της Ακρόπολης»		7
■ Δραστηριότητες του Συνδέσμου		8
■ Νομιμοποίηση των αμβλώσεων		16
■ Μικρή αναφορά στη Διεθνή και Ελληνική νομοθεσία για τις αμβλώσεις		18
■ Εθνικό Σύστημα Υγείας		20
■ Οι εργαζόμενες γυναίκες στα πλαίσια των χωρών της ΕΟΚ		22
■ Λαϊκή συμμετοχή στον Πολεοδομικό Σχεδιασμό		24
■ Δέκα χρόνια κατοχής της Β. Κύπρου		26
■ Εναρμόνιση του Κωδικα Ιθαγενείας με την αρχή της ισότητας των φύλων		29
■ Ο Ν. 1435/84 «Τροποποιημένη διατάξεων του Κωδικα κα Ιθαγενείας και του Νόμου περί ληξιαρχικών πράξεων.....		30

ΥΠΕΥΘΥΝΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΨΑΡΑΚΩΝ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ειδησεις...σχολια

Απόφαση του Άρειου Πάγου αναγνωρίζει έμμεσα την ύπαρξη ανασφάλιστων γυναικών

Η βαριά αρρώστια της συζύγου και ο κίνδυνος με τη λύση του γάμου να χάσει την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, εμποδίζουν την έκδοση διαζυγίου έστω και αν η διακοπή της έγγαμης συμβίωσης κράτησε πάνω από έξι χρόνια και ο γάμος είναι «νεκρός». Έτσι έκρινε ο Άρειος Πάγος με πρόσφατη απόφαση του, ερμηνεύοντας τις διατάξεις του Ν. 818/1979 «περί διαζυγίου λόγω μακροχρονίου διακοπής της εγγάμου συμβίωσης».

Δεν κρίνουμε νομικά την απόφαση, κατά πόσο δηλαδή είναι η σωστή στην περίπτωση (και δεν σημαίνει συγχρόνως «σκληρή» αντιμετώπιση κάποιας άλλης οικογένειας - γυναίκας και παιδιών ίσως). Εδώ θα θέλαμε να σχολιάσουμε τα πιο πριν. Τι βγαίνει από το ιστορικό; Ότι η σύζυγος ζούσε «ξενοδολεύοντας», τουλάχιστον 20-30 χρόνια (από το 1927 που ο σύζυγος την εγκατέλειψε) για να ζήσει τον εαυτό της και τα παιδιά της. Πού είναι το ΙΚΑ; Η κοινωνική της ασφάλιση, η ιατρική περίθαλψη; Η σύνταξη; Ίδού η πλήρης απόδειξη του προβλήματος ότι υπάρχουν γυναίκες **εργαζόμενες και ανασφάλιστες**.

Δεν φταίνει λοιπόν οι διατάξεις περί διαζυγίου - που σωστά επιτέλους αναμορφώθηκαν - για το πρόβλημα που έχει δημιουργηθεί για τις διαζευγμένες και για την ταπείνωση της γυναίκας να θέλει να διατηρήσει οπωσδήποτε ένα «νεκρό» γάμο, αφήνοντας έκθετες άλλες δημιουργημένες καταστάσεις συμβίωσης και παιδιών, για μόνο το λόγο μη χάσει τα φάρμακά της. Κάποιο χρέος της Πολιτείας έχει μείνει ανεκτέλεστο από πριν. Η όποια ρύθμιση πρέπει να είναι περιορισμένη και **μεταβατική**.

Συγκροτήθηκε η επιτροπή για την ισότητα των φύλων

Στις αρχές του Φλεβάρη συγκροτήθηκε σε σώμα η επιτροπή για την ισότητα των φύλων της Νομαρχίας Αττικής, που ανάμεσα στ' άλλα έχει σα στόχο την προώθηση της ισότητας των δύο φύλων και τη συμμετοχή των γυναικών του Νομού Αττικής στην παραγωγή και τα κέντρα λήψης αποφάσεων.

Πρόεδρος εκλέχτηκε η κ. Άννα Καραμάνου, εκπρόσωπος ΟΑΕΔ και Αντιπρόεδρος η κ. Μαρία Καρρά, εκπρόσωπος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Στην επιτροπή συμμετέχουν με εκπροσώπους τους συνδικαλιστικοί και γυναικείοι φορείς, μεταξύ των οποίων και ο ΣΕΕ.

Γιορτή της μητέρας

Με αφορμή τη γιορτή της μητέρας (13 Μαΐου) είδαν το φως της δημοσιότητας απόψεις τουλάχιστον περιεργες και αντιφατικές που σκοπό είχαν να βάλουν τη γυναίκα μπροστά στο δίλημα **καλή μητέρα ή επιτυχημένη επαγγελματίας - επιστήμονας - καλλιτέχνης**; Είναι φανερό βέβαια πια απάντηση περιμένουν αυτοί που βάζουν τέτοια ερωτήματα:

Απόδειξη γι' αυτό αποτελούν μερικά δημοσιεύματα όπως της εφημερίδας «ΒΡΑΔΥΝΗΣ» που στο ερώτημα Μητρότητα ή καριέρα δόθηκαν αντίστοιχες απαντήσεις του τύπου «πάνω απ' όλα εγώ βάζω την οικογένειά μου», «ποτέ δεν θάφηνά το παιδί μου για να συνεχίσω την καριέρα μου», «ποτέ κανείς δεν μπορεί να κάνει εξίσου καλά δυο πράγματα», «το παιδί είναι η ζωή μου...». Ενώ η δουλειά είναι ένας εξωτερικός παράγοντας» κ.λπ.

Ή το περιοδικό «ΕΝΑ» όπου προκειμένου να εκφράσει τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει η γυναίκα-μητέρα φθάνει στο αντίθετο ακραίο σημείο να δημοσιεύει απόψεις που να χαρακτηρίζεται η λέξη μαμά «εφιαλτική» και να εκφράζει

υπαρξιακή αγωνία, φόβο, πόνο κ.λπ. για να καταλήξει ότι ευχή για τη μητέρα θα ήταν να την ξεχάσουν έστω και για μια μέρα του χρόνου.

Είναι λοιπόν το ωραιότερο ή το χειρότερο πράγμα να είσαι μητέρα;

Για μας τέτοια ερώτηση δεν υπάρχει. Η ανάγκη της γυναίκας για μητρότητα δεν αντιπαράκειται με την ανάγκη της για επιστημονική, επαγγελματική, κοινωνική εξέλιξη και ενεργό συμμετοχή σε όλους τους τομείς του «κοινωνικού γίγνεσθαι».

Η γυναίκα σήμερα αντιλαμβάνεται ότι για να μπορέσει να ανταποκριθεί στους πολλαπλούς ρόλους της αγωνίζεται, διεκδικεί και κατακτά ίσες ευκαιρίες στη μόρφωση, την εκπαίδευση, καλύτερες συνθήκες στην εργασία, κοινωνικές παροχές για να ανταποκρίνεται σωστά στο ρόλο της μητέρας.

Δεν νομίζουμε να διαφωνεί κανείς ότι η ουσιαστική συμμετοχή των γυναικών σε όλους τους τομείς πολιτικής, κοινωνικής και οικονομικής δραστηριότητας αποτελεί προϋπόθεση για την δημοκρατία, την ανάπτυξη και την πρόοδο της χώρας μας.

**Διεθνές Συνέδριο της
«Διεθνούς Ένωσης
Δημοκρατικών Νομικών»
στην Αθήνα**

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης μας γνωστοποίησε ότι έχει προγραμματισθεί να γίνει στην Αθήνα, 15-19 του ερχόμενου Οκτώβρη το 12ο Συνέδριο της «Διεθνούς Ένωσης Δημοκρατικών Νομικών» που είναι μια διεθνής οργάνωση με συμβουλευτικό χαρακτήρα στην UNESCO και το ECOSOC του ΟΗΕ.

Στο Συνέδριο θα συζητηθούν τα θέματα: 1. δικαιώματα στην ειρήνη και ασφάλεια. 2. δικαιώματα στην ανάπτυξη και 3. ανθρώπινα δικαιώματα και δικαιώματα των λαών.

Ειδικότερα για τους Έλληνες νομικούς η «Διεθνής Ένωση» θα επιθυμούσε οι εισηγήσεις τους να αφορούν ειδικότερα τα θέματα:

- Zones de paix et zones dénucléarisées
- Nouvel Ordre International de l'information
- Droits de peuples à la maîtrise de leurs économies nationales.

Παρακαλούνται όσα τυχόν μέλη του Συνδέσμου νομικοί θα επιθυμούσαν συμμετοχή στο τόσο ενδιαφέρον Συνέδριο να το δηλώσουν το ταχύτερο στο ΣΕΕ και συγχρόνως να απευθυνθούν για κάθε πληροφορία και παραλαβή εντύπων στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, Τμήμα Διεθνών Σχέσεων, κα Μητσοπούλου τηλ. 52 48 759

**Η βία δεν αποθαρρύνει τις
γυναίκες του Γκρήναμ-
Κόμμον**

300 περίπου αστυνομικοί, μαζί με δικαστικούς και υπάλληλους του Βρετανικού Υπουργείου Μεταφορών, περικύκλωσαν στις 4-4-1984 τον καταυλισμό ειρήνης των γυναικών έξω από την Αμερικάνικη βάση των πυραύλων Κρουζ στο Γκρήναμ-Κόμμον και αφού συνέβαλαν 30 περίπου από τις ειρηνίστριες που είχαν κατασκηνώσει εκεί επί 2,5

χρόνια, ισοπέδωσαν τις σκηνές και τα 20 εικονικά πυρηνικά καταφύγια τους.

Μια μέρα όμως μετά, ο καταυλισμός άρχισε να ξαναχτίζεται. Δεκάδες γυναίκες έστησαν νέα αντίσκηνα στην είσοδο της βάσης αποφασισμένες να συνεχίσουν τη διαμαρτυρία τους για την εγκατάσταση των πυραύλων στη χώρα τους.

ειδησεις...σχολια

Η εκκλησία «καταργεί» και παραβιάζει νόμους με εγκυκλίους

Όπως είναι γνωστό, το 1982 ψηφίστηκε ο Ν. 1250 «για την καθιέρωση του πολιτικού γάμου» και άρχισε να ισχύει από τον Ιούλη του ίδιου χρόνου. Στο άρθρο 1368 του νόμου αυτού και συγκεκριμένα στην παράγραφο 1 ορίζεται ότι: «Για να τελεσθεί ο γάμος, είτε ως πολιτικός είτε με ιερολογία της Ανατολικής Ορθόδοξης Εκκλησίας, απαιτείται άδεια του δημάρχου ή του προέδρου της κοινότητας της τελευταίας κατοικίας του καθενός από τα πρόσωπα που πρόκειται να παντρευτούνε.

Η διάταξη όμως αυτή εφαρμόστηκε μόνο για δυο μήνες περίπου από την ισχύ του νόμου, δηλαδή μέχρι τέλος Οκτώβρη 1982. Από τότε μέχρι και σήμερα, οι άδειες, προκειμένου να γίνει θρησκευτικός γάμος, εκδίδονται από την Εκκλησία, ενώ από τους Δήμους ή Κοινότητες εκδίδονται **μόνο** οι άδειες που αφορούν την τέλεση πολιτικού γάμου. Κι' αυτό γιατί η Εκκλησία κορυφώνοντας την αντίδρασή της ενάντια στο νόμο αυτό, στέλνει τον Οκτώβρη του 1982 μια εγκύκλιο σ' όλους τους Μητροπολίτες της Ελλάδας (αριθμ. πρωτ. 3876/20-10-1982), με την οποία τους ενημερώνει ότι, ύστερα από ενέργειες του προέδρου της Ι. Συνόδου «παρά

τοis αρμοδίοis», καταργήθηκε η «επίμαχη διάταξη και τους συνιστά να τηρούν στο εξής τη διαδικασία που ισχυε πριν από τη ψήφιση του Ν. 1250/82.

Έτσι η Εκκλησία άρχισε να αρνείται την τέλεση θρησκευτικού γάμου όταν η άδεια είχε εκδοθεί σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπει ο νόμος δηλ. από τον πρόεδρο της Κοινότητας ή το Δήμαρχο. Όπως μας δήλωσε μάλιστα ο υπεύθυνος για νομικά ζητήματα της Εκκλησίας πατέρας Ευάγγελος Ματζουνας, συνεχίζουν μέχρι και σήμερα να αρνούνται την τέλεσή τους.

Αποτέλεσμα της προκλητικής και απαράδεκτης αυτής ενέργειας, ήταν να σταματήσουν οι Δήμοι, «εκ των πραγμάτων» πια, να εκδίδουν άδειες που αφορούν τέλεση γάμου με ιερολογία και να περιοριστούν στην έκδοση των αδειών για πολιτικό γάμο.

Παράλληλα, στο Ληξιαρχείο της Αθήνας γίνονται δεκτές δηλώσεις γάμων που η αδειά τους έχει εκδοθεί, σύμφωνα με όσα αναφέραμε, κατά παράβαση του νόμου.

Η τέτοια αντιμετώπιση από την Εκκλησία του νόμου για την καθιέρωση του πολιτικού γάμου έχει επέκταση και σε μια σειρά ζητήματα που σχετίζονται με

την εφαρμογή του.

Έτσι, απαγορεύει την βάφτιση παιδιών που οι γονείς τους έχουν τελέσει πολιτικό γάμο γιατί «γονείς οι οποίοι ηρνήθησαν την Ορθόδοξον πίστιν κρίνονται ακατάλληλοι ν' αναθρέψουν τα παιδιά των χριστιανικώς».

Αποκαλυπτική για το θέμα είναι η εγκύκλιος του Μητροπολίτη Αυγουστίνου Καντιώτη προς τις ενορίες του Νομού Φλώρινας.

Η παραπάνω κατάσταση φαίνεται πως όχι μόνο είναι γνωστή στους αρμόδιους, μα κάτι περισσότερο. Δημιουργήθηκε και εξακολουθεί να υπάρχει με τη «σιωπηρή συναίνεση» και την ανοχή τους.

Η ευθύνη που βαρύνει την Κυβέρνηση είναι, κατά τη γνώμη μας, μεγάλη. Κι' αυτό επειδή άφησε περιθώρια για τέτοιες ενέργειες με το να μην καθιέρωσε **υποχρεωτικό** τον πολιτικό γάμο. Θεωρούμε πως η παρέμβασή της είναι **και** αναγκαία **και** επιβεβλημένη ώστε να εφαρμοστεί τελικά ο νόμος που η ίδια ψήφισε. Και το κυριότερο: Να προχωρήσει στην καθιέρωση του πολιτικού γάμου σαν υποχρεωτικό.

Μ' αυτά τα έγγραφα της εκ-
κλησίας καταργούνται οι νό-
μοι...

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Αριθμ. Πρωτ. 3876

Διεκπ. 1888

Αθήνησι τῆ 20ῆ Ὀκτωβρίου 1982

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 2329

Πρός

Τούς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

ΘΕΜΑ: «Κατάργησις Ἀδείας Δημάρχου ἢ Κοινοτάρχου δι' ἔκδοσιν ἀδείας Γάμου.

Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, κατὰ τὴν Συνεδρία Αὐτῆς τῆς 12-10-1982, ἐπελήφθη τοῦ θέματος τοῦ λεγομένου «Πολιτικοῦ Γάμου» καὶ ἀπεφάσισεν, ὅπως γνωρίσῃ ὑμῖν σχετικῶς τὰ κάτωθι:

I.- Ὡς γνωστόν, θάσει τοῦ Νόμου 1250/1982 «γιά τὴν καθιέρωσιν τοῦ πολιτικοῦ γάμου» (Φ.Ε.Κ. 46/7-4-1982) διὰ τὴν τέλεσιν γάμου, πολιτικοῦ ἢ θρησκευτικοῦ, ἀπαιτεῖτο ἡ προσκόμισις ἀδείας τοῦ Δημάρχου ἢ Προέδρου τῆς Κοινοτῆτας (ἄρθρον 1368). Τοῦτο, ὡς ἀπεδείχθη ἐκ τῆς μέχρι τοῦδε πράξεως, ἐδημιούργει δυσφορίαν καὶ ἀσκοπον ταιλαιωρίαν εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους νά τελέσωσι θρησκευτικόν Γάμον.

II.- Πρός θεραπείαν τῆς καταστάσεως ταύτης, κατόπιν συντόνων ἐνεργειῶν τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου τῆς Δ. Ἱεράς Συνόδου παρά τοῖς ἀρμοδίοις, ἐπετεύχθη ἡ κατάργησις τῆς ἐπιμάχου παραγράφου καὶ οὕτω δέν ἀπαιτεῖται πλέον ἡ ἀδεια τοῦ Δημάρχου ἢ Κοινοτάρχου διὰ τὴν ἔκδοσιν Ἐπισκοπικῆς ἀδείας γάμου.

Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω, ἐφ' ἐξῆς, διὰ τὴν ἔκδοσιν Ἐπισκοπικῆς ἀδείας τελέσεως Θρησκευτικοῦ Γάμου, θά τηρῆται ἡ διαδικασία, ἣτις ἴσχυε πρό τοῦ Νόμου 1250/1982, χωρὶς οὕτω νά ζητῆται ἡ ἀδεια Δημάρχου ἢ Κοινοτάρχου.

Ο Ἀθηνῶν ΣΕΡΑΦΕΙΜ, Πρόεδρος

Ο Μεσσηνίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ο Φωκίδος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ο Ἀρτῆς ἸΓΝΑΤΙΟΣ

Ο Ἀττικῆς ΔΩΡΟΘΕΟΣ

Ο Κορίνθου ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

Ο Φθιώτιδος ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ

Ο Μηθύμνης ΙΑΚΩΒΟΣ

Ο Σιδηροκάστρου ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ἐδέσσης - Πέλλης καὶ Ἀλμωπίας ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ

Ο Φλωρίνης - Πρεσπῶν καὶ Ἑορδαίας ΑΥΓΟΥΣΤΙΝΟΣ

Ο Λαγκαδᾶ ΣΠΥΡΙΔΩΝ

Ο Ἀρχιγραμματεὺς

Ἀρχιμ. ΤΙΜΟΘΕΟΣ ΤΡΙΒΙΖΑΣ

«Προς

Τους αἰδεο. Εφημερίους

τῆς καθ' ἡμᾶς Μητροπολιτικῆς Περιφερείας

Ἐν Φλωρίνῃ τῆ 8-5-1984

Γνωρίζομεν ὑμῖν, ὅτι τινές ἐκ τῶν ὀρθοδόξων ἐκείνων χριστιανῶν, οἱ ὁποῖοι ἐπὶ καταφρονήσει τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ γάμου ἐτέλεσαν τὸν λεγόμενον πολιτικόν γάμον εἰς κατάστη-
μα Δήμου ἢ Κοινοτῆτος, ἐπιθυμοῦν νά βαπτίσουν τὰ ἐκ τοῦ πολιτικοῦ γάμου τέκνα τῶν με βάπτισιν ἐκκλησιαστικῆν. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ προτίμησις τοῦ πολιτικοῦ γάμου εἶνε ἀρνησις τῆς ὀρθοδόξου Πίστεως, διὰ ταῦτα ἡ τοιαύτη βάπτισις δέν ἐπιτρέπεται. Καὶ τοῦτο, διότι, ὡς ἐγράψαμεν καὶ ἄλλοτε, γονεῖς οἱ ὁποῖοι ἠρνήθησαν τὴν ὀρθόδοξον Πίστιν κρίνονται ἀκατάλληλοι ν' ἀναθρέψουν τὰ παιδιὰ τῶν χριστιανικῶς. Ἡ Ἐκκλησία δέν ἐμπιστεύεται εἰς ἀθέους καὶ ἀρνητάς τῆς Πίστεως νά διαπαιδαγωγήσουν παιδιὰ που ἐξήλθον ἐκ τῆς ἱεράς κολυμβήθρας.

Διὰ ταῦτα ἐφιστώμεν τὴν προσοχὴν ὑμῶν ἵνα, ἐάν ἐξ ἄλλης τινός ἐνορίας καὶ μάλιστα ἐκ Φλωρίνης, Ἀμυνταίου καὶ Πτολεμαΐδος προσέλθῃ τις εἰς τὸν ἱερόν Ναόν τῆς ἐνορίας σας με σκοπόν νά τελέσῃ βάπτισιν, τοῦ παιδιοῦ, τοῦ μὴ τελή-
τε, τὴν βάπτισιν ἐάν προηγουμένως δέν ἐλθετε εἰς προσωπικὴν ἐπικοινωνίαν, με τὸ Γραφεῖον τῆς ἱεράς Μητροπόλεως καὶ λάβετε σχετικὰς ὁδηγίας.

Δυστυχῶς σύζυγοι τελέσαντες πολιτικόν γάμον, γνωρίζοντες τὴν ἀπαγόρευσιν ταύτην, ἠκούσθησαν νά καυχῶνται ὅτι προκειμένου αὐτοὶ νά βαπτίσουν τὸ παιδί τῶν, θά προσφύγουν εἰς ἄλλην ἐνορίαν, τῆς ὁποίας ὁ ἱερεὺς δέν θά γνωρίζει ὅτι ἐτέλεσαν πολιτικόν γάμον!

Ἡ Ἐκκλησία δέν θά ἐχῇ ἀντίρρηση νά βαπτισθῶν ἐκκλησιαστικῶς τὰ παιδιὰ ἐκείνων που ἐτέλεσαν πολιτικόν γάμον, ἐάν προηγουμένως τελέσωσι καὶ θρησκευτικόν γάμον. Ἀλλ' ἐάν ἐπιμόνως ἀρνοῦνται τὴν τέλεσιν θρησκευτικοῦ γάμου, τότε μετὰ λύπης ἀναγκάζεται ν' ἀπαγορεύσῃ τὴν βάπτισιν, διὰ τοὺς λόγους που ἀναφέρθησαν ἀνωτέρω.

Τὴν ἀδειαν τῆς ἱεράς Μητροπόλεως παρακαλοῦνται νά λαμβάνουν οἱ αἰδεο. Εφημέριοι προκειμένου νά τελέσωσι καὶ παν μυστήριον ἢ ἱεροτελεσίαν διὰ πρόσωπα τελέσαντα πολιτικόν γάμον. Ἱερεῖς, ὅστις ἐξ ἀγνοίας ἢ ἐκ προθέσεως τελεῖ ἁγιαστικὴν πράξιν διὰ πρόσωπα τελέσαντα πολιτικόν γάμον, ἐχει εὐθύνη ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ, ὡς κοινῶν τοῖς ἔργοις αὐτῶν τοῖς ἀκάρποις.

Με τὴν ἐλπίδα, ὅτι οἱ αἰδεσιμώτατοι εφημέριοι, συναισθανόμενοι τὸ βάρος τῆς εὐθύνης ἐναντι τοῦ Μεγάλου Ἀρχιερέως, ὅστις θά ζητήσῃ λόγον καὶ τῶν ἱερατικῶν πράξεων, ἐξονυχιστικῶν θά κάμνουν τὴν ἐρευναν εἰς τὰς περιπτώσεις περὶ τῶν ὁποίων γράφομεν ἀνωτέρω, διατελούμεν.

Διάπυρος πρὸς Κύριον ευχέτης

Ο Φλωρίνης, Πρεσπῶν καὶ Ἑορδαίας

ΑΥΓΟΥΣΤΙΝΟΣ

ειδησεις...σχολια

Το Ευρωκοινοβούλιο για τις γυναίκες

Στα προβλήματα των γυναικών των χωρών-μελών της ΕΟΚ, ήταν αφιέρωμα η συνεδρίαση του Ευρωκοινοβουλίου στις 19-20 Ιανουαρίου 1984.

Η συνεδρίαση αυτή παρουσιάζει ειδικό ενδιαφέρον γιατί πραγματοποιήθηκε με βάση ένα αξιόλογο ντοκουμέντο που εκπονήθηκε από την «Εξεταστική Επιτροπή του Ευρωκοινοβουλίου για τη θέση της γυναίκας στις χώρες της ΕΟΚ» και που περιέλαβε: **πρώτο** τη μελέτη 18 επιμέρους θεμάτων **δεύτερο** την εκπόνηση ενός ψηφίσματος-διακήρυξης που σύντομα διατυπώνει βασικές προτάσεις για τη βελτίωση της ζωής των γυναικών.

Είναι ξεχωριστής σημασίας κατ' αρχήν η διαπίστωση που γίνεται από την Εξεταστική Επιτροπή στο ψήφισμα που κατέθεσε, όσον αφορά την πορεία λύσης των γυναικείων προβλημάτων στις χώρες της ΕΟΚ και όπου σαφώς διατυπώνεται η άποψη ότι η κατάσταση των γυναικών **χειροτέρευσε τα τελευταία χρόνια**. Αντιγράφουμε το σχετικό απόσπασμα από το ψήφισμα (αιτιολογική έκθεση):

«Γενικά μπορεί κανείς να ισχυριστεί ότι μεταξύ του 1980 και του 1984

σημειώθηκε επιδείνωση της θέσης της γυναίκας στην Ευρώπη. Η επιδείνωση αυτή οφείλεται στη συνέχιση της οικονομικής στασιμότητας και της ανεργίας η οποία εμφανίζεται ιδιαίτερα σοβαρή μεταξύ των νέων!!!

Από τις αυξανόμενες δημοσιονομικές δυσκολίες των προϋπολογισμών των κρατών (και του προϋπολογισμού της Κοινότητας) και από τα συστήματα της κοινωνικής προστασίας και ασφάλισης... Ο κίνδυνος για περαιτέρω κατάπτωση της αγοράς εργασίας ανάλογα με το φύλο και για μια επιστροφή σε ένα καταμερισμό των οικογενειακών και κοινωνικών καθηκόντων σύμφωνα με το φύλο είναι πραγματικός. Υπάρχει επίσης ο κίνδυνος ν' αναβιώσουν παλιά στερεότυπα και να σταματήσει η εξέλιξη προς τη κατεύθυνση της ισότητας που σημειώθηκε τα τελευταία 10 χρόνια...

Όσο για τα μέτρα που προτείνονται με το ψήφισμα, παρά τις αντιρρήσεις που υπήρξαν για ορισμένα (όπως κατάργηση της προστατευτικής νομοθεσίας που υπάρχει για τις γυναίκες και θέσπιση ομοίων προστατευτικών κανόνων για άντρες-γυναίκες), το κυριότερο πρόβλημα είναι η υλοποίησή τους. Γιατί και τα προηγούμενα ψηφίσματα του Ευρωκοινοβουλίου έμειναν στα χαρτιά, πράγμα που επισημαίνεται και στο ψήφισμα.

Με συλλήψεις γιόρτασε η χούντα της Χιλής την Παγκόσμια Μέρα της Γυναίκας

Εκατοντάδες γυναίκες - μεταξύ των οποίων και την Πρόεδρο της Οργάνωσης Γυναικών Χιλής συνέλαβε η Χούντα του Πινοσέτ στις 8 Μάρτη 1984, όταν αστυνομική δύναμη επιτέθηκε και διέλυσε πορείες και διαδηλώσεις που είχαν οργανώσει οι γυναίκες για να γιορτάσουν την Παγκόσμια Μέρα της Γυναίκας.

Την ίδια στιγμή σ' ολόκληρο τον κόσμο οι γυναίκες γιόρταζαν τη μέρα τους διεκδικώντας αγωνιστικά δικαιώματα στη δουλειά, ίσα δικαιώματα κ.λ.π.

Εκδηλώσεις της επιτροπής «Έκκληση της Ακρόπολης»

Φέτος γιορτάζονται τα 150 χρόνια από την ανακήρυξη της Αθήνας σε πρωτεύουσα της Ελλάδας.

Γι' αυτό, η επιτροπή «Έκκληση της Ακρόπολης» για δεύτερη χρονιά οργανώνει εκδηλώσεις από 4 μέχρι 6 Αυγούστου 1984, με σύνθημα: **«Σώστε την Ακρόπολη, την Ειρήνη, τη ζωή και τον πολιτισμό από την πυρηνική καταστροφή»**. Στο τριήμερο αυτό, ειρηνοδρομία της ειρήνης θα ξεκινήσει από την Αρχαία Ολυμπία. Στους Δελφούς, θα πραγματοποιηθεί σύγχρονη αμφικτυονία όπου παράγοντες των γραμμάτων και του πολιτισμού αλλά και της τοπικής Αυτοδιοίκησης, θα θέσουν τα θεμέλια ενός Ελληνικού Κινήματος αποπυρηνικοποιημένων πόλεων.

Αποκορύφωμα των εκδηλώσεων θα είναι ο σχηματισμός ανθρώπινης αλυσίδας γύρω από την Ακρόπολη στις 6 Αυγούστου, όπου θα υψωθεί οικουμενικό μήνυμα για να σωθεί η Ακρόπολη, η Ειρήνη, η ζωή και ο πολιτισμός από την πυρηνική καταστροφή.

Το προεδρείο της Έκκλησης της Ακρόπολης

Σταθόπουλος Μιχάλης (πρόεδρος), Πρύτανης Πανεπιστημίου Αθήνας
Σκουλικίδης Θόδωρος, Αντιπρύτανης Ε.Μ. Πολυτεχνείου
Καράγιωργας Σάκης, Καθηγητής Παντείου Ανώτατης Σχολής Πολιτικών Επιστημών
Γιαννακόπουλος Θόδωρος, Πρόεδρος του Κέντρου Πυρηνικών Ερευνών «Δημόκριτος»
Μαχαίρας Ευάγγελος, τ. πρόεδρος ΔΣΑ Τσαπόγας Γιώργος, Δημοσιογράφος
Ντούμας Χρήστος, Καθηγητής Αρχαιολογίας Πανεπιστημίου Αθήνας
Νικολινάκος Μάριος, Καθηγητής Πανεπιστημίου
Σχινάς Γιάννης, Καθηγητής Παν/μίου Θράκης
Παπάζογλου Γιώργος, πρώην Νομάρχης Αττικής
Περιστεράκης Μιχάλης, Δικηγόρος
Πλέσσας Μίμης, Συνθέτης
Πρωτονοτάριος Γιάννης, Πυρηνικός Επιστήμονας
Μαντζίκας Βασίλης, Μηχανολόγος Μηχανικός
Μουστάκης Γιώργος, Θεολόγος-Κοινωνιολόγος, Δημοτ. Σύμβ. Αθήνας
Λιασοπούλου Αμαλία, Δασκάλα
Φραγκόπουλος Θεόφιλος, Συγγραφέας

Διακήρυξη της « Έκκλησης της Ακρόπολης» για τις αντιπυρηνικές εκδηλώσεις 4-6 Αυγούστου

Από την Ελλάδα, μητέρα πολιτισμού, από την Αθήνα, με οικουμενικό σύμβολο την Ακρόπολη στέλνουμε αγωνιστικό μήνυμα ειρήνης σ' όλους τους λαούς και τις κυβερνήσεις του κόσμου και τους καλούμε σε μια ενεργή συμπράταξη για την υπεράσπιση της ζωής, της ειρήνης και του πολιτισμού.

Εκατόν πενήντα χρόνια από την ανακήρυξη της Αθήνας σε πρωτεύουσα της Ελλάδας.

Σαράντα χρόνια από την απελευθέρωσή της από τους φασίστες κατακτητές.

Τριάντα εννέα χρόνια από την πυρηνική καταστροφή της Χιροσίμα και του Ναγκαασάκι.

Διατηρώντας άσβεστη τη μνήμη του τελευταίου πολέμου,

Γνωρίζοντας τη φρίκη χωρίς διέξοδο ενδεχόμενου πυρηνικού πολέμου,

Ενώνουμε τα χέρια στη δεύτερη αλυσίδα ειρήνης γύρω από την Ακρόπολη και δυναμώνουμε τη φωνή μας για:

να κηρυχτεί η Αθήνα ανοχύρωτη και αποπυρηνικοποιημένη πόλη ειρήνης, να απομακρυνθούν από τη χώρα μας τα πυρηνικά όπλα,

για μια Ελλάδα ειρηνική και ανεξάρτητη, μέσα σε μια αποπυρηνικοποιημένη Βαλκανική, σε μια Μεσόγειο - θάλασσα ειρήνης.

Σήμερα είναι πιο φανερό από οποτεδήποτε άλλοτε, ότι ο παράλογος ανταγωνισμός των εξοπλισμών για την ισορροπία του πυρηνικού τρόμου δεν οδηγεί στην ασφάλεια, αλλά στα παράλογα δόγματα του περιορισμένου πυρηνικού πολέμου και το πρώτου πυρηνικού πλήγματος.

Και σήμερα υπάρχουν στην Ευρώπη οι πύραυλοι Πέροινγκ-2 και Κρουζ για το πρώτο πυρηνικό πλήγμα.

Μαζί με το πανίσχυρο φιλειρηνικό κίνημα όλου του κόσμου, υποστηρίζουμε το πάγωμα των πυρηνικών εξοπλισμών.

την επιστροφή στο κλίμα της ύφεσης, την διάθεση των κονδυλίων του πολέμου για την ειρήνη και ευτυχία των ανθρώπων.

Υποστηρίζουμε την « Έκκληση των 6 ηγετών» που περιλαμβάνει τα παραπάνω αιτήματα.

Στο τριήμερο 4-6 Αυγούστου,

Όταν από την Αρχαία Ολυμπία θα ξεκινάει η Ειρηνοδρομία της ειρήνης,

Όταν στους Δελφούς - σε μια σύγχρονη αμφικτυονία - παράγοντες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης των Γραμμάτων και του Πολιτισμού θα θέτουν τα θεμέλια ενός Ελληνικού κινήματος αποπυρηνικοποιημένων πόλεων,

Όταν στις 6 Αυγούστου θα ενώσουμε τα χέρια γύρω από την Ακρόπολη,

μια φωνή θα ακούγεται από κάθε γωνιά της Ελλάδας, θα ξεπερνάει τα Ελληνικά όρια και θα γίνεται οικουμενικό μήνυμα και απόφαση.

Όχι άλλη Χιροσίμα.

Ενώμενοι θα σώσουμε την Ακρόπολη, την Ειρήνη, τη Ζωή και τον Πολιτισμό από την πυρηνική καταστροφή.

Τις εκδηλώσεις υποστηρίζουν και συμμετέχουν:

- Το Υπουργείο Πολιτισμού
- Ο Δήμος Αθήνας, όλοι οι δήμοι της διαδρομής της ειρηνοδρομίας και η μεγάλη πλειοψηφία των δήμων του Λεκανοπεδίου
- Το σύνολο σχεδόν των πρυτάνεων και αντιπρυτάνεων των Πανεπιστημίων της χώρας
- Οι 3 κινήσεις Ειρήνης ΑΚΕ, ΕΕΔΥΕ, ΚΕΑΔΕΑ
- Εκατοντάδες προσωπικότητες της πολιτικής ζωής, των γραμμάτων και του πολιτισμού
- Οι μεγάλοι συνδικαλιστικοί, επιστημονικοί, γυναικείοι και πολιτιστικοί φορείς της χώρας

Ακόμη έχουν στείλει μηνύματα υποστήριξης εκπρόσωποι των γνωστότερων και πολυπληθέστερων κινημάτων Ειρήνης απ' όλο τον κόσμο.

δραστηριότητες του συνδέσμου

Τακτική Γενική Συνέλευση Φλεβάρη '84

Στις 26/2/1984 έγινε η χρονιάτικη συνέλευση του Σ.Ε.Ε.

Στην αρχή διαβάστηκε ο απολογισμός για το χρονικό διάστημα Μάρτιος '83 - Φεβρουάριος '84, όπου αναφέρθηκε ότι κύριος άξονας δουλειάς του Συνδέσμου ήταν η προώθηση της ισοτιμίας των δύο φύλων και ειδικότερες δραστηριότητες η εκκαθάριση του Μητρώου και η ταμειακή τακτοποίηση των μελών, που εκκρεμούν χρόνια, το βασικό ζήτημα των πόρων του Συνδέσμου στο οποίο βοήθησε σημαντικά η Επιτροπή Δημοσίων Σχέσεων καθώς και η σύσταση των πέντε επιτροπών, δηλαδή: α) για την ισότητα των γυναικών στην εργασία και την κοινωνική ασφάλιση, β) για την ειρήνη και τον αφοπλισμό, γ) για την παιδεία, δ) για τις δημόσιες σχέσεις και ε) για το Δελτίο, που οπωσδήποτε μαζικοποίησαν τον Σύνδεσμο με την ενεργό συμμετοχή περισσότερων μελών του.

Κατόπιν, αναπτύχθηκε από τα μέλη της Γενικής Συνέλευσης ευρύς προβληματισμός σχετικά με το αν οι δραστηριότητες που αναφέρθηκαν καλύπτουν όλο το φάσμα της δράσης του Συνδέσμου και υποβλήθηκαν ερωτήσεις για διάφορα θέματα: π.χ. για το Νόμο 1414/84 ρωτήθηκε ποια είναι η θέση του φορέα και η Πρόεδρος απάντησε ότι θα ζητηθεί από το Υπουργείο Εργασίας καλύτερη διαδικασία και συμμετοχή στα Νομαρχιακά Συμβούλια. Επίσης τέθηκε θέμα βελτίωσης της οργανωτικής δομής του δελτίου του Συνδέσμου για το οποίο αναφέρθηκε ότι χρειάζονται σε κάθε έκδοσή του 130.000 περίπου. Ακόμα έγιναν ερωτήσεις για τη λειτουργία των επιστημονικών τμημάτων (νομικό και ιατρικό σεμινάριο), το διαγωνισμό παιδικού βιβλίου που είχε προκηρυχθεί παλιότερα, την επικοινωνία του Συνδέσμου με την αγρότισσα, τις υποτροφίες και αν πρόκειται να γίνει εντευκτήριο στο Σύνδεσμο για αλληλογνωριμία των μελών.

Προτάσεις που διατυπώθηκαν από τις διάφορες ομιλήτριες αφορούσαν: 1) τις πολιτιστικές εκδηλώσεις με σύνδεση την ειρήνη, 2) την κινητοποίηση των

μελών στη γειτονιά, 3) Να γίνει σύνδεση του Συνδέσμου με την Επιτροπή γιατρών για τα πυρηνικά όπλα και 4) Ειδικά για το νόμο 1414/84 να γίνει συζήτηση ανοιχτή με συλλόγους χημικών, γιατρών, ψυχολόγων, βιολόγων ώστε να μελετηθούν όλες οι επιπτώσεις για τις γυναίκες.

Τελικά εγκρίθηκε ο απολογισμός και η έκθεση της εξελεγκτικής επιτροπής, αποφασίστηκε η αύξηση της συνδρομής των μελών σε 800 δρχ. και εγκρίθηκαν τα παρακάτω ψηφίσματα για τις αμβλώσεις και το Κυπριακό.

● «Ο ΣΕΕ καταδικάζει την αυθαίρετη και αντίθετη προς κάθε έννοια Δικαίου και τις αποφάσεις του ΟΗΕ, ανακήρυξη τουρκοκικού ψευδοκράτους στο τμήμα της Κυπριακής Δημοκρατίας που κατέχεται παράνομα από τα τουρκικά στρατεύματα.

Ζητούμε να εφαρμοστούν το γρηγορώτερο οι αποφάσεις του ΟΗΕ για μια Κύπρο ακέραη, αδέσμευτη, ανεξάρτητη».

● Η Γ.Σ. του ΣΕΕ ζητά την άμεση κατάθεση του Νομοσχεδίου για τη νομιμοποίηση των αμβλώσεων και χωρίς το επίμαχο άρθρο της συγκατάθεσης του συζύγου.

Ζητά να προωθηθούν παράλληλα τα μέτρα οικογενειακού προγραμματισμού και προληπτικής αντιμετώπισης από τα κρατικά Κέντρα Υγείας και τους Ασφαλιστικούς φορείς.

Καταγγέλει τον θόρυβο αντιδραστικών κύκλων γύρω από το ζήτημα, και επισημαίνει την ανάγκη να προχωρήσει το μέτρο, να αντιμετωπιστεί η κερδοσκοπία σε βάρος των γυναικών, τα σοβαρά προβλήματα υγείας και προσβολής της προσωπικότητας της γυναίκας που συνδέονται με τη σημερινή κατάσταση.

Η Αγγλίδα αγωνίστρια της Ειρήνης Hellen John στα γραφεία του Συνδέσμου

Προσκεκλημένη από το Ελληνικό Γυναικείο Αντιπυρηνικό Κίνημα (ΕΓΑΚ), ήρθε στην Αθήνα στις αρχές του χρόνου η ειρηνίστρια του Γκρήναμ-Κόμμον και ηγετική φυσιογνωμία του γυναικείου αντιπυρηνικού κινήματος της χώρας της, Hellen John, μέλος του Εργατικού Κόμματος Αγγλίας.

Αξιοποιήσαμε την ευκαιρία και την καλέσαμε στα γραφεία του Συνδέσμου μας όπου απαντώντας σε ερωτήσεις των μελών μας πάνω σε ζητήματα οργάνωσης, τακτικής, προβλημάτων και προοπτικής του αντιπυρηνικού κινήματος της Αγγλίας μας είπε ανάμεσα στ' άλλα:

«Ξεκινήσαμε στην αρχή με 4 γυναίκες που έγραψαν άρθρα για την ειρήνη σε διάφορα περιοδικά και προσπαθήσαμε να ενημερώσουμε τον κόσμο μέσω του Εργατικού Κόμματος. Αργότερα άλλες 40 γυναίκες πλαισίωσαν τις πρώτες και το 1981 πραγματοποίησαν πορεία στη βάση του Γκρήναμ-Κόμμον. Ελπίζαμε ότι ο τύπος θα ασχοληθεί μαζί μας και θα γινόταν έτσι γνωστή η δράση μας. Σ' αντίθεση μ' ότι περιμέναμε, ο τύπος μας αγνόησε. Έτσι και για να δώσουμε περισσότερη έμφαση στις κινητοποιήσεις μας δεθήκαμε με αλυσίδες στο φράχτη της βάσης του Γκρήναμ-Κόμμον. Από τότε άρχισαν να μας υπολογίζουν, αλλά και πάλι η δημοσιότητα που επιδιώκαμε δεν πραγματοποιήθηκε μιας και από τις εφημερίδες μόνο η «Morning Star» ασχολήθηκε μαζί μας και πρέπει να πω πως είναι η μοναδική εφημερίδα που από την αρχή μέχρι σήμερα βοηθά τον αγώνα μας και παρουσιάζει αντικειμενικά τη δράση μας. Οι άλλες εφημερίδες μέχρι το Γενάρη του '83 έγραφαν κάπως «κολακευτικά» για μας. Αργότερα άρχισαν να προβάλλουν τη δράση μας με τέτοιο τρόπο ώστε να κάνουν ζημιά.

Πολλές γυναίκες πέρασαν μέχρι σήμερα από το φράχτη του Γκρήναμ-Κόμμον. Επί 2,5 χρόνια συνέχεια ο φράχτης αυτός, που έχει μήκος 9 μίλια, φρουρείται από 5 ομάδες γυναικών με 100 μέχρι 500 μέλη. Αξίζει να πω πως έχουμε ειδική ομάδα από γυναίκες 70

χρόνων «τις γιαγιάδες της ειρήνης» όπως λέμε που κόβουν το φράχτη της βάσης μπαίνουν μέσα και γράφουν συνθήματα.

Κλιμακώνουμε τον αγώνα μας με επισκέψεις στα χωριά και τις πόλεις ενημερώνοντας μ' αυτό τον τρόπο τον κόσμο και οργανώνοντας τον κόσμο και οργανώνοντας καλύτερα τη δράση μας. Έχουμε φτάσει μέχρι τη Σικελία. Εστιά, βέβαια, της προσοχής μας εξακολουθεί να είναι η βάση του Γκρήναμ-Κόμμον που την έχουν επισκεφτεί για συμπαράστα-

ση πολλές γυναίκες απ' όλο τον κόσμο, ακόμη και από την Ελλάδα.

Αποτέλεσμα της δράσης μας ήταν να μην εξαπλωθεί η εγκατάσταση των πυραύλων Πέρσινγκ 2 και Κρουζ στην υπόλοιπη Αγγλία και να γίνει μήνυση κατά του Ρήγκαν για την τοποθέτηση των πυραύλων στη χώρα μας.

Θα συνεχίσουμε δίδοντας ιδιαίτερη έμφαση στον αγώνα μας τις ημερομηνίες εκείνες που έχουν σχέση με τις γυναίκες. Συνδυάζουμε τον αγώνα μας για την ειρήνη με τον αγώνα ενάντια

στην αύξηση των πολεμικών δαπανών.

Εκείνο που θέλουμε, και ελπίζουμε πως θα γίνει είναι η ταυτόχρονη δραστηριότητα των γυναικών όλου του κόσμου ενάντια στα πυρηνικά όπλα. Ο συντονισμός των γυναικών σε διεθνές επίπεδο είναι εφικτός. Μόνο μ' αυτό τον τρόπο θα πετύχουμε το σκοπό μας. Γι' αυτό και πρέπει να κρατηθεί επαφή με το Σύνδεσμό σας και να υπάρξει μόνιμη συνεργασία».

Υπόμνημα στο Υπουργείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Συνεχίζοντας ο ΣΕΕ την παρέμβαση του για την επίλυση ζητημάτων κοινωνικής ασφάλισης των γυναικών, έστειλε στον Υπουργό Κοινωνικών Ασφαλίσεων το παρακάτω υπόμνημα:

«Το Δ.Σ. του Σ.Ε.Ε. στη συνεδρίασή του της 9.5.84 αποφάσισε να θέσει υπόψη του Υπουργείου σας τα εξής:

Όπως είναι γνωστό ο Σύνδεσμός μας αμέσως μετά τη μεταπολίτευση, δραστηριοποιήθηκε στη μελέτη και προβολή όλων των προβλημάτων ανισότητας στη μεταχείριση του γυναικείου πληθυσμού της χώρας μας, που έχουν δημιουργήσει την τόσο μειονεκτική θέση της γυναίκας σε όλους τους τομείς της ζωής της ατομικής, οικογενειακής, οικονομικοκοινωνικής και πολιτικής.

Με την ψήφιση του Συντάγματος 1975, με το οποίο η υποχρέωση της πολιτείας για την υλοποίηση της ισονομίας των δύο φύλων - υποχρέωση που πάντα βέβαια υπήρχε βάσει των γενικών αρχών και των προηγούμενων Συνταγμάτων - ανακηρύχθηκε ρητά και πανηγυρικά με το άρθρο 4 παρ. 2, ο Σύνδεσμος άρχισε τη συστηματική μελέτη των αναγκαίων τροποποιήσεων της νομοθεσίας για την εφαρμογή της ισότητας στην οικογένεια, αλλά και τον εκσυγχρονισμό της νομοθεσίας στον τομέα αυτό, ενώ παράλληλα, συντονισμένα με όλες τις προοδευτικές γυναικείες οργανώσεις, συμμετείχε σ' όλη την αγωνιστική δραστηριότητα και την νομική διατύπωση σχετικού Σχεδίου Νόμου. Η ψήφιση του νόμου 1329/83 ανεξάρτητα από τη δεδομένη κυβερνητική βούληση, αποτελεί κατά γενική παραδοχή το επιστέγασμα της δραστηριότητας και συμμετοχής αυτής των γυναικείων οργανώσεων.

Συνεχίζοντας την παράδοση του Συνδέσμου, το Δ.Σ. που έχει προκύψει από τις εκλογές Μαρτίου 1983, έθεσε σα στόχο τη συστηματική μελέτη προβλημάτων που προκύπτουν για την γυναίκα από την ανισότητα μεταχείρισης στον τομέα της απασχόλησης και κοινωνικής

ασφάλισης. Αυτό ήταν και ιδιαίτερα επείγον για να γίνουν και οι σχετικές προβλέψεις στο Πενταετές πρόγραμμα κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης. Μια βασική εμφάνιση των πορισμάτων της μελέτης αυτής γίνεται στο τελευταίο τεύχος του Δελτίου του Συνδέσμου (υπ' αριθμ. 12/1983 σελ. 15-23) με τίτλο «Πενταετές πρόγραμμα και ισονομία των φύλων» που έχουμε ήδη στείλει στο Υπουργείο σας. Σημειώνουμε ότι τις προτεινόμενες λύσεις συζητήσαμε σε δύο συγκεντρώσεις που έγιναν στα γραφεία μας με μέλη του Σ.Ε.Ε.

Εξειδικεύοντας τα θέματα που αφορούν αρμοδιότητα του Υπουργείου σας προτείνουμε συγκεκριμένα:

Α) Τη λήψη των αναγκαίων μέτρων, (νομοθετικών, διοικητικών, οργανωτικών) για την **εξασφάλιση της ασφαλιστικής κάλυψης όλων των πραγματικά εργαζόμενων γυναικών**, όλου του ενεργού γυναικείου πληθυσμού, ανεξάρτητα από το είδος και τον τρόπο απασχόλησης.

Είναι χαρακτηριστικό ότι ενώ στην ασφαλιστική νομοθεσία δεν υπάρχει ρητή σε βάρος της γυναίκας εξαίρεση από την ασφάλιση, στην πραγματικότητα ευρύτερες κατηγορίες εργαζομένων κατ' επάγγελμα γυναικών **παραμένουν αναασφάλιστες**. Οι διαφυγές αυτές - από την κοινωνική ασφάλιση - της γυναικείας απασχόλησης, αν και αποτελούν το μεγαλύτερο ποσοστό της όλης «διαφυγής», έχουν αποσιωπηθεί από τους ασφαλιστικούς φορείς - πάντως δεν τους έχουν ειδικά απασχολήσει. Οι αιτίες βρίσκονται πάλι στη γνωστή κοινωνική αντίληψη (σύμφωνα με το πνεύμα του ως τα χθες Οικογενειακού Δίκαιου) που θέλει πάντα τη γυναίκα συντηρούμενη από κάποιον άνδρα και την απασχόληση της πάρεργη και προσωρινή. Έτσι είτε από «αμέλεια» του νομοθέτη είτε από «αμέλεια» των φορέων κοινωνικής ασφάλισης αγνοείται και καταστρατηγείται, όσον αφορά τη γυναίκα, η βασική αρχή της ασφαλιστικής νομοθεσίας για την αυτοδίκαιη ασφάλιση κάθε εργαζομένου.

Στις κατηγορίες αυτές εργαζομένων και μη ασφαλισμένων κατά κανόνα γυναικών ανήκουν:

α.- Τα συμβοληθούντα μη αμοιβάμενα μέλη, όπως ονομάζονται στη στατιστική του πληθυσμού, που όμως κατατάσσονται στον ενεργό πληθυσμό με την παραδοχή ότι απασχολούνται κανονικά.

Σ' αυτή την κατηγορία υπάγεται και η αγρότισσα που, μόλις το 1982, της αναγνωρίστηκε αυτοτελής σύνταξη. Αλλ' εκτός από την αγρότισσα παραμένουν αναασφάλιστες, κάτω από τον ίδιο τίτλο, γυναίκες που εργάζονται σε εργασίες του συζύγου τους δίχως να ασφαρίζονται ούτε σαν μισθωτές ούτε σαν ελεύθερες επαγγελματίες.

β.- Οι ανεξάρτητα εργαζόμενες σε πολλούς εργοδότες, όπως οικιακές βοηθοί, μοδίστρες, νοσοκόμες κλπ.

γ.- Οι εργαζόμενες «με το κομμάτι» στα σπίτια τους - μια κατηγορία που όλο επεκτείνεται ακριβώς για να κερδίζουν οι εργοδότες από τη διαφυγή της ασφάλισης του γυναικείου προσωπικού τους.

δ.- Οι μερικώς απασχολούμενες.

ε.- Οι εποχιακά απασχολούμενες.

στ.- Το οικόσιτο προσωπικό που δεν αναγγέλεται στο ΙΚΑ.

Θα είχε πολύ ενδιαφέρον και επιβάλλεται να γίνει μια ειδική έρευνα που θα προσδιορίζει με ακρίβεια την έκταση της αναασφάλισης γυναικείας απασχόλησης στις κατηγορίες που εντοπίσαμε παραπάνω. Πρέπει να σημειώσουμε όμως ότι με τα στοιχεία που μπορούσαμε να έχουμε στη διάθεσή μας με συνδυασμό εμπειρικές διαπιστώσεις εχτιμούμε ότι το ποσοστό των αναασφάλιστων αν και απασχολούμενων γυναικών είναι πολύ σημαντικό.

Β. Δεύτερη σημαντική ρύθμιση για την άρση της βασικής ανισότητας της γυναίκας στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης είναι η **αναγνώριση του χρόνου αποχής της γυναίκας από την εργασία της - μετά τη λήξη των επιδομάτων μητρότητας - σαν χρόνου εργασίας για την κοινωνική ασφάλιση (πλασματικός χρόνος εργασίας)**. Ο χρόνος αυτός - περίοδος πρώτης νηπιακής ηλικίας του παιδιού - μπορεί να ορισθεί έως 2-3 εξάμηνα και με ένα ανώτατο όριο για όλα τα παιδιά. Εφ' όσον θεσμοθετηθούν οι «γονικές άδειες» που θα χορηγούνται στην μητέρα ή τον πατέρα η αναγνώριση του πλασματικού χρόνου ασφάλισης θα γίνεται αντίστοιχα.

Μόνο έτσι θα υλοποιηθεί πλέον το αξίωμα ότι η μητρότητα είναι «κοινωνικό λειτούργημα» και δεν θα σταθεί εμπόδιο για πλήθος εργαζόμενες γυναίκες όταν αναγκάζονται από έλλειψη κοινωνικής πρόνοιας να διακόψουν τη δουλειά τους στην πρώτη νηπιακή ηλικία του παιδιού να αποσυνδεθούν οριστικά από

την κοινωνική ασφάλιση. Είναι συνηθισμένο το φαινόμενο γυναικών με το παράπονο ότι «έκανα τόσα μεροκάματα στο ΙΚΑ και τα έχασα».

Δεν πρόκειται εδώ να εξετάσουμε το θέμα των τυχόν οικονομικών επιπτώσεων του μέτρου. Μόνο μια πλήρης αναλογιστική μελέτη με στοιχεία και στατιστικές προβλέψεις απασχόλησης νέων γυναικών, γεννησιμότητας κλπ. θα ήταν δυνατόν να σταθμίσει το κόστος και να το καταλείψει στο χρόνο. Αλλά η εκτίμηση της όλης πρότασης για αναγνώριση σα χρόνου ασφάλισης του χρόνου αποχής από την εργασία σύμφωνα με τα παραπάνω δεδομένα, (η «γονική άδεια» αν θεσμοθετηθεί) δεν είναι δύσκολη, αν λάβουμε υπ' όψη τα εξής:

● Η αναγνώριση πλασματικού χρόνου εργασίας σα χρόνο ασφάλισης δεν είναι άγνωστη – κάθε άλλο – στις νομοθεσίες κοινωνικής ασφάλισης στον τόπο μας (χρόνος σπουδών, χρόνος στράτευσης κλπ.). Και η αναγνώριση σαν πλασματικού χρόνου των γονικών αδειών είναι η πιο **κοινωνικά** δικαιολογημένη.

● Κατά γενική και αποδεδειγμένη ασφαλιστική εκτίμηση, ο συνυπολογισμός ενός πλασματικού, περιορισμένου, χρόνου σαν χρόνο ασφάλισης, που ισοδυναμεί με αντίστοιχη μείωση των χρονικών προϋποθέσεων για το δικαίωμα σύνταξης, δεν συνεπάγεται υπολογίσιμη επιβάρυνση σ' ένα γενικό σύστημα συντάξεων, εφ' όσον τηρείται αυστηρά η βασική προϋπόθεση του **ορίου ηλικίας**.

● Επιβάρυνση σημαντική (και αδικαιολογήτη για το σκοπό στον οποίο αποβλέπει η κοινωνική ασφάλιση) επιφέρουν οι πρόωρες συνταξιοδοτήσεις (η περίφημη δεκαπενταετία για τις γυναίκες που θα ισχύει ακόμα 15 χρόνια, οι παρατεινόμενες συνταξιοδοτήσεις για τις ενήλικες θυγατέρες, αλλά και πλήθος χαριστικές και γενικές ρυθμίσεις – όπως οι κατά κανόνα πρόωρες συνταξιοδοτήσεις στρατιωτικών, η οι «εθελούσιες έξοδοι» κλπ.). Σ' όλες αυτές τις περιπτώσεις διπλασιάζεται και τριπλασιάζεται ο ασφαλιστικά αναμενόμενος χρόνος συνταξιοδότησης, ενώ παράλληλα αναλείπεται ο σκοπός της κοινωνικής ασφάλισης. Συγκρινόμενη με όλες αυτές τις πολυδάπανες παρεκκλίσεις στο συνταξιοδοτικό μας «σύστημα» – πολλές απ' τις οποίες είναι άμεσα καταργήσιμες – η προτεινόμενη αναγνώριση ενός ορισμένου πλασματικού χρόνου

για την πρώτη νηπιακή ηλικία των παιδιών δεν θα επιφέρει παρά ανυπολόγιστη επιβάρυνση, που μάλιστα θ' αρχίσει να εκδηλώνεται στην ερχόμενη γενιά. Γιατί επιπλέον πρέπει να θεωρείται σαν δεδομένο ότι η αποχή από την εργασία (που θα συνεπάγεται απώλεια αποδοχών) θα γίνεται κατ' εξαίρεση όσο δεν υπάρχει άλλη λύση από οικογενειακές ή κοινωνικές υπηρεσίες.

Γ. Άλλη σειρά μέτρων που πρέπει να ληφθούν (νομοθετικών ή διοικητικών) είναι για την **εξομοίωση των εμμέσων δικαιωμάτων** που απορρέουν από την κοινωνική ασφάλιση της γυναίκας, συγκριτικά με τον άνδρα ασφαλισμένο εν σχέσει με τα παιδιά της και τον σύζυγο – ν' αναγνωρισθεί ότι έχει και η γυναίκα «συντηρούμενα» μέλη οικογένειας.

Συγκεκριμένα:

● Τα παιδιά ή ο σύζυγος να έχουν δικαίωμα για παροχές ασθενείας από την ασφάλιση της μητέρας ή συζύγου, κατά τον ίδιο λόγο που έχει από τον πατέρα. Ακόμα υπάρχουν φορείς κοινωνικής ασφάλισης που δεν εφαρμόζουν αυτή την εξομοίωση.

● Η σύνταξη της γυναίκας να μεταβιβάζεται, στην περίπτωση θανάτου, στα παιδιά της ή στον σύζυγο, υπό ορισμένες όμως προϋποθέσεις (ηλικίας κλπ.) που πρέπει να θεσπισθούν όμοιες και για τα δύο φύλα. Τέλος πρέπει

● να καταργηθούν όλες οι λεγόμενες «ευνοϊκές» ρυθμίσεις (δεκαπενταετία, σύνταξη λόγω θανάτου πατρός άνευ ορίου ηλικίας κλπ.) που εκτός του ότι είναι αντισοφιστικές, δεν εκπληρώνουν κανένα κοινωνικό σκοπό και λειτουργούν σε βάρος της επαγγελματικής εξέλιξης της γυναίκας.

Πιστεύουμε ότι ανεξάρτητα από τα συγκεκριμένα μέτρα που προτείνουμε, οι πραγματικές καταστάσεις που δημιουργούν τα προβλήματα ανισότητας δεν είναι άγνωστες στις υπηρεσίες του Υπουργείου σας. Επιβάλλεται όμως η συνολική μελέτη τους και η αναζήτηση συνολικών λύσεων. Η σύσταση μιας Επιτροπής από αρμόδια όργανα στην οποία θα εκπροσωπούνται και οι γυναίκες οργανώσεις είναι αναγκαία για την εξασφάλιση του απαραίτητου διάλογου για την εξεύρεση της καλύτερης αντιμετώπισης του συνολικού προβλήματος».

Το ίδιο υπόμνημα κοινοποιήθηκε και στο Συμβούλιο Ισότητας.

Εκδήλωση στο Δήμο Ζωγράφου

Ο Σύνδεσμός μας, ανταποκρινόμενος στο κάλεσμα των Συλλόγων Γονέων και Κηδεμόνων της περιοχής Ζωγράφου για διοργάνωση εκδηλώσεων με θέμα το παιδί, πήρε μέρος σε δυο εκδηλώσεις που πραγματοποιήθηκαν στο Δήμο. Εκπροσωπήθηκε από τις: Μαριάννα Παπουτσοπούλου, Φιλολόγο, μέλος του Δ.Σ. που αναφέρθηκε στο ζήτημα «Γονιός, παιδί, μόρφωση» και τη Σούλα Ροδοπούλου, παιδαγωγό-συγγραφέα, μέλος του ΣΕΕ που έδωσε κατάλογο βιβλίων για δημιουργία βιβλιοθήκης παιδιών του Δημοτικού.

Αποτέλεσμα των εκδηλώσεων αυτών που πρέπει να πούμε πως είχαν σημαντική επιτυχία τόσο από άποψη συμμετοχής όσο και από άποψη προβληματισμού, ήταν να διεκδικήσουν οι Σύλλογοι Γονέων και Κηδεμόνων της περιοχής σε συνεργασία με τους Δασκάλους, τη δημιουργία βιβλιοθήκης.

Παραθέτουμε περίληψη από την ομιλία της κ. Παπουτσοπούλου στο Σύλλογο Γονέων του 2ου Δημοτικού Σχολείου.

«Ο γονιός, το παιδί και η μόρφωση

Όλο και περισσότεροι γονιοί αγωνιούν και ενδιαφέρονται να βοηθήσουν τα παιδιά τους στη μόρφωση, τη στερέωση της γνώσης και τη δημιουργία ενός χαρακτήρα με ανθρωπιά, αυτάρκεια, πλούσιο εσωτερικό προβληματισμό και κοινωνική ωριμότητα.

Αυτό δεν είναι τυχαίο. Είναι σημάδι θετικό γιατί δείχνει ότι όλο και περισσότεροι άνθρωποι απαιτούν ένα καλύτερο μέλλον για τα παιδιά τους και συναισθάνονται τις ευθύνες τους απέναντι σ' αυτά. Είναι όμως και σημάδι των προβλημάτων που αντιμετωπίζει η οικογένεια στις συνθήκες κρίσης της κοινωνίας, όπου οι παλιές αξίες γκρεμίζονται και οι νέες δεν έχουν ακόμη πλατιά διαδοθεί, όπου το κυνήγι του κέρδους απλώνει κάθε μέρα εμπόδια στη σωστή ανάπτυξη των παιδιών κάνοντας εμπόρευμα ακόμα και τη διασκέδασή τους, διαμορφώνοντας μέσα από διαφημιστικά πρότυπα τις ιδέες και τις προτιμήσεις τους.

● Η κρίση αυτή κλονίζει την εμπι-

δραστηριότητες του συνδεσμου

στοσύνη πολλών παιδιών στην αξία της μόρφωσης για τη ζωή τους. Υπάρχει και πιο εύκολο κέρδος, υπάρχει ανεργία των μορφωμένων, η μόρφωση δεν θεωρείται πάντα «αξία» στη σύγχρονη κοινωνία...

Για να μην πάρουμε υπ' όψη τις διαφορές προτάσεις φυγής και ξεχάσματος απ' την πραγματικότητα που απευθύνονται στα παιδιά και τη νεολαία με σκοπό να την αδρανοποιήσουν και να τη θέσουν στο περιθώριο των κοινωνικών εξελίξεων.

● Κοντά σ' αυτά, το χαμηλό επίπεδο της εκπαίδευσης στη χώρα μας χειροτερεύει την κατάσταση. Το παιδί κρατά στα χέρια του ένα ξεπερασμένο βιβλίο, ή ένα καινούριο βιβλίο που ο δάσκαλός του δεν επιμορφώθηκε για να μπορεί να το χρησιμοποιήσει. Οι παιδαγωγικές μέθοδοι δεν είναι ενιαίες και σύγχρονες. Πολύ τακτικά, η απειλή, η τιμωρία έρχονται όχι μόνο να απονεκρώσουν το ενδιαφέρον των παιδιών για τη μόρφωση αλλά να κάνουν το σχολείο και το βιβλίο αποκρουστικά στα μάτια του, ένα είδος απαραίτητου καταναγκασμού.

Η αποσπλήση κι ο παπαγαλισμός συχνά παίρνουν τη θέση του προβληματισμού και της αναζήτησης στην τάξη. Κι έτσι τα παιδιά δεν μαθαίνουν αλλά ξεχνούν τα χτεσινά για να πουν τα σημερινά, κι αυτό συνέχεται.

Τα παιδιά μπαίνουν στο άδικο παιχνίδι του ανταγωνισμού μεταξύ τους. Ποιο είναι το καλύτερο. Έτσι σιγά-σιγά ξεφτίζει το γνήσιο ενδιαφέρον τους για τη μάθηση και μένει μόνο ο πόθος της ανάδειξης τους σαν «καλών μαθητών». Αντίθετα όπου υπάρχει πνεύμα συλλογικότητας, ομαδική προσπάθεια και συνεργασία, σεβασμός κάθε μαθητή μέσα στην τάξη βλέπουμε ν' αναπτύσσεται και το μορφωτικό επίπεδο. Έχουμε αποτελέσματα. Η δημοκρατική διαπαιδαγώγηση είναι προϋπόθεση της μάθησης.

Συμβαίνει το σχολείο να ζητά από τα παιδιά παθητικότητα και υποταγή, να μην τους αφήνει περιθώρια γνώμης και πρωτοβουλίας. Έτσι ή απορρίπτουν με αναρχικό τρόπο αυτή την κατάσταση, κάνουν φασαρία κλπ. ή γίνονται άβουλοι δέκτες της κάθε πληροφορίας, πράγματα και τα δύο πολύ αρνητικά. Η συνειδητή – καμιά φορά αν είναι ανάγκη και επιβαλλόμενη – πειθαρχία δεν πρέπει να σημαίνει με κανένα τρόπο στέρηση ή αποθάρρυνση της πρωτοβουλίας που

είναι η προϋπόθεση για τη γνώση και τη δημιουργική πείρα. Όλοι αυτοί οι παράγοντες μαζί και το ακατάλληλο ωράριο (λ.χ. απόγευμα) του σχολείου, μπορούν να κάνουν το παιδί απρόθυμο να διαβάσει, αδιάφορο στη γνώση.

Τι μπορούν να κάνουν οι γονείς γιαυτό;

Νομίζουμε πως θα συμφωνείτε ότι δεν μπορούν να ανατρέψουν μόνο με τη δική τους προσπάθεια όλους τους άλλους παράγοντες μπορούν όμως να εξηγήσουν ορισμένα πράγματα στα παιδιά τους, να τα βοηθήσουν να καταλάβουν πόσο πιο ελεύθερος και ανεξάρτητος άνθρωπος είναι αυτός που απόκτησε γνώση από όποιον τη στέρηθηκε.

Ότι η μόρφωση είναι δικαίωμά τους που πρέπει να προφυλάξουν από οποιονδήποτε τα αποθαρύνει.

Όμως στα παιδιά δεν θα μιλήσουμε μόνο θεωρητικά.

1) Θα δώσουμε το δικό μας παράδειγμα. Θα διαβάσουμε μπροστά τους, θα συζητήσουμε γι' αυτό που διαβάσαμε. Θα φέρουμε στο σπίτι κάθε τόσο βιβλία για την ηλικία τους ίσως και σχετικά με το μάθημά τους, μυθιστορήματα, παραμύθια (ζητώντας τη γνώμη και του δασκάλου).

2) Τα χρήματα που θα ξοδεύαμε για κάθε παραπάνω, καταναλωτικό και διαφημιζόμενο θα τα δώσουμε για να πάει στο παιδικό θέατρο.

3) Ο τόνος και η διάθεσή μας για κάθε τι σχετικό με την μόρφωση του παιδιού δεν θα είναι ούτε αδιάφορος ούτε σοβαροφανής και ανώτερος αλλά φυσικός και γεμάτος πηγαίο ενδιαφέρον. Συνήθως τα παιδιά μας μιμούνται, νιώθουν γιατί πραγματικά ενδιαφερόμαστε.

4) Να μην τους καλλιεργούμε την βαθμοθηρία. Αυτό σκοτώνει τη γνώση. Απλά να ελέγχουμε και σε τακτά διαστήματα τι καινούργιο έμαθαν. Όχι βάζοντάς τα να μας πουν το μάθημα αλλά ανοίγοντας συζήτηση γύρω από ένα θέμα που έχουμε δει στα βιβλία τους, πώς διδάσκονται τον ίδιο καιρό.

Αντι για το «διάβασε!» που δεν αποδίδει, να συνηθίσουν τα παιδιά σε ένα πειθαρχημένο πρόγραμμα. 5-7 μελέτη μετά παιχνίδι, φαγητό ή τηλεόραση. Και την ώρα του διαβάσματος ας μη δούμε και μεις τηλεόραση, ας φροντίσουμε για λίγη ησυχία.

5) Πρέπει και να παίζουμε και να

συζητάμε με τα παιδιά για ό,τι τα απασχολεί. Να μαστε πραγματικοί φίλοι τους. Μόνο έναν φίλο θ' ακούγαμε και μεις οι ίδιοι όταν θα μας συμβούλευε. Το ενδιαφέρον μας δεν πρέπει να περιορίζεται στο αν διαβάζουν αλλά σε όλα όσα τους συμβαίνουν.

– Να προσέχουμε τα παιχνίδια και τα εξωσχολικά του διαβάσματα. Παιχνίδια κατασκευών, σκέψης, ομαδικά είναι δημιουργικά, όπως και το ψάρεμα, οι δουλιές στο χωριό το καλοκαίρι, παιχνίδια παρατήρησης ή δημιουργικές ασχολίες όπως η ζωγραφική ή ένα μουσικό όργανο. Όμως κυκλοφορούν και με μεγάλη διάδοση άλλα παιχνίδια όπως οι bi-bi-bo που ετοιμάζουν την αυριανή καταναλωτρία γυναίκα-αντικείμενο, τα αυτοκινητάκια και τα άλλα με μπαταρίες που απλά τα κοιτάζει το παιδί χωρίς να κάνει το ίδιο τίποτε – και τα παιδιά τα ζητούν γιατί διαφημίζονται. Δεν θα ήταν κακό να κλονίσουμε την εμπιστοσύνη τους στη διαφήμιση...

– Στα σπίτια μας υπάρχουν συνήθως αραχνιασμένες εγκυκλοπαιδείες. Μονοί μας, όταν ακούγεται ένα όνομα, μια χώρα, λ.χ. στις ειδήσεις, μπορούμε να τις ανοίγουμε να βλέπουμε μαζί τους τι γράφει γι' αυτά.

Αναφέραμε μερικούς τρόπους συμπεριφοράς και στάσης μας στο σπίτι. Στο Σύλλογο Γονέων μπορούν και πρέπει να έρθουν τέτοια προβλήματα να συζητηθούν με τους εκπαιδευτικούς ν' αναπτυχθεί η συνεργασία γονιών και εκπαιδευτικών για τη μόρφωση των παιδιών, λ.χ. ο σύλλογος πρέπει να ζητά πρωινό ωράριο στο σχολείο, θέρμανση, καλή αίθουσα,

● πρέπει να ζητά κατάλογο εξωσχολικών βιβλίων ή παιδαγωγικών παιχνιδιών από τους εκπαιδευτικούς,

● μπορεί όπως γίνεται σήμερα εδώ να συζητήσει τέτοια θέματα ή να κάνει έκθεση και αγορά παιδικού βιβλίου

● να ζητήσει τα απαραίτητα κονδύλια για την ίδρυση της σχολικής δανειστικής βιβλιοθήκης,

● να ζητήσει ν' ανεβάσουν τα παιδιά θεατρικό έργο,

● να κάνει τις παρατηρήσεις του για τα σχολικά βιβλία.

Η μόρφωση της νέας γενιάς είναι υπόθεση όλων μας και υποχρέωση του κράτους.

Έτσι, οι αγώνες των γονιών μέσα από τους συλλόγους, τις ομοσπονδίες, την ΑΣΓΜΕ έχουν ιδιαίτερη βαρύτητα στο

μέτωπο του λαού για την αλλαγή στην παιδεία.

Η θετική ως τώρα δράση της ΑΣΓΜΕ, η συνεργασία της με τους άλλους φορείς της εκπαίδευσης, οι κοινές διεκδικήσεις όλων όσων ενδιαφέρονται για την παιδεία, να ο δρόμος για τον εκδημοκρατισμό και την αναβάθμιση της εκπαίδευσης.

Σήμερα, μπροστά στην ανανέωση και του νομικού πλαισίου, οι εκπαιδευτικοί φορείς από το σχολείο μέχρι τις δευτεροβάθμιες οργανώσεις πρέπει να κινητοποιηθούν για την ουσιαστική βελτίωση της εκπαίδευσης, για τη συμμετοχή τους στα όργανα που αποφασίζουν, για το δικαίωμα όλων των παιδιών στη μόρφωση».

Ο Σ.Ε.Ε. στην Πανελλαδική συνάντηση της ΟΓΕ για την εργαζόμενη

Με την ευκαιρία της 8ης του Μάρτη, πραγματοποιήθηκε στη Θεσσαλονίκη από την Ομοσπονδία Γυναικών Ελλάδας Πανελλαδική συνάντηση γυναικών για την εργαζόμενη. Μεταξύ των συλλόγων που συμμετείχαν ήταν και ο Σύνδεσμός μας, που εκπροσωπήθηκε από την Πρόεδρό του κ. Λίτσα Παπαντωνίου. Παρεμβαίνοντας σε μια από τις ομάδες εργασίας της συνάντησης, πούχε θέμα τις «συνθήκες δουλειάς», αφού επεσήμανε τη σύμπτωση απόψεων σε μεγάλο βαθμό και τόνισε πως αυτό πετυχαίνεται όταν τα ζητήματα μελετιούνται υπεύθυνα από τις υπεύθυνες οργανώσεις, αναφέρθηκε στις γυναίκες που αν αυτές ούτε η εργατική νομοθεσία στο αυτούς ούτε η εργατική νομοθεσία στο σύνολό της, ούτε η νομοθεσία της κοινωνικής ασφάλισης λέγοντας ανάμεσα στ' άλλα:

Κατηγορίες τέτοιων γυναικών είναι: τα συμβοηθούντα και μη αμειβόμενα μέλη της οικογένειας δηλ. οι γυναίκες των εμπόρων, ξενοδόχων, κ.λ.π., που υπολογίζονται σε 75.000 περίπου, οι εργαζόμενες με το κομμάτι (fason) στο σπίτι (15 - 20.000), οι μερικά απασχολούμενες και οι εποχιακά απασχολούμενες (11.000), και οι οικόσιτοι υπηρέτες. Οι τελευταίοι ασφαλιζονται αλλά σύμφωνα με μια ιδιόρρυθμη διάταξη του

1960 η ασφάλιση τους αρχίζει από τότε που το ΙΚΑ θα λάβει γνώση και όχι από τότε που άρχισαν πραγματικά να απασχολούνται. Άλλη σημαντική κατηγορία είναι αυτή των εργαζομένων για δικό τους λογαριασμό (παραδουλεύτρες, νοσοκόμες σε σπίτια), μοδίστρες, πλασιέ κ.λ.π.) που δεν έχουν καμιά νομική κατοχύρωση.

Κλείνοντας είπε, ότι εκείνο που πρέπει να γίνει για τις κατηγορίες αυτές των εργαζομένων γυναικών που ο αριθμός τους, σύμφωνα με υπολογισμούς της ίδιας, ανέρχεται σε 150.000 περίπου, είναι να ασφαλιστούν αυτοδίκαια.

Η συνεστίαση του συνδέσμου

Πραγματοποιήθηκε και φέτος, με σημαντική επιτυχία, η καθιερωμένη συνεστίαση του Σ.Ε.Ε. στην αρχή του χρόνου. Οι προσκεκλημένοι μας πολλοί. Ανάμεσά τους, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου με επικεφαλής την Πρόεδρο κ. Παπαντωνίου, η βουλευτής και μέλος του ΣΕΕ Αιμιλία Υψηλάντη, μέλη και φίλοι του Συνδέσμου.

Συμμετοχή του Συνδέσμου στη συνάντηση γυναικών Ελλάδας - Βουλγαρίας

Στα Ελληνοβουλγαρικά σύνορα έγινε το φετεινό Μάη συνάντηση των γυναικών της Ελλάδας και της Βουλγαρίας, με στόχο την καλύτερη γνωριμία ανάμεσα στις γυναίκες των δύο χωρών, την επαναβεβαίωση της διάθεσης για ειρήνη, φιλία, αλληλεγγύη και το συντονισμό του αγώνα των γυναικών για απύραυλα Βαλκάνια.

Στη συνάντηση, που διοργανώθηκε με πρωτοβουλία της Κίνησης Γυναικών Βουλγαρίας και της Ομοσπονδίας Γυναικών Ελλάδας, εκπροσωπήθηκε και ο Σύνδεσμός μας από την Μαριάννα Παπουτσοπούλου, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου. Συμμετείχαν ακόμη εκπρόσωποι της Ένωσης Ελληνίδων Νομικών, της Πανελληνίας Ένωσης Μητέρων Ελλάδας (ΠΕΜΕ) και του Ελληνικού Γυναικείου Αντιπυρηνικού Κινήματος (ΕΓΑΚ).

Η γυναίκα μέσα από τον Τύπο

Στις 16-5-84 οργανώθηκε από τον ΣΕΕ, στα γραφεία του Δικηγορικού Συλλόγου της Αθήνας, εκδήλωση-συζήτηση με θέμα «**πώς βλέπει τη γυναίκα ο ελληνικός τύπος σήμερα**». Καλεσμένοι ήταν οι εκπρόσωποι του ημερήσιου και περιοδικού τύπου, της ΕΡΤ και γυναικείων οργανώσεων.

Η εκδήλωση αυτή, μαζί με την αντίστοιχη του Δεκέμβρη 1984 για την «ισοτιμία στο ραδιόφωνο και την τηλεόραση», ολοκληρώνουν έναν πρώτο προβληματισμό πάνω στην εικόνα της γυναίκας που προβάλλουν τα Μ.Μ.Ε.

Με δεδομένο το γεγονός ότι ο τύπος είναι η «τέταρτη εξουσία», είναι φανερό το ενδιαφέρον που υπάρχει για το πώς δίνονται μέσα από αυτόν τα προβλήματα του γυναικείου κινήματος.

Στην εισήγησή της η πρόεδρος του ΣΕΕ κ. Παπαντωνίου, έβαλε το πρόβλημα σ' όλη του την έκταση, τονίζοντας

ότι, ενώ ο τύπος με την συνταγματικά κατοχυρωμένη θέση του έχει υποχρέωση και ευθύνη να ενημερώνει σωστά, στην προβολή των γυναικείων θεμάτων υπάρχει μεγάλη έλλειψη ενημέρωσης και αντίθετα μεγάλη προβολή ακατανόητων μέχρι απaráδεκτων πρότυπων γυναικας, τη στιγμή ακριβώς που μέσα στην τελευταία δεκαετία έγινε τόση πολλή και σημαντική δουλειά από τις γυναικείες οργανώσεις και κατοχυρώθηκαν νομοθετικά τόσες ζωτικές αλλαγές, όπως η αναγνώριση της ισότητας των δύο φύλων από το σύνταγμα, η τροποποίηση του οικογενειακού δικαίου, η καθιέρωση του πολιτικού γάμου, αλλαγές για τις οποίες οι γυναίκες εργάστηκαν στις νομοπαρασκευαστικές επιτροπές και που ίσως δεν θα είχαν αποτολμηθεί χωρίς την ζωντανή παρουσία των γυναικών. Καταλήγοντας η κ. Παπαντωνίου αναρωτήθηκε γιατί να υπάρχει αυτό το κενό ενημέρωσης, πάνω σε τόσο ζωτικά θέματα, που δεν αφορούν μόνο τον μισό, αλλά ολόκληρο τον πληθυσμό της Ελλάδας.

Ακολούθησαν οι ομιλίες και παρεμβάσεις των καλεσμένων, μέσα από τις οποίες ξεχώρισαν μερικά σημεία που τονίστηκαν από όλους σχεδόν τους ομιλητές:

Πρώτα από όλα η μεγάλη έλλειψη όχι μόνο σωστής πληροφόρησης αλλά και απλής ενημέρωσης, που γίνεται συνήθως ευκαιριακά και αποσπασματικά, μια ή δυο φορές το χρόνο στον εορτασμό κάποιων επετειών ή δίνεται μέσα σ' ένα μικρό κείμενο στριμωγμένο ανάμεσα σε σελίδες μόδας.

Δεύτερον, η «εμπορικότητα» του ελληνικού τύπου, στο βωμό της οποίας θυσιάζεται η ανοιχτή και ολοκληρωμένη πληροφόρηση, και μάλιστα επιχειρείται η ιδεολογική κάλυψη, με εκφράσεις, όπως αυτά θέλουν οι γυναίκες» και άλλα παρόμοια.

Τρίτον, η εικόνα της γυναίκας που βγαίνει μέσα από τις σελίδες του τύπου, σε συνδυασμό και με τον ρόλο της διαφήμισης, είναι ή τα «κλασσικά» πρότυπα της καλής νοικοκυράς, γατούλας του σεξ, ιδανικής γραμματώως, κλπ. ή τα «μοντέρνα» πρότυπα της χειραφετημένης ή απελευθερωμένης γυναίκας, απaráδεκτα έως προσβλητικά και τα δύο.

Πουθενά σχεδόν δεν βγαίνει η πραγματική εικόνα της σύγχρονης γυναίκας που αγωνίζεται για μια ισότιμη και καταξιωμένη θέση στην κοινωνία, παλεύοντας στη δουλειά, στις σπουδές, στο

συνδικαλισμό, μαζί με τις φροντίδες του σπιτιού και των παιδιών.

Ειδικότερα οι καλεσμένοι έθιξαν τα παρακάτω στοιχεία, σε συνοπτική παρουσίαση:

● Η εκπρόσωπος του περιοδικού ΠΑΝΘΕΟΝ (Πόλυ Μηλιώρη) ζήτησε να γίνει διαχωρισμός ανάμεσα στα κρατικά μέσα ενημέρωσης και τις ιδιωτικές επιχειρήσεις Τύπου, παρατήρησε ότι όσο πιο σοβαρό ή τολμηρό είναι ένα έντυπο τόσο μικρότερη κυκλοφορία έχει και ότι είναι σημαντικό να καταφέρουμε να διαβάζεται ένα περιοδικό από γυναίκες. Μίλησε για τον ρόλο του δημοσιογράφου μέσα στα πλαίσια της επαγγελματικής δεοντολογίας, και ανέφερε ότι ο ελληνικός τύπος «ανδροκρατείται». Έδωσε επίσης ενδιαφέροντα στοιχεία για την ύλη των γυναικείων περιοδικών, που είναι στο μεγαλύτερο μέρος τους οδηγίες πλεξίματος, συνταγές μαγειρικής, μόδα, αδυνάτισμα κ.λ.π.

● Από την εφημερίδα ΕΘΝΟΣ (κ. Ραφιά) υπογραμμίστηκε ότι ο ρόλος του δημοσιογράφου περιορίζεται από την πολιτική τοποθέτηση της εφημερίδας και ότι χρειάζονται θεσμικές αλλαγές, παράλληλα όμως και με αλλαγές στην νοοτροπία και την καθημερινή πρακτική στο δημοσιογραφικό χώρο.

Τελικά τονίστηκε ότι πρέπει να ξυπνήσει η συνείδηση της ίδιας της γυναίκας και ν' αρχίσει π.χ. μπουκόταρισμα των περιοδικών που την προσβάλλουν, κι ακόμη η μεγάλη ανάγκη για δημοσιογραφική παιδεία, ακόμη και μέσα στα σχολεία, ώστε να μάθει ο πολίτης να κρίνει και να εκτιμάει την είδηση.

● Από την εφημερίδα ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (κ. Μαυροπούλου) δηλώθηκε ότι έχει παραχωρηθεί η δεύτερη σελίδα για αθρογραφία πάνω σε γυναικεία ζητήματα.

● Η δημοσιογράφος του Ριζοσπάστη (Κούλα Θέου), αναφέρθηκε στο ζήτημα της πολιτικής και ταξικής τοποθέτησης των εφημερίδων και έκανε τη διαπίστωση πως ο τρόπος με τον οποίο αντιμετωπίζουν το γυναικείο ζήτημα έχει απόλυτη σχέση μ' αυτή την τοποθέτηση.

Μιλώντας για τον εμπορικό τύπο, «που είναι εκείνο που τον ενδιαφέρει είναι να πουλήσει όσο το δυνατό περισσότερα φύλλα προβάλλοντας τα γνωστά πρότυπα γυναίκας (γυμνή, ημίγυμνη, απατημένη κ.λ.π.), είπε πως περιορίζει το ρόλο του δημοσιογράφου, αν και μερικοί κάνουν υπεράνθρωπες προσπάθειες για να περάσουν γυναικεία θέματα.

Διαφωνώντας με άποψη προηγούμενης ομιλήτριας, είπε πως ο τρόπος προβολής των γυναικείων ζητημάτων δεν είναι υπόθεση κάποιου δημοσιογράφου, αλλά εξαρτάται από την πολιτική της κάθε εφημερίδας.

Τέλος, τόνισε το γεγονός ότι το γυναικείο κίνημα έχει κάνει σοβαρά βήματα και ότι οι γυναίκες με τους αγώνες τους κατάφεραν να υποχρεώσουν τον τύπο να προβάλλει σε κάποιο βαθμό τα αιτήματά τους.

● Ο εκπρόσωπος του περιοδικού MANINA (κ. Μπαζαϊός) αναρωτήθηκε γιατί στις γυναικείες οργανώσεις ανήκει μόλις πάνω από 1% των Ελληνίδων, γιατί τόσο λίγα περιοδικά έχουν εκδότη γυναίκα, γιατί παρουσιάζουν τόσο μεγάλη κυκλοφορία περιοδικά όπως το ΚΟΣΜΟΠΟΛΙΤΑΝ που προβάλλουν τον αμερικάνικο τύπο γυναίκας, και αφού ανέφερε ότι δεν είναι σίγουρος πως οι γυναικείες κατακτήσεις κερδήθηκαν από τους αγώνες των γυναικών και μόνο και όχι και με την συγκατάθεση των ανδρών, κατέληξε παρουσιάζοντας το «αξίωμα» πως, πέρα από την πολιτική τοποθέτηση ενός περιοδικού για να πετύχει και να «πουλήσει» πρέπει να προβάλλει εικόνες από γυναίκα, παιδί, ζωάκι, και... μηχανάκια, συμπλήρωσε ολοκληρώνοντας... Τελικά ζήτησε από τις γυναικείες οργανώσεις, αντί να διαμαρτύρονται να δώσουν στον τύπο να καταλάβει τι πρότυπο γυναίκας θέλουν να προβάλλεται.

● Από τό περιοδικό ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΓΥΝΑΙΚΑ, η Στέλλα Μεζίλη τόνισε, πως με τις σημαντικές τεράστιες τεχνικές δυνατότητες το έντυπο έχει πλησιάσει κάθε γυναίκα, αλλά το πρόβλημα βρίσκεται στο τι της προσφέρει: το μεγαλύτερο μέρος της ύλης είναι πληροφορίες σε τεράστια ποικιλία, που όμως οδηγούν τη γυναίκα σε λάθος δρόμο, σε αναζήτηση προσωπικών λύσεων, και την αποπροσανατολίζουν από τον πραγματικό δρόμο του αγώνα που χρειάζεται για ν' αλλάξει τη μοίρα της...

Άλλο ένα πρόβλημα είναι να μάθουν οι γυναίκες να διαβάζουν και να κρίνουν την είδηση.

Και κατέληξε πως είναι τελικά θέμα πολιτικής για το αν θα προβληθεί και πως η κάθε είδηση.

● Η εκπρόσωπος της ΕΓΕ Αμαλία Βασιλειάδη αναφέρθηκε στα κοινωνικά, πολιτικά και οικονομικά συμφέροντα που δημιούργησαν την ανισότητα της γυναί-

κας και τόνισε ότι είναι ακόμα μακρύς και δύσκολος ο δρόμος για την ισότητα, γιατί, παρά τα βήματα που έχουν γίνει στη νομοθεσία κλπ., χρειάζεται ακόμα πολλή προσπάθεια για την αλλαγή νοοτροπίας, για να πάμουν να έχουν πέραση τα γνωστά «μοντέλλα» γυναίκας. Η ομιλήτρια τόνισε ιδιαίτερα τον ρόλο της διαφήμισης στη δημιουργία αυτών των «μοντέλων» και τις αρνητικές επιδράσεις της στην προσπάθεια για την εξάλειψη των ανισοτήτων ανάμεσα στα δύο φύλα.

Στις ομιλίες τους οι εκπρόσωποι των γυναικείων οργανώσεων, πέρα από τις γενικές παρατηρήσεις, τόνισαν ειδικότερα:

● Από την Ο.Γ.Ε. η Μάχη Καρανίκα, αφού χαιρέτισε την πρωτοβουλία του ΣΕΕ για την εκδήλωση, υπογράμμισε πως η δύναμη του τύπου δεν αξιοποιείται προς όφελος των γυναικείων προβλημάτων και ζήτησε από τον τύπο σωστή ενημέρωση και πληροφόρηση, και από τους δημοσιογράφους να σταθούν πλάι στη σύγχρονη αγωνιζόμενη γυναίκα, που με τις δραστηριότητές της δίνει πλούσιο και ζωντανό υλικό για μια σωστή προβολή των θέσεών τους.

● Από τον Σύνδεσμο για τα Δικαιώματα της Γυναίκας η κ. Λάμψα τόνισε δύο ιδιαίτερα κρίσιμα σημεία, πρώτον ότι παρουσιάζεται, σε διεθνή κλίμακα και με βάση την οικονομική κρίση, μια ενορχηστρωμένη προσπάθεια να γυρίσει η γυναίκα στο σπίτι της, να ξαναγίνει «θηλυκή» κλπ. και δεύτερον ότι προβάλλεται η αντίληψη πως με την νομοθετική ρύθμιση «λύθηκαν» τα γυναικεία προβλήματα. Κι εδώ ακριβώς βρίσκεται η κρίσιμη καμπή, επειδή νομοθετική ρύθμιση δεν σημαίνει αυτόματα και κοινωνική αποδοχή, αλλά αντίθετα χρειάζεται σωστή και συνεχής ενημέρωση.

Η ομιλήτρια τόνισε ακόμη το πρόβλημα του τρόπου γραφής των ειδήσεων από τους δημοσιογράφους, που χρειάζεται περισσότερο φεμινιστική συνείδηση.

● Από τις εκπροσώπους του Συνδέσμου Ελληνίδας Νοικοκυράς και του Πανελλαδικού Κινήματος Γυναικών (Γαλάτεια Σακκά και Λέλα Καραγιάννη αντίστοιχα), τονίστηκε ιδιαίτερα το πρόβλημα των διαφημίσεων που προσβάλλουν την αξιοπρέπεια της γυναίκας.

Τέλος με παρεμβάσεις τους τα μέλη του ΣΕΕ Δανάη Μυλωνάκη και Μαριάννα Παπουτσοπούλου τόνισαν, η μεν κ. Μυ-

λωνάκη ότι το πρότυπο γυναίκας που προβάλλεται είναι κυρίως η γυναικακαταναλώτρια που καταναλώνει και καταναλώνεται, η δε κ. Παπουτσοπούλου, απαντώντας στον εκπρόσωπο του περιοδικού MANINA, πως σαν εκπαιδευτικός η ίδια έχει γνωρίσει κορίτσια που αγωνίζονται, που παίρνουν πρωτοβουλίες, που κρατάνε υπεύθυνες θέσεις, που, τέλος, δεν έχουν καμιά σχέση με τα πρότυπα της MANINΑΣ, και που, αντίθετα, έχουν ανάγκη από περιοδικά που 'ν' ανοίγουν παράθυρα στη συνειδητοποίησή τους, αντί να τους προσφέρουν «εύκολες» λύσεις φυγής, ιστορίες σύγχρονης σταχτοπούτας και μόδα. Η ουσία του αγώνα, μέσα από τον μαχόμενο γυναικείο τύπο, είναι να δοθεί το ζωντανό πρότυπο της σύγχρονης Ελληνίδας που ανησυχεί, μάχεται για να λύσει τα προβλήματά της, αξιώνει μια ισότιμη θέση στην οικογένεια, τη δοσότητα θέση στην οικογένεια, τη δουλειά της, την κοινωνική δράση.

Εκδρομές

Με πρωτοβουλία της Επιτροπής Δημοσίων Σχέσεων του Συνδέσμου, έγιναν με αυξημένη συμμετοχή και επιτυχία εκδρομές στη Μάλτα, Ιταλία και Δελφούς.

Συνάντηση του ΣΕΕ με γυναίκες από την Κίνα

Αντιπροσωπεία γυναικών της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας, που επισκέφθηκε τη χώρα μας το Μάη, συναντήθηκε με τα μέλη του Δ.Σ. του Σ.Ε.Ε.Β. Β. Γεωργιάδ, αντιπρόεδρο και Μ. Αναγνωστοπούλου.

Στην συνάντηση έγινε ανταλλαγή πληροφοριών και ενημέρωση για τις δραστηριότητες και τους σκοπούς του Συνδέσμου.

Οι γυναικείες οργανώσεις παίρνουν θέση

ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗ των αμβλώσεων

Με την ευκαιρία της εξαγγελίας του γπουργού Δικαιοσύνης ότι πρόκειται να καταθέσει στη Βουλή σχέδιο Νόμου για τη νομιμοποίηση των αμβλώσεων, ο Σύνδεσμός μας ανάλαβε την πρωτοβουλία να στείλει για συνυπογραφή ένα κείμενο που να απηχεί τις κοινές τους θέσεις πάνω στο ζήτημα.

Το περιεχόμενο του κειμένου αυτού είναι το ακόλουθο:

Κείμενο

κοινής καταχώρησης στον Τύπο του Συνδέσμου Ελληνίδων Επιστημόνων και των Γυναικείων Οργανώσεων για την

αποποινικοποίηση των αμβλώσεων

Πολύς θόρυβος έγινε τον τελευταίο καιρό για το ζήτημα των αμβλώσεων με αφορμή τη δήλωση του Υπουργού Δικαιοσύνης για την προώθηση νομοσχεδίου σχετικού με την αποποινικοποίηση.

Οι προοδευτικές γυναικείες οργανώσεις που συνυπογράφουμε αυτό το κείμενο και αντιπροσωπεύουμε το μεγαλύτερο τμήμα των Ελληνίδων, επισημαίνουμε τον απαράδεκτα μεγάλο και ιδιαίτερα ανησυχητικό αριθμό των αμβλώσεων, 300.000 περίπου κάθε χρόνο. Την ανεξέλεγκτη κερδοσκοπία που γίνεται σε βάρος των γυναικών, 15.000 δρχ.

κοστίζει κατά μέσο όρο ή αμβλώση. Τους ακατάλληλους χώρους, ιδιωτικά ιατρεία και κλινικές, που βάζουν σε κίνδυνο την υγεία των γυναικών, σωματική και ψυχική. Την γενική κατάσταση που έχει διαμορφωθεί ακριβώς επειδή οι αμβλώσεις είναι παράνομες και γίνονται στο σκοτάδι με ανυπολόγιστες συνέπειες για τις γυναίκες.

Είναι ανάγκη και ανυποχώρητη αξίωση η πολιτεία να προχωρήσει σε ρύθμιση, χωρίς δισταγμούς και καθυστερήσεις ώστε η αμβλώση να γίνει νόμιμη ιατρική επέμβαση που θα γίνεται στα κρατικά νοσοκομεία και θα καλύπτεται από τους ασφαλιστικούς φορείς. Κοντά σ' αυτό το απαραίτητο βήμα είναι ανάγκη να εφαρμοστεί ένα πλατύ σύστημα οικογενειακού προγραμματισμού, ενημέρωσης για την αντισύλληψη, προληπτικής φροντίδας για τις γυναίκες ιδιαίτερα των λαϊκών στρωμάτων ώστε να περιοριστεί δραστικά ο αριθμός των αμβλώσεων που είναι επικίνδυνες και συχνά καταστροφικές για την υγεία των γυναικών μέχρι και θανατηφόρες.

Αυτή είναι η μονη ριζική λύση, η μόνη απάντηση σε κάθε αντίδραση απ' όπου

κι αν προέρχεται. Και προέρχεται από κύκλους που έχουν οικονομικά συμφέροντα από την παράνομη εξάπλωση των αμβλώσεων, που καλύπτονται πίσω από τον μανδύα μιας ψεύτικης ηθικής, που αναζητούν και επιστημονική τεκμηρίωση για να υπερασπιστούν τη σημερινή απαράδεκτη κατάσταση, που δημαγωγούν σαν υπερασπιστές των «παραδοσιακών ηθικών αξιών» ενώ εμποδίζουν κάθε προοδευτικό μέτρο που θ' ανακουφίσει τα λαϊκά στρώματα.

Οι γυναίκες αρνούνται να γίνουν αντικείμενο κερδοσκοπίας. Είναι πολίτες που κάνουν χρήση των δικαιωμάτων τους για ιατρική και ασφαλιστική κάλυψη, και για να γίνονται μητέρες όταν το θέλουν.

Η κυβέρνηση, παρακάμπτοντας τα ψεύτικα εμπόδια που επινοεί η Δεξιά και κάθε λογής όψιμοι ηθικολόγοι, πρέπει να προχωρήσει στη θέσπιση μέτρων οικογενειακού προγραμματισμού, αντισύλληψης και αποποινικοποίησης των αμβλώσεων χωρίς άλλες αναβολές σύμφωνα με το συμφέρον των γυναικών όπως παλιότερα και σήμερα εκφράζουμε ομόφωνα οι προοδευτικές γυναικείες οργανώσεις.

Παράλληλα, η συντακτική επιτροπή του δελτίου ζήτησε τις απόψεις των γυναικών οργανώσεων για το ίδιο ζήτημα. Οι απαντήσεις τους, με αλφαβητική σειρά είναι:

ΕΝΩΣΗ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ

Η άμβλωση τυπικά, υπάγεται στις μεθόδους αντισύλληψης. Παρ' όλα αυτά, δεν πρέπει να καταφεύγει σ' αυτήν μια γυναίκα, παρά μόνο όταν έχει αποτύχει στην αντισύλληψή της με τις άλλες πιο απλές και ανώδυνες μεθόδους σύγχρονης αντισύλληψης που υπάρχουν.

Η άμβλωση πρέπει να νομιμοποιηθεί, γιατί αποτελεί το τελευταίο καταφύγιο της γυναίκας, που η εγκυμοσύνη της είναι ανεπιθύμητη. Πρέπει επίσης να μπορεί να διακόπτεται μια ανεπιθύμητη εγκυμοσύνη, υπό συνθήκες ιατρικά σωστές και όχι κρυφά, υπό συνθήκες ιατρικά απαράδεκτες. Κατά συνέπεια πρέπει να γίνεται νόμιμα υπό τις εξής προϋποθέσεις: Εφ' όσον η εγκυμοσύνη δεν είναι πέρα της δωδεκάτης εβδομάδας. Μετά την δωδεκάτη εβδομάδα, η περίπτωση θα πρέπει να κρίνεται από επιτροπή κοινωνικής πρόνοιας. Μετά την δωδεκάτη εβδομάδα, εάν το έμβρυο είναι βιώσιμο, η διακοπή της εγκυμοσύνης να μη επιτρέπεται. Η άμβλωση να καλύπτεται οικονομικά από τον ασφαλιστικό φορέα της εγκύου.

Η Ε.Γ.Ε. προτείνει:

Την ίδρυση γραφείου Οικογενειακού Προγραμματισμού, στο Υπουργείο Κοινωνικών Υπηρεσιών.

Διδασκαλία στα σχολεία του μαθήματος της σεξουαλικής αγωγής σε συνδυασμό με το μάθημα της Υγιεινής.

Διαφώτιση ανδρών και γυναικών για τους τρόπους αντισύλληψης.

Υλοποίηση των αποφάσεων του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας για δημιουργία συμβουλευτικών σταθμών για Οικογενειακό Προγραμματισμό και Αντισύλληψη, στα Κέντρα Υγείας.

Να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για να μπορούν τα ζευγάρια να απο-

κτούν όσα παιδιά επιθυμούν, δηλαδή ειδικά επιδόματα, πρόνοια για τις εργαζόμενες μητέρες, παιδικό Σταθμό κλπ.

ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ

Η Ένωση Ελληνίδων Νομικών τάσσεται υπέρ της ψήφισης σύγχρονου Νόμου που να ρυθμίζει το ζήτημα των αμβλώσεων.

Η μέχρι σήμερα απαγόρευση της άμβλωσης και η παντελής έλλειψη ενημέρωσης, συχνά οδηγεί τη γυναίκα σε επικίνδυνες για την υγεία και τη ζωή της ακόμη ενέργειες για διακοπή της εγκυμοσύνης, ή σε τοκετούς που δημιουργούν κοινωνικά και ψυχολογικά προβλήματα ανεπιίτρεπτα στην εποχή μας.

Η σωστή και με υγειινούς όρους διακοπή της εγκυμοσύνης στην επιτρεπτή και κοινωνικά αποδεκτή ιατρική πράξη, και κοινωνικά αποδεκτή ιατρική πράξη, και σαν τέτοια πρέπει να προβλέπεται και να ρυθμίζεται. Οι δαπάνες και γενικά η ιατρική φροντίδα πρέπει να καταβάλλονται από τους ασφαλιστικούς Οργανισμούς και να διενεργείται όπως κάθε άλλη επέμβαση.

Δεν πρέπει όμως να παραλείψουμε, αλλά αντίθετα να επισημόνουμε ότι πρωτεύει η ενημέρωση του πληθυσμού, η σωστή σεξουαλική διαπαιδαγώγηση και ο σωστός οικογενειακός προγραμματισμός ώστε η γυναίκα να καταφεύγει στην άμβλωση σαν έσχατο μέσο για την διακοπή μιας εγκυμοσύνης που επιβάλλεται κοινωνικά ή ιατρικά.

ΚΙΝΗΣΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Οι εκτρώσεις στην Ελλάδα είναι ένα τεράστιο κοινωνικό πρόβλημα. Ο ετήσιος αριθμός τους ξεπερνάει τις 500.000.

Οι γυναίκες από τη στιγμή που είναι

ικανές να τεκνοποιήσουν είναι συγχρόνως εκτεθειμένες σε τυχαίους ή συγκεκριμένους παράγοντες που οδηγούν στην έκτρωση. Πρωταρχική αιτία γι' αυτή την επικίνδυνη σωματική και ψυχική τους ταλαιπωρία είναι η άγνοια.

Η Ελληνίδα δεν συνειδητοποίησε ποτέ ότι η μητρότητα είναι δική της επιλογή και όχι καθήκον ή προορισμός της.

Η κοινή γνώμη, το κράτος και η εκκλησία με τις κυρώσεις και τις επεμβάσεις τους δημιουργούν στη γυναίκα τη νοοτροπία του ατόμου που αποδέχεται μια κατάσταση και αισθάνεται συγχρόνως ενοχές για τη σεξουαλική του ζωή.

Η γυναίκα δεν εκφράζει ελεύθερα τη δική της σεξουαλική και αναπαραγωγική διάθεση και υποτάσσει συνεχώς αυτό που θα 'θελε σ' εκείνο που θέλουν και της επιβάλλουν, σύμφωνα με το καθεστώς που ισχύει.

Το κράτος αντιμετωπίζει την κατάσταση με ανεύθυνο και αντιφατικό τρόπο διατηρώντας την ποινικοποίηση των εκτρώσεων και παράλληλα αφήνοντας ελεύθερους του, γιατρούς να εκμεταλλεύονται τις γυναίκες μέσα στο καθεστώς των παράνομων εκτρώσεων.

Οι μέθοδοι αντισύλληψης είναι σχεδόν άγνωστες στις περισσότερες από μας. Φτάσαμε να πιστεύουμε ότι η έκτρωση είναι λύση για κάθε ανεπιθύμητη εγκυμοσύνη. Η επέμβαση γίνεται με ανεξέλεγκτες και παράνομες συνθήκες στα ιδιωτικά ιατρεία. Πολλές φορές παραβιάζονται και οι στοιχειώδεις όροι υγιεινής. Οι συνθήκες έχουν άμεση και αποκλειστική σχέση με την οικονομική δυνατότητα κάθε ενδιαφερόμενης. Και αποτελεί σίγουρα και ανεξέλεγκτη φοροδιαφυγή μερικών δισεκατομμυρίων.

Η αντιμετώπιση του σύνθετου αυτού προβλήματος συνεπάγεται τη δραστηριοποίηση πρώτα απ' όλα των ίδιων των γυναικών, που σημαίνει να συνειδητοποιήσουμε ότι είναι φυσικό και αναφαίρετο δικαίωμά μας η αυτοδιάθεση του σώματός μας. Και αυτοδιάθεση είναι: α) να ανατρέψουμε τη διαστρέβλωση που επικρατεί και ταυτίζει τη σεξουαλική μας σχέση με την αναπαραγωγική μας λειτουργία, β) να απολαύσουμε την ερωτική μας ζωή όποτε και όπως θέλουμε, γ) να αποφασίσουμε μόνες μας για την εκλογή της μητρότητας. Παράλληλα με κάθε μέσο και με συγκεκριμένες προτάσεις να πιέσουμε το κράτος να αντιμετωπίσει με ευθύνη την υπόθεση της αντισύλληψης.

Η κυβέρνηση στο σχέδιο νόμου για το Εθνικό Σύστημα Υγείας δυστυχώς ακολουθεί την παλιά τακτική και διατηρεί το

Διάταγμα του '55 που νομιμοποίησε στην αμβλώσεις!!

Στις χώρες αυτές ο αριθμός των αμβλώσεων όχι μόνο έχει μειωθεί αλλά σε συνδυασμό με την ευρύτατη διάδοση της αντισύλληψης πάντα με ιατρική παρακολούθηση και του οικογενειακού προγραμματισμού έχει εντυπωσιακά περιορισθεί η διακοπή της κύησης από τις νέες κοπέλες και παραμένει ένα ποσοστό γυναικών πάνω από 35 χρόνων συνήθως παντρεμένες που καταφεύγουν στην αμβλωση γιατί για πολλούς λόγους παραλείπουν να ενημερώνονται.

Στις Η.Π.Α. σε ομοσπονδιακό επίπεδο από το 1972 είχε αναγνωρισθεί η αμβλωση, από το 1976 όμως και μετά άρχισαν να μπαίνουν περιοριστικά μέτρα κύρια με τη περικοπή των κονδυλίων και τη λήψη περιοριστικών μέτρων στη χρήση νοσοκομείων για τις αμβλώσεις. Το εντυπωσιακό είναι ότι στις ΗΠΑ υπάρχει διάδοση και αύξηση της στειρώσεως! Περίπου σε 150.000 το χρόνο υπολογίζονται οι γυναίκες που στειρώνονται και δυστυχώς ανήκουν στις εξαθλιωμένες κοινωνικές ομάδες.

Σε αντιπαράθεση τώρα υπάρχει το παράδειγμα των χωρών που είτε αναγνωρίζουν μερικώς την αμβλωση είτε την απαγορεύουν. Στη πρώτη κατηγορία υπάγεται το παράδειγμα της Ο. Δ. Γερμανίας όπου για να πραγματοποιηθεί η

αμβλωση πρέπει να αποφασίσει ο γιατρός. Στη συνέχεια η γυναίκα πρέπει να περάσει από διάφορες εξετάσεις και να εφοδιασθεί με πλήθος πιστοποιητικά έτσι ώστε εμπλέκεται σε μια χρονοβόρα και περίπλοκη διαδικασία. Παράλληλα δε εξακολουθεί να ισχύει ο νόμος που θεωρεί την αμβλωση ποινικό αδίκημα με αποτέλεσμα να έχει δημιουργηθεί μια σοβαρή μεσοβέζικη κατάσταση που μεταθέτει τη λύση του προβλήματος από τους δημόσιους θεσμούς στους ιδιωτικούς και κατ'επέκταση στην ιδιωτική κερδοσκοπία (αφού τουλάχιστον μ' αυτό το τρόπο αποφεύγεται η γραφειοκρατία) και φυσικά στις υπηρεσίες άλλων χωρών διότι μεγάλος αριθμός γυναικών καταφεύγει στο εξωτερικό για να αποφύγει τις δυσλειτουργίες του κοινωνικού συστήματος.

Στην άλλη κατηγορία υπάρχει η συντηρητική νομοθεσία χωρών όπως η Ισπανία όπου η αμβλωση θεωρείται έγκλημα κατά της ζωής, η Πορτογαλία όπου η αμβλωση είναι παράνομη κάτω από οποιεσδήποτε συνθήκες και η νομική αυτή ρύθμιση ισχύει από το 1866 που ψηφίστηκε ο Ποινικός Κώδικας και η χειρότερη των περιπτώσεων αυτή της Ιρλανδίας όπου πρόσφατα επιχειρείται η συνταγματική κατοχύρωση της απαγόρευσης των αμβλώσεων!

Στην Ελλάδα τέλος είναι γνωστό το

άρθρο 304 του Π.Κ. που απαγορεύει τις αμβλώσεις θεωρώντας τις έγκλημα κατά της ζωής και τις τιμωρεί. Υπάρχουν βέβαια κάποιες διέξοδοι που απαλύνουν τη σκληρότητα του νόμου, το δικαίωμα όμως να αποφασίσουν για την αμβλωση δίνεται στους γιατρούς, την οικογένεια και τους δικαστές σε καμία δε περίπτωση στη γυναίκα! Στο νομοσχέδιο «για τη μεταμόσχευση βιολογικών ουσιών ανθρώπινης προέλευσης» που ψηφίστηκε το 1978 προβλέπεται η διακοπή της κύησης μέχρι τη 12η εβδομάδα μόνο στις περιπτώσεις που απειλείται η ψυχική υγεία της γυναίκας αλλά πρέπει να διαπιστωθεί αυτό από ψυχίατρο Δημοσίου Ιδρύματος!

Σαν επίλογο σ' αυτή τη μικρή αναφορά διαπιστώνουμε ότι η νομιμοποίηση της αμβλώσεως δεν απαλείφει άμεσα τα προβλήματα γιατί «η αμβλωση μένει πάντα μια ήττα. Μοναδική νίκη, είναι ν' αποφεύγεται η αμβλωση». Όμως είναι βέβαιο ότι η νομιμοποίηση της αμβλώσεως σε συνδυασμό με την αντισύλληψη, τη σεξουαλική αγωγή, τη προληπτική υγιεινή και τον οικογενειακό προγραμματισμό περιορίζουν τα ψυχικά και σωματικά τραύματα και βοηθούν στην αξιοπρεπέστερη και ελεύθερη ανάπτυξη της γυναικείας προσωπικότητας.

Κάθε χρόνο εκατομμύρια γυναικών σε παγκόσμια κλίμακα βρίσκονται αντιμετώπιες με το πολυδιάστατο πρόβλημα «άμβλωση». Στην Ελλάδα, μόνο, υπολογίζονται σε 400.000 οι γυναίκες που καταφεύγουν σ' αυτό το θλιβερό μέσο... αντισύλληψης ή στη καλύτερη περίπτωση οικογενειακού προγραμματισμού!!!

Η μεταπολεμική αναθεώρηση των παραδοσιακών αξιών και «ηθικών αρχών», η έντονη αφύπνιση των γυναικών, και η αποφασιστική δραστηριοποίηση του γυναικείου κινήματος συνετέλεσαν στη προοδευτική μεταρρύθμιση της νομοθεσίας πολλών χωρών ως προς την αντιμετώπιση του θέματος «άμβλωση».

Το παράδοξο είναι ότι σχεδόν πάντα οι προσπάθειες για φιλελευθεροποίηση τη νομοθεσίας και κύρια νομιμοποίησης της άμβλωσης παρεμποδίστηκαν από την αρνητική στάση ενός μεγάλου αριθμού γιατρών που είτε αντιπροσώπευαν το ιατρικό κατεστημένο και κατ' επέκταση κέρδιζαν πολλαπλά από τη διαίωνιση της παρανομίας, είτε δυστυχώς συνειδητά ή ασυνείδητα επέμεναν να αγνοούν το πρόβλημα. Περιττό, φυσικά να τονίσουμε ότι τα σκήπτρα της αντιδραστικής πολιτικής κράτησε κύρια η καθολική εκκλησία!

Πρώτη από τις χώρες της Δύσης που νομιμοποίησε τις αμβλώσεις ήταν η Αγγλία με νόμο του 1968 που θεωρείται

από τους πιο «προχωρημένους».

Εδώ, κατά καιρούς, παρατηρήθηκε επανάκαμψη της βίαιης αντιπαράθεσης των αντιδραστικών ιατρικών, πολιτικών και κοινωνικών κυκλωμάτων που στηριγμένα στα έντονα προβλήματα τη δημογραφικής πτώσης και της επικίνδυνης αύξησης του ποσοστού ανεργίας προβάλλουν τη μητρότητα σαν «ιδανικό» και σαν «μύθο». Παρ' όλα αυτά η εφαρμογή του νόμου είχε θετικά αποτελέσματα, αφού ένα συνεχώς αυξανόμενο ποσοστό γυναικών συμμετέχει στην εφαρμογή του που έχει συμπεριλάβει ένα πλατύ φάσμα κρατικών δομών και πολλές πλευρές της υγειονομικής και κοινωνικής οργάνωσης. Ακόμα έχει σχεδόν εξαφανισθεί το ποσοστό των γυναικών που πεθαίνουν από την άμβλωση, μειώθηκαν συντριπτικά οι παράνομες αμβλώσεις και τα παράνομα παιδιά και στη πράξη οργανώθηκαν ομάδες υπηρεσίας του ιατρικού και διοικητικού προσωπικού που συντόνισαν τη παροχή πληροφοριών και έγιναν ομάδες πίεσης για την ουσιαστική κατάκτηση εμπειρίας από την εφαρμογή του νόμου. Μένει τώρα να καταργηθεί η δυνατότητα άρνησης του γιατρού για συνειδησιακούς λόγους να προχωρήσει στη διακοπή της κύησης ώστε να εξαλειφθεί οριστικά ο κίνδυνος πισωγυρισμάτων.

Στη Γαλλία, στις Σκανδιναβικές χώρες, στην Ολλανδία, στην Ιταλία η νομιμοποίηση της άμβλωσης θεσμοθετήθηκε τη τελευταία δεκαετία και βέβαια οι σχετικοί νόμοι είναι πληρέστεροι, αφού κάθε ενήλικη γυναίκα ελεύθερα μπορεί να προχωρήσει στη διακοπή της κύησης μέχρι της 10^{ης} ή 12^{ης} εβδομάδα μετά από δική της απόφαση αποκλειστικά. Τα ασφαλιστικά ταμεία καλύπτουν τις επεμβάσεις αυτές που μπορούν να γίνουν σε κάθε ιδιωτική ή κρατική μονάδα χωρίς να απαιτούνται κάποιες ιδιαίτερες προϋποθέσεις. Η ίδια φιλελεύθερη νομοθετική ρύθμιση για τις αμβλώσεις υπάρχει στις Σοσιαλιστικές χώρες με πρωτοπόρα της Γερμανική Λαϊκή Δημοκρατία. Τις γυναίκες εδώ ο γιατρός έχει υποχρέωση να τις ενημερώσει για τους τυχόν κινδύνους που υπάρχουν, αλλά ποτέ η γνώμη του δε μπορεί να έχει απαγορευτικό χαρακτήρα και να αποτελέσει ανασταλτικό παράγοντα στην απόφαση της γυναίκας. Τα έξοδα όχι μόνο καλύπτονται από τη κρατική ασφάλιση, αλλά η γυναίκα μπορεί να παραμείνει στο νοσοκομείο 3 έως 5 ημέρες φυσικά καλυπτόμενη ασφαλιστικά, αλλά και έχοντας νόμιμη άδεια από τη δουλειά της!!! Ειδικά στη Σοβιετική Ένωση «παράνομη» θεωρείται η άμβλωση αν γίνει εκτός νοσοκομείου, κέντρου μητρότητας ή ιατρικού ιδρύματος, όπως τη χαρακτήρισε το

Ντίνας Καούσια, Δικηγόρου

Μικρή αναφορά στη Διεθνή και ελληνική νομοθεσία για τις αμβλώσεις

Εθνικό Σύστημα Υγείας (Ε.Σ.Υ.)

Λίτσας Σιδέρη, παιδίατρου

Ο νόμος για το **Εθνικό Σύστημα Υγείας (Ε.Σ.Υ.)** που ψηφίστηκε το 1983 από το τμήμα θερινών διακοπών της Βουλής, είναι μια αφετηρία νέων αγώνων τόσο για το μαζικό λαϊκό κίνημα όσο και για το συνδικαλιστικό κίνημα των υγειονομικών, για τη σωστή εφαρμογή του και για το πολυπόθητο «Δωρεάν και ίση υγεία για το λαό». Η φιλοσοφία του περικλείεται στο άρθρο 1 του νομοσχεδίου με τον τίτλο «Γενικές αρχές» και αναφέρει:

«1. Το κράτος έχει την ευθύνη για την παροχή υπηρεσιών υγείας στο σύνολο των πολιτών.

2. Οι υπηρεσίες Υγείας παρέχονται ισότιμα σε κάθε πολίτη, ανεξάρτητα από την οικονομική κοινωνική, και επαγγελματική του κατάσταση, μέσα από ενιαίο και αποκεντρωμένο Εθνικό Σύστημα Υγείας, που οργανώνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού».

Προβλέπει τη δημιουργία των Κέντρων Υγείας, για την εξωνοσοκομειακή παροχή ιατρικών υπηρεσιών, την ενίσχυση των Δημοσίων νοσοκομείων, την απαγόρευση ίδρυσης νέων ιδιωτικών κλινικών.

Επίσης θεσμοθετεί το γιατρό πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης στο νοσοκομείο, ή στο Κέντρο Υγείας της περιοχής.

Μέσα στα 45 άρθρα του νόμου θεσμοθετούνται η λειτουργία των νοσοκομείων, των Κέντρων Υγείας, οι εργα-

σιακές σχέσεις των γιατρών και των άλλων υγειονομικών, θέματα μετεκπαίδευσης, τα θέματα των ασφαλιστικών ταμείων κλπ.

Δεν είναι σκοπός αυτού του άρθρου η ανάλυση του νόμου, εξάλλου δεν υπάρχει και αυτή η δυνατότητα. Εκείνο όμως που μας ενδιαφέρει αυτή την εποχή, τούτες τις κρίσιμες ώρες (κινητοποιήσεις γιατρών, αποτελέσματα εκλογών ιατρικών συλλόγων) είναι το πόσο βοηθάει αυτός ο συγκεκριμένος νόμος για το Ε.Σ.Υ. να αρχίσει να λύνεται το μεγάλο μας «Υγειονομικό Πρόβλημα». Η ψηφισή του χαρακτηρίζεται σαν θετικό μέτρο παρά τις επιμέρους επιφυλάξεις.

Δεν φέρνει το σοσιαλιστικό μετασχηματισμό στο χώρο της Υγείας. Σε θεσμικό - νομικό όμως πλαίσιο βάζει τις βάσεις για να ανυψωθεί η ποιότητα της περίθαλψης και ο ρόλος του γιατρού.

Είναι γνωστό τι γίνεται στη χώρα μας στον τομέα Υγείας. Μερικοί θεωρούν ότι η Υγεία είναι παράμετρος οικονομικής ανάπτυξης και αύξησης των κερδών τους, άλλοι ότι οι υπηρεσίες Υγείας είναι χώροι καταναλωτικών αγαθών, η δε περίφημη «Ιδιωτική πρωτοβουλία» πριμοδοτεί τα μονοπώλια σε συσσώρευση υπερκερδών.

Η Υγεία όμως αποτελεί ατομικό δικαίωμα για τον πολίτη και κοινωνικό δικαίωμα για την κοινωνία και η παροχή υπηρεσιών υγείας αποτελεί μία από τις

βασικότερες υποχρεώσεις του σύγχρονου Κράτους και ένα από τα ουσιαστικά θεμέλια οικοδόμησης της μελλοντικής κοινωνίας. Η σημερινή κατάσταση στη χώρα μας βρίσκεται σε πραγματικό αδιέξοδο, όλοι μας πολίτες και υγειονομικοί έχουμε νοιώσει αυτό το χάος.

Τα χαρακτηριστικά της διαμορφωμένης αυτής κατάστασης, είναι η έλλειψη ολοκληρωμένου συστήματος Υγείας, η εμπορευματοποίησή της, η αδιαφορία προς το κοινωνικό κόστος της ανάπτυξης, άναρχη και απογραμματίστη ανάπτυξη των υπηρεσιών της περίθαλψης, υγειονομικό αδιέξοδο, έντονες ανισότητες και ταξικές διαφορές σ' όλους τους τομείς, ισχυρή θεσμική κυριαρχία της ιδιωτικής πρωτοβουλίας.

Μερικά παραδείγματα και στοιχεία* είναι χαρακτηριστικά.

- **Πολυδιάσπαση υπηρεσιών Υγείας**

Υπάρχουν 380 ταμεία από τα οποία περίπου 100 έχουν κλάδους Υγείας και το καθένα λειτουργεί με διαφορετικό νομοθετικό πλαίσιο, ανεξάρτητο και ανομοιογενές ως προς τα υπόλοιπα.

- **Ιδιωτικές κλινικές**

Η Ελλάδα αποτελεί μοναδικό παράδειγμα χώρας όπου το 45% των νοσοκομειακών κλινικών είναι σε ιδιωτικά ιδρύματα κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Μόνο η Γαλλία φτάνει το 25% και η Ιαπωνία το 20%. Στα χρόνια 1975-1981 το δημόσιο ανανέωσε μόνο 1505 δημό-

σια νοσοκομειακά κρεβάτια, ενώ χτίστηκαν με δαπάνες από το κρατικό τραπεζικό σύστημα 106 ιδιωτικές κλινικές με 5578 κρεβάτια. Από αυτές τις νέες κλινικές οι 21 με μέσο μέγεθος 137 κρεβάτια έγιναν στην Αθήνα και Θεσσαλονίκη, ενώ οι υπόλοιπες 83 κλινικές στην υπόλοιπη χώρα με μέσο μέγεθος 32 κρεβάτια. Εγκρίθηκε δηλαδή, αλλά και ενισχύθηκε σε πολλές περιπτώσεις η δημιουργία μονάδων **αντιλειτουργικών** και **αντιεπισημονικών**.

- **Υπάρχει ελλειψής εκμετάλλευση** του τεχνολογικού εξοπλισμού του νοσοκομείου (εργαστήρια, χειρουργεία) που φτάνει μέχρι το 25% της πραγματικής δυνατότητας απόδοσής του.

- **Άνιση κατανομή** των κρεβατιών

του Δημοσίου τομέα σε βάρος της περιφέρειας.

Από τα 100 κρεβάτια τα 63 βρίσκονται στην Αθήνα και Θεσσαλονίκη και τα 37 στην υπόλοιπη χώρα. Έτσι ενώ η Αθήνα έχει 5,1 κρεβάτια ανά 1.000 κατοίκους η αναλογία για το νομό Αιτωλοακαρνανίας είναι 0,75 και για ολόκληρη τη Θεσσαλία 1 κρεβάτι.

- **Υπερσυγκέντρωση** των γιατρών στα δύο μεγάλα αστικά κέντρα.

Ενδεικτικά στο σύνολο των γιατρών το 1980 αντιστοιχούσε ένας γιατρός για 225 κατοίκους στην Αθήνα, ένας γιατρός για 2.275 στο νομό Γρεβενών, και ένας για 1.078 στο νομό Καρδίτσας.

Αντίστοιχα οι νοσοκομειακοί γιατροί το 1981 ήταν 3.500 στην Αθήνα και Θεσσαλονίκη και 1.000 στην υπόλοιπη χώρα.

- **Έλλειψη νοσηλευτικού προσωπικού**, μικρό ποσοστό εκπαιδευμένων αδελφών, μεγάλη συγκέντρωση στην Αθήνα και Θεσσαλονίκη.

Ο παγκόσμιος και ο ευρωπαϊκός δείκτης είναι 2,3 νοσοκόμες ανά γιατρό όταν στην Ελλάδα είναι 0,9 (μαζί με τις πρακτικές).

- **Μετανάστευση ασθενών** στο εξωτερικό.

Άλλη πληγή πάλι κι αυτή.

Το 1981 νοσηλεύτηκαν στο εξωτερικό με δαπάνες του Δημοσίου και των μεγαλύτερων ασφαλιστικών οργανισμών 3.555 έναντι 476 του 1974, δηλ. αύξηση 647%. Εδώ δεν μετρίεται πόσοι πήγαν με δικά τους έξοδα, που πάλι γίνεται απορρόφηση των συναλλαγματικών μας αποθεμάτων. Επίσης στα σημερινά παγκόσμια επίπεδα της επιστημονικής και τεχνολογικής ανάπτυξης και στον τομέα

«Υγεία» είναι απαράδεκτη τέτοια μορφή άσκησης της ιατρικής, παρά την προσπάθεια και την πρόθεση της πλειοψηφίας του υγειονομικού κόσμου. Στην εποχή του διαστημόπλοιου του ατμοσφαιρικού, του υπερηχογράφου, του ηλεκτρονικού μικροσκόπιου, τι να σου κάνει ο αγροτικός γιατρός με το ακουστικό και δύο ενέσεις απομονωμένους από το νοσοκομείο που και αυτό υπολείπεται, παρά τις γνώσεις του, την καλή του θέληση, τον ανθρωπισμό του και την ολοκληρωτική προσφορά πολλές φορές και του εαυτού του. Εκεί λοιπόν που έχουν φτάσει σήμερα τα πράγματα πρέπει να προχωρήσει γρήγορα η εφαρμογή του νόμου για το Ε.Σ.Υ. πάνω σε φιλολαϊκή και φιλοσοφική βάση.

Δεν χωρούν άλλες καθυστερήσεις αναβολές, υπαναχωρήσεις και ετεροχρονισμοί. Αλλαγές που έχουν γίνει εδώ και 30 χρόνια σε Δύση και Ανατολή εμείς ακόμη το συζητάμε. Ο δρόμος σίγουρα είναι δύσκολος, γεμάτος εμπόδια και αντιδράσεις.

Το ιατρικό κατεστημένο και οι αντιδραστικές δυνάμεις ξέρουν καλά τη δουλειά τους και πολεμούν για τα κεκτημένα τους.

Ακόμη και τώρα τα φακελάκια πέφτουν βροχή όταν ο δύστυχος πατέρας έχει σοβαρά άρρωστο το παιδί του και πληρώνει όσο-όσο για να του το «προσέξει» ο γιατρός, πρώτα βέβαια στο ιδιωτικό του ιατρείο και μετά στο νοσοκομείο. Και από την άλλη μεριά βέβαια από τον ίδιο δύστυχο και αποπροσανατολισμένο πάσχοντα όλοι οι γιατροί μπαίνουν στο ίδιο τσουβάλι του «εκμεταλλευτή».

Κατασκευαφάνονται όλοι οι γιατροί και οι αγώνες τους για ουσιαστική αλλαγή στο χώρο της Υγείας παίρνουν τη ρετινιά του «συντεχνιακού» και «οικονομιστικά» του «συντεχνιακού» και «οικονομιστικού». Πρέπει να γίνει πλατιά ενημέρωση της κοινής γνώμης για το Ε.Σ.Υ. και ουσιαστική συμμετοχή του λαού δια μέσου των μαζικών του οργανώσεων για τη σωστή εφαρμογή και υλοποίησή του.

Δεν αρκούν μερικά άρθρα και γνώμες ειδικών σε εφημερίδες και περιοδικά.

Ούτε μερικές εκπομπές στην Τ.Υ. Ο Ελληνικός λαός πρέπει να μάθει σωστά και σε βάθος για το πρόβλημα. Πρέπει να γίνει ουσιαστική δουλειά μέσα από του συνδικαλιστικούς φορείς, την Τ.Α., τους γιατρούς και από όλους τους υγειονομικούς.

- Για τη σωστή και γρήγορη εφαρμογή του νόμου για το ΕΣΥ πρέπει να

παρθούν ωρισμένα βασικά μέτρα, όπως:

1) **Γενναία αύξηση** των δαπανών για την υγεία τουλάχιστον στο 7% του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος.

2) **Δεσμευτικά χρονοδιαγράμματα** για τα διάφορα στάδια εφαρμογής του νόμου για το ΕΣΥ.

3) Να πραγματοποιηθούν με **αξιοκρατικά κριτήρια** (και όχι του τύπου κοινωνική προσφορά και δράση) και με διαφανείς διαδικασίες οι κρίσεις για την ένταξη των γιατρών στο θεσμό.

4) **Νέοι ενιαίοι οργανισμοί** και κανονισμοί λειτουργίας των νοσοκομείων και Κέντρων Υγείας.

5) Να δοθούν **επαρκή κίνητρα** για τη στελέχωση των επαρχιακών νοσοκομείων.

6) Να ενταχθούν στο ΕΣΥ και τα στρατιωτικά νοσοκομεία της Αθήνας, με άμεση ένταξη στο θεσμό και των στρατιωτικών γιατρών με τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις.

7) Να ενισχυθεί ο ρυθμός έναρξης λειτουργίας των κέντρων υγείας. Να ξεκινήσουν παράλληλα και αστικά κέντρα υγείας.

8) Να προετοιμαστούν, με τις κατάλληλες οικονομικές, οργανωτικές και θεσμικές αλλαγές, οι κλάδοι υγείας των ασφαλιστικών οργανισμών και να ενταχθούν στο Ε.Σ.Υ. και κύρια το ΙΚΑ.

9) Να δημοσιοποιηθούν τα Ιδιωτικού Δικαίου νοσοκομεία.

10) Να βελτιωθούν οι αποδοχές των γιατρών του θεσμού.

11) Συνεχής και γρήγορη ανάπτυξη της υποδομής του ΕΣΥ ούτως ώστε να μπορούν να βρουν θέση όλοι οι γιατροί όταν το θελήσουν. Με την πραγματοποίηση των βασικών αυτών στόχων του νόμου για το Ε.Σ.Υ. θα έχει αποδυναμωθεί σε μεγάλο βαθμό το σκέλος της «ιδιωτικής πρωτοβουλίας» στο χώρο της υγείας και θα επέλθει σημαντική βελτίωση του επιπέδου των παροχών του φορέα μαζί με την δραστική περικοπή των προνομίων των μονοπωλίων και θα δημιουργηθούν οι απαραίτητες προϋποθέσεις για την οριστική λύση του προβλήματος.

Για να δοθούν όμως αυτές οι λύσεις και για να πνεύσει ο αέρας στις αλλαγές στον ευαίσθητο αυτό χώρο πρέπει ο λαός με την ενότητά του να αγωνιστεί σε συνεργασία με τους γιατρούς και όλους τους υγειονομικούς.

* Τα στοιχεία είναι από την αιτιολογική έκθεση του νομοσχεδίου «Εθνικό σύστημα υγείας».

Οι εργαζόμενες γυναίκες στα πλαίσια των χωρών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας

Νάντιας Πουλά
Κοινωνιολόγου - Δημοσιογράφου

Από το 1979 τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου άρχισαν να εκλέγονται με άμεση ψηφοφορία και οι γυναίκες κατόρθωσαν, πρώτο, ν' αποσπάσουν 17% των εδρών του, δεύτερο να πάρουν την προεδρία του Κοινοβουλίου, τρίτο, να επιβάλουν τη δημιουργία κοινοβουλευτικής επιτροπής για τα δικαιώματα των γυναικών και τέταρτο, να οργανώσουν κοινοβουλευτική συζήτηση στην Ολομέλεια για τα προβλήματα της γυναίκας.

Για τις γυναίκες όλ' αυτά που κατόρθωσαν είναι πράγματι σπάνιο στους χώρους των εθνικών Κοινοβουλίων. Η δράση τους σε κοινωνικό και σε πολιτιστικό

επίπεδο είναι αναμφίβολα ίδιας σημασίας με τις πρωτοβουλίες που αφορούν τις συνθήκες εργασίας. Στη γυναίκα εναπόκεινται και συγκεντρώνονται όλες οι ιδιότητες, της γυναίκας της συζύγου, της μητέρας, της νοικοκυράς, της εργαζόμενης. Γι' αυτό θ' ασχοληθούμε εδώ με την υπόθεση της γυναίκας και κυρίως εργαζόμενης στα πλαίσια των χωρών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Οι διακρίσεις κατά των γυναικών στον τόπο της εργασίας συνεχίζονται, μπορεί εκατομμύρια γυναικών, χάρη στη δράση της Κοινότητας, να έχουν αποκτήσει εδώ και 4-5 χρόνια ιδιαίτερες εγγυήσεις ισότητας - ισότητα αμοιβής, ίση μεταχείριση, ίση κοινωνική ασφάλιση, πολλά

όμως είναι τα εμπόδια που παραμένουν για να επιτευχθεί πραγματική ισότητα μεταξύ των δύο φύλων.

Γενικά σε κοινοτικό επίπεδο, το θέμα της ισότητας στην εργασία θεωρείται από τις Ευρωπαϊές σαν το πιο σημαντικό, σύμφωνα με σφυγμομέτρηση που επιχείρησε η Γυναικεία Επιτροπή του Ευρωπαϊκού Κινήματος.

Μπορεί το θέμα της ισότητας στην αμοιβή να έχει εκπληρωθεί αλλά τα προβλήματα της εργαζόμενης γυναίκας παραμένουν ουσιαστικά και άλυτα, παρουσιάζονται δε τώρα παρά ποτέ πιο καλυμμένα· δηλαδή, η αντιμετώπιση της γυναίκας στην εργασία δεν είναι ίση με του άνδρα, διότι πρώτο, οι γυναίκες υποαπασχολούνται, δεύτερο το ποσο-

στό ανεργίας είναι μεγαλύτερο και τρίτο δεν έχουν στην ίδια δυνατότητα με αυτή του άνδρα εισδοχής σε εργασίες όπου παίρνονται σημαντικές κρατικές-κυβερνητικές αποφάσεις και όπου θα πρέπει με λίγα λόγια να ασκείται εξουσία.

Ο περιορισμός των γυναικών όσον αφορά το θέμα επιλογής επαγγέλματος - τη στιγμή που υπάρχουν γυναικεία και ανδρικά επαγγέλματα - περιορίζει τις γυναίκες και τις οδηγεί στα υψηλότερα ποσοστά ανεργίας.

Στη Γερμανία παρατηρήθηκε ότι οι γυναίκες διαλέγουν να εργασθούν σ' ένα από τα τριάντα περίπου «γυναικεία» επαγγέλματα, από ένα σύνολο 400 περίπου διαθέσιμων επαγγελμάτων.

Στη Γαλλία οι άνεργες γυναίκες είναι πολύ πιο απαισιόδοξες στο θέμα των μελλοντικών ευκαιριών απασχόλησης: σχεδόν 60% των γυναικών δηλώνουν ότι δεν ξέρουν πότε θα ξαναβρούν απασχόληση, και μόλις 15% ελπίζουν ότι θα εργάζονται μέσα σε τρεις μήνες.

Στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα εργάζονται 38.000.000 γυναίκες: πρόκειται για 38% του συνόλου (έναντι 70% του συνόλου των ανδρών).

Ως γνωστόν η ανεργία μάχεται κατά της ισότητας και η εφαρμογή των ευρωπαϊκών κανόνων για την ισότητα μεταχείρισης δεν γεννά ιδιαίτερη αισιοδοξία.

Ποιες είναι οι δυνατότητες καταπολέμησης των ανισοτήτων;

Για να δούμε ποιες είναι οι δυνατότητες καταπολέμησης των ανισοτήτων θα θίξουμε μερικές ανισότητες πέρα απ' αυτές που μέχρι τώρα επισημάναμε, (ανεργία, υποαπασχόληση, ισότητα στη μεταχείριση). Και αυτές είναι: α) η επαγγελματική κατάρτιση, β) η εργασία στο σπίτι, και γ) η επαγγελματική εξέλιξη.

α) Η Επαγγελματική κατάρτιση

Είναι αρκετά σοβαρή η κατάσταση στο θέμα της επαγγελματικής κατάρτισης. Οι διακρίσεις στο επίπεδο αυτό θα αντανακλώνται στο χώρο της εργασίας για αρκετά χρόνια στο μέλλον.

Για παράδειγμα στη Γαλλία ο αριθμός αγοριών γραμμένων σε τάξεις μηχανουργών και ηλεκτρολόγων είναι τριπλάσιος των κοριτσιών τα τρία τελευταία χρόνια. Στην Ολλανδία για την περίοδο 1978/79 υπήρχαν 33 κορίτσια έναντι 14.000 αγοριών στις τάξεις μηχανουργών και 18 έναντι 10.000 στις τάξεις ηλεκτρολόγων. Το ακριβώς αντίθετο συμβαίνει στις απασχολήσεις γραμματείας.

Πολλοί υποστηρίζουν ότι δυνατότητες καταπολέμησης αυτών των ανισοτήτων στους συγκεκριμένους τομείς μπορεί να επιφέρει η διάδοση και εξέλιξη της πληροφορικής της επιστήμης των ηλεκτρονικών-διερευνητών του γραφείου. Παράλληλα, η προώθηση της «ηλεκτρονικής του γραφείου» θα οδηγήσει σύντομα σε επανάσταση της κατάρτισης στον τομέα της γραμματεϊκής εργασίας.

Θα πρέπει όμως αυτές οι μηχανές να διατεθούν πλατειά και όχι να περιοριστούν σαν είδος ακριβό.

Προς αυτή την κατεύθυνση της νέας τεχνολογίας πρέπει να στραφούν οι αγώνες της γυναίκας για να μπορέσουν παράλληλα με τον εκσυγχρονισμό των επαγγελμάτων να πάρουν μια σωστή θέση στην αγορά εργασίας.

β) Η εργασία στο σπίτι

Είναι γνωστό ότι μετά από κοινοβουλευτική έκθεση για τη γυναικεία εργασία στο σπίτι, στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας η κατάσταση θυμίζει περισσότερο 19ο αιώνα. Το φασόν που δουλεύουν οι γυναίκες είναι μια εργασία υποαπασχόλησης χωρίς κοινωνικές παροχές.

Η εργασία στο σπίτι όπως και οι καθημερινές δουλειές του σπιτιού θα πρέπει να θεωρούνται και αυτές εργασίες και θα πρέπει οι γυναίκες να διεκδικήσουν τις απαιτούμενες παροχές.

γ) Η επαγγελματική εξέλιξη

Η επαγγελματική εξέλιξη της γυναίκας υστερεί πάρα πολύ.

Οι γυναίκες αρχίζουν να εργάζονται νωρίς (μεταξύ 15 και 20 ετών). Στα 21 τους και λίγο αργότερα 65 με 70% των γυναικών σταματούν την εργασία και το ποσοστό απασχόλησης μειώνεται για να εργασθούν πάλι με την ηλικία των 35 ή 40 ετών.

Στην ηλικία που οι άνδρες σημειώνουν μια σταθερή άνοδο και σταδιοδρομούν, οι γυναίκες πρέπει να σταματήσουν την εργασία τους για ν' ασχοληθούν με το σπίτι και τα παιδιά.

Οι γυναίκες θέλουν να εργάζονται ακόμα κι αν έχουν την οικονομική άνεση, γιατί πιστεύουν ότι η εργασία αποτελεί από μόνη της παράγοντα μείωσης των απαιτήσεων μεταξύ ανδρών και γυναικών.

Παρ' όλα αυτά οι δουλειές του σπιτιού πέφτουν στην γυναίκα, και το ποσοστό εργαζόμενων ανδρών που ασχολούνται με οικιακές εργασίες είναι πολύ χαμηλό

έναντι των γυναικών.

Στη Δανία, ένας άνδρας στους τέσσερις βοηθά στις εργασίες του σπιτιού, στη Γερμανία 16% των ανδρών βοηθούν την γυναίκα ενώ στις άλλες χώρες τα αντίστοιχα ποσοστά είναι ακόμη πιο χαμηλά.

Τα κοινωνικά προβλήματα της εργαζόμενης γυναίκας και η σχέση της με τα παιδιά

Για ν' αποκτήσει κύρος και να ενταχθεί δυναμικά στην κοινωνία η γυναίκα μέσα από το χώρο της εργασίας χρειάστηκε δυο δεκαετίες.

Καμιά επίπτωση δεν είχε στο δέσιμο της οικογένειας το γεγονός της εργαζόμενης μητέρας. Στην Ευρώπη του σήμερα με όλα τα κοινωνικά προβλήματα, την πτώση του γάμου, την άνοδο των διαζυγίων κ.λ.π., η οικογένεια, η επιθυμία για οικογένεια είναι όσο ποτέ παρούσα στο μυαλό των ανθρώπων. Φυσικά τώρα κάτω από διαφορετικό πρίσμα, εκεί όπου και οι δύο γονείς μπορούν να προσφέρουν στα παιδιά τους από κοινού την οικονομική βοήθεια τη στοργή και τη φροντίδα τους.

Οι εργαζόμενες γυναίκες προσφέρουν καλύτερα στην ανατροφή των παιδιών τους, γιατί τα παιδιά μαθαίνουν από νωρίς να φροντίζουν και να περιποιούνται τον εαυτό τους κατ' αυτό τον τρόπο τους χαρίζουν μεγαλύτερη ελευθερία με την ανάπτυξή τους.

Σε πρόσφατη σφυγμομέτρηση που έγινε στην Ευρώπη για τη στάση των Ευρωπαίων απέναντι στα παιδιά τους, παρουσιάζεται μια νέα σχέση μεταξύ μητέρας εργαζόμενης, πατέρα και παιδιού. Η οικογένεια είναι πιο δεμένη γύρω από τα προβλήματα και τις ανησυχίες των παιδιών διαθέτουν οι γονείς περισσότερο χρόνο για την ανατροφή τους, περισσότερο φροντίδα, λιγότερη απόσταση μεταξύ τους, περισσότερη πειθαρχία κ.λ.π.

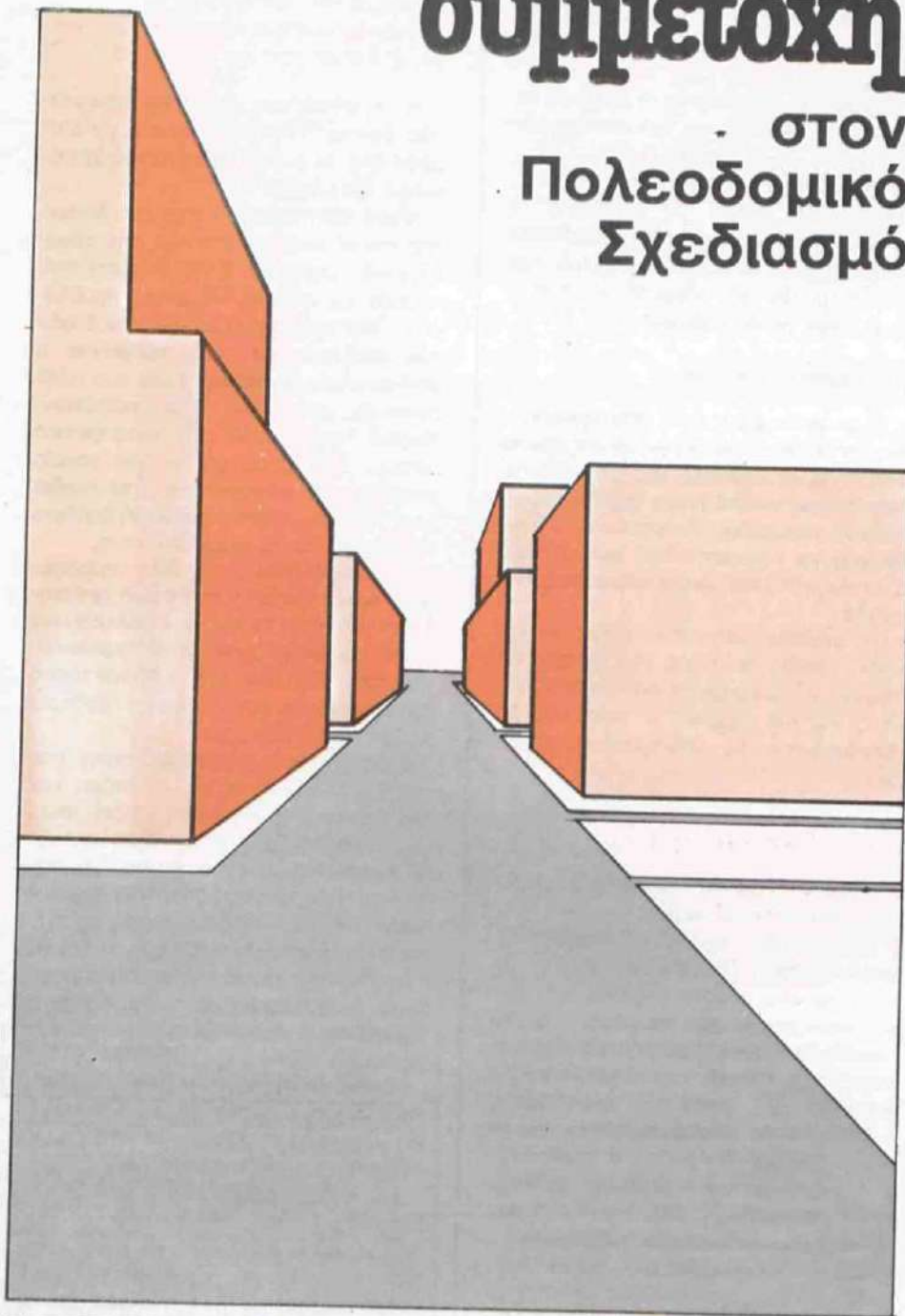
Η εικόνα της μητέρας αφοσιωμένης και μόνο στα παιδιά της έχει εκλείψει για ν' αντικατασταθεί με τη μητέρα εκπαιδευτικά υπεύθυνη στο παιδί.

Το παιδί μεγαλώνει κάτω από διαφορετικές συνθήκες, είναι «παιδί - άτομο» που μαθαίνει από νωρίς να τρώει μόνο του, να ντύνεται, ν' ανακαλύπτει τον κόσμο, να βρίσκει την αυτονομία του, να έρχεται σε άμεση επαφή με τους ίσους του, με την ομάδα των άλλων παιδιών.

Φαίνεται πως δεν είμαστε πολύ μακριά από την αναμόρφωση της οικογένειας σε νέα βάση, σε νέο πλαίσιο λόγω της νέας εικόνας του ρόλου της γυναίκας.

Λαϊκή

συμμετοχή στον Πολεοδομικό Σχεδιασμό

Μαρίας Κορμά, αρχιτέκτονα

Το κείμενο αυτό δεν είναι μια επιστημονική ανάλυση του προβλήματος της συμμετοχής του πολίτη στις διαδικασίες πολεοδομικού σχεδιασμού, αλλά μια ει-

σαγωγή, ένα προζύμι, για μια μεγαλύτερη συζήτηση πάνω στο πρόβλημα που ζούμε καθημερινά όλοι μας, όχι μόνο στην Αθήνα, μα και σ' όλες τις πόλεις

και τους οικισμούς της Ελλάδας, στο πρόβλημα του υποβαθμισμένου περιβάλλοντός μας.

Το πρώτο ερώτημα που αντιμετωπίζει κανείς, μιλώντας για λαϊκή συμμετοχή στον πολεοδομικό σχεδιασμό, είναι το ερώτημα: γιατί αυτή η συμμετοχή;

Εδώ η πρώτη και σημαντικότερη απάντηση είναι η φιλοσοφική μας θέση πάνω στο θέμα: ή θέλουμε και ενθαρρύνουμε την ενεργό συμμετοχή του πολίτη στην κοινή μας ζωή ή δεν την θέλουμε και την αποθαρρύνουμε με κάθε τρόπο.

Υπάρχουν όμως και δύο σημαντικοί πρακτικοί λόγοι που συνηγορούν στην ενεργό συμμετοχή: ο ένας είναι να καταλάβουμε καλά ότι η υποβάθμιση που μας ενοχλεί είναι αποτέλεσμα της δικής μας αντίφασης να θέλουμε όλες τις κοινωνικές παροχές, παιδότοπους, αθλητικούς χώρους κλπ., αλλά να θέλουμε και την μεγαλύτερη δυνατή εκμετάλλευση της γης μας, π.χ. σε κάλυψη, ορόφους, κλπ. Ο άλλος είναι να συνειδητοποιήσουμε ότι κανένα πρόγραμμα σχεδιασμού ή ανάπλασης περιοχών δεν πετυχαίνει χωρίς την συνειδητή συμμετοχή του πολίτη, γιατί διαφορετικά έχουμε τα γνωστά παραδείγματα των πεζοδρόμων που έχουν καταληφθεί από αυτοκίνητα.

Για το πώς κατατάσσουμε την συμμετοχή του πολίτη, υπάρχει μια κλίμακα μελετημένη από αμερικανούς επιστήμονες, που διακρίνει 4 κατηγορίες συμμετοχής:

1) Η πρώτη κατηγορία χαρακτηρίζεται σαν «ανυπαρξία συμμετοχής» και είναι η περίπτωση όπου οι αποφάσεις παίρνονται κεντρικά και επιβάλλονται στους κατοίκους με νόμους, υπουργικές αποφάσεις, κλπ. ...

Στην κατηγορία αυτή διακρίνουμε:

α) την συμμετοχή μετά την απόφαση, είτε με ένσταση του πολίτη, κατοχυρωμένη νομοθετικά, είτε με διαμαρτυρίες ομάδων πολιτών, και

β) την μονόπλευρη πληροφόρηση με φυλλάδια και έντυπο υλικό εκδιδόμενο από κρατικές υπηρεσίες.

Εδώ υπάγεται η κατάσταση που ήταν διαμορφωμένη από παλιά στην Ελλάδα.

2) Δεύτερη κατηγορία είναι η «συμβουλευτική συμμετοχή», όπου διακρίνουμε:

α) αμφίπλευρη πληροφόρηση κράτους και πολιτών, σε συσκέψεις π.χ.,

β) έρευνα των αναγκών των πολιτών, με ερωτηματολόγια, κλπ.,

γ) συζήτηση και ανάλυση των προβλημάτων μεταξύ τοπικών παραγόντων και κράτους.

Τέτοια παραδείγματα στην Ελλάδα

έχουμε τις συζητήσεις και διεργασίες που έγιναν για την κατάρτιση του πενταετούς προγράμματος.

3) Τρίτη κατηγορία είναι η χαρακτηριζόμενη σαν «συμμετοχή για την κυβέρνηση», όπου οι συντονιστικές επιτροπές δουλεύουν δίπλα στους κρατικούς φορείς πάνω στους ίδιους στόχους.

4) Τέταρτη κατηγορία, με πολύ προχωρημένες μορφές συμμετοχής, που δεν συναντώνται ακόμα στην Ελλάδα, είναι η συμμετοχή:

α) Με αυτοδιαχείριση από τους πολίτες,

β) με συμπαραγωγή μελετών και έργων από πολίτες και κρατικούς φορείς,

γ) με απόλυτη ευθύνη των πολιτών στους συμφωνημένους τομείς.

Παραδείγματα πετυχημένης συμμετοχής των πολιτών μπορεί να βρει κανείς στην Αγγλία, την Ολλανδία, την Ισπανία και την Αμερική, όπου το παράδειγμα της Βοστώνης αξίζει να μελετηθεί.

Εκείνο που ενδιαφέρει περισσότερο είναι να βρεθούν οι αναγκαίες προϋποθέσεις που χρειάζονται για μια πετυχημένη συμμετοχή, κι εδώ διακρίνουμε απαραίτητους όρους τόσο από την μεριά των πολιτών, όσο και από την μεριά του κράτους, αλλά και των μελετητών που θα βρεθούν στη θέση του «συντονιστή» ανάμεσα στις ομάδες των πολιτών και στο κράτος.

Σαν γενικές προϋποθέσεις μπορούν να θεωρηθούν:

1) η ύπαρξη κατάλληλου θεσμικού πλαισίου, που να βοηθάει την συμμετοχή. Είναι σοβαρότατη προϋπόθεση επιτυχίας ή αποτυχίας οποιασδήποτε προσπάθειας συμμετοχής. Αρκεί να σκεφτεί κανείς τα δύο άκρα αυτού του πλαισίου, που μπορεί να οδηγήσουν το ένα στην επανάσταση και το άλλο στην απάθεια.

2) η κατανόηση των παραδόσεων ενός τόπου, της πολιτιστικής κληρονομιάς που κουβαλάνε μέσα τους οι πολίτες.

3) Η δυνατότητα να συνδυασθούν οι πολλοί και διαφορετικοί παράγοντες που παρουσιάζονται σε κάθε περίπτωση πολεοδομικού σχεδιασμού. Τέτοιοι παράγοντες είναι οι διαφορετικές κοινωνικές ομάδες των κατοίκων, και η αντίστοιχη έκταση της επιρροής τους είτε είναι οικονομικές ομάδες, όπως π.χ. ιδιοκτήτες καταστημάτων, μπαρ κλπ., είτε θρησκευτικές ομάδες, είτε άλλης μορφής ομάδες, π.χ. οι Μανιάτες του Πειραιά, κλπ. ...

Είναι φανερό ότι αν μια ομάδα υπερτερεί σημαντικά, η δυνατότητα σύνθεσης συρρικνώνεται ή και καταστρέφεται

εντελώς, με την επιβολή της μιας και δυνατότερης άποψης.

Ειδικότερα από την μεριά του πολίτη θα πρέπει να υπάρχουν μερικές βασικές προϋποθέσεις, όπως:

- η διάθεση για συμμετοχή,
- μια κάποια «εκπαίδευση» σε συμμετοχικές διαδικασίες,
- ισοτιμία των μελών που συμμετέχουν σ' ένα πρόγραμμα σχεδιασμού,
- ανοιχτή επικοινωνία,
- σωστή πληροφόρηση,
- δυνατότητα οργάνωσης, ώστε να τηρείται ένα σαφές χρονοδιάγραμμα και να πετυχαίνεται προσαρμογή των προβλημάτων και στόχων.

Για την τελευταία προϋπόθεση βασικό ρόλο παίζουν οι μελετητές, που καλούνται να αναλάβουν τον ρόλο του «συντονιστή» ανάμεσα στο κράτος και τις ομάδες των πολιτών, ομάδες συχνά συγκρουόμενες.

Αντενδείξεις στην επιτυχία, αλλά και στην ίδια τη συμμετοχή, αποτελούν ορισμένοι όροι, όπως:

- η ύπαρξη συγκεντρωτισμού,
- η ύπαρξη ισχυρά εδραιωμένων συμφερόντων,
- η υψηλή ένταση των πολεοδομικών προγραμμάτων είτε σε χρόνο είτε σε κλίμακα, οπότε δεν υπάρχουν περιθώρια συμμετοχής.

Τελικά, οι ομάδες των πολιτών, με την βοήθεια του «συντονιστή-μελετητή» δείχνουν στους Δήμους τις ανάγκες τους ή δίνουν τις προτάσεις τους και ο Δήμος, μαθαίνει, συζητάει και δέχεται ή απορρίπτει.

Οι τελικές αποφάσεις παίρνονται πάντα από εκλεγμένα όργανα.

Η διαδικασία είναι ίσως κουραστική και χρονοβόρα, είναι όμως απαραίτητο συμπλήρωμα των δημοκρατικών διαδικασιών στους Δήμους, όχι αντικατάσταση, αλλά συμπλήρωμα οπωσδήποτε, μια και μόνο έτσι μπορούμε «να πάρουμε τη ζωή μας στα χέρια μας», αφού όλα αυτά που θεωρητικά ακούγονται ίσως μακρινά κι αφηρημένα, έχουν τόσο απτές καθημερινές εφαρμογές, όπως το να αποφασίσουμε αν ο δρόμος μας θα γίνει πεζόδρομος, αν η «αλάνα» της γειτονιάς μας θα γίνει χώρος parking ή παιδότοπος, αν το εγκαταλειμμένο νεοκλασικό θα γίνει παιδικός σταθμός ή στέκι της νεολαίας ή το κοινωνικό κέντρο της γειτονιάς μας, αν τα διάφορα bar, disco, ufo, η ηλεκτρονικά παιχνίδια, κλπ. θα μείνουν δίπλα στο σχολείο ή θα φύγουν μακριά, αν η περιοχή μας θα μείνει περιοχή κατοικίας με χαμηλή πυκνότητα ή θα μετατραπεί σε περιοχή με υψηλά κτίρια και χρήσεις που μας ενοχλούν κλπ.

Όλα αυτά τα καυτά καθημερινά προβλήματα, από τον καθορισμό της στάσης του λεωφορείου μέχρι το πόσα πατώματα μπορούμε να χτίσουμε στα οικόπεδα της περιοχής, είναι πράγματα που μπορούν ν' αρχίσουν σιγά-σιγά να περνάνε στα χέρια μας, αρκεί ν' αρχίσουμε και μεις να το συνειδητοποιούμε.

Ήδη υπάρχει στην ελληνική νομοθεσία ένα άνοιγμα, όπως το άρθρο 30 του Ν. 1337/83, που μιλάει για την πολεοδομική επιτροπή γειτονιάς, που μπορεί να συνεργαστεί άμεσα με την τοπική αυτοδιοίκηση στα καθημερινά προβλήματα των κατοίκων. Το άρθρο αυτό με τον τίτλο «Πολεοδομική Επιτροπή Γειτονιάς» αναφέρει:

«Για την παρακολούθηση των πολεοδομικών μελετών σε κάθε γειτονιά αναδεικνύεται από τους κατοίκους της, με ευθύνη του αντίστοιχου Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Πολεοδομική Επιτροπή της Γειτονιάς (ΠΕΓ). Η ΠΕΓ διατυπώνει είτε προς το συνοικιακό συμβούλιο είτε προς το συμβούλιο δημοτικού διαμερίσματος είτε προς το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο γνώμη και προβλήματα της γειτονιάς και ειδικότερα σχετικά με τις τροποποιήσεις και την εφαρμογή των πολεοδομικών γενικά διατάξεων, τον καθορισμό χρήσεων γης, το χαρακτηρισμό και τους κανονισμούς λειτουργίας πεζόδρομων, τον καθορισμό θέσεων θέσεων κτιρίων ή χώρων στάθμευσης οχημάτων, θέσεων κτιρίων ειδικών και κοινωφελών χρήσεων, τη συντήρηση και χρήση παραδοσιακών κτιρίων ή και άλλων στοιχείων, την απομάκρυνση ή την απαγόρευση χρήσεων που δημιουργούν προβλήματα περιβάλλοντος κλπ. Η σύνθεση, ο τρόπος και ο χρόνος ανάδειξης των ΠΕΓ, οι αρμοδιότητές τους και η σχέση τους με τον αντίστοιχο δήμο ή κοινότητα, κανονίζονται με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος».

Υπάρχει ακόμα η νομοθεσία η σχετική με την Τοπική Αυτοδιοίκηση, δηλαδή η σχετική με τον χώρο που όλοι οι πολίτες μπορούν να φθάσουν πιο γρήγορα και πιο άμεσα και να δώσουν τη μάχη τους για μια καλύτερη ζωή. Κι' ακόμα περισσότερο οι γυναίκες, που ζουν πιο έντονα τα καθημερινά προβλήματα της γειτονιάς τους, κυρίως σαν μητέρες, και μπορούν να βάλουν πια κι' αυτές το λιθαράκι τους στο δρόμο της ζωής...

Επί του τύπου των ήλων

Δεκα χρόνια κατοχής της βόρειας Κύπρου

Μαρίας Αναγνωστοπούλου,
αρχαιολόγου, μέλους Δ.Σ. ΣΕΕ

Δέκα χρόνια από την εισβολή του Αττίλα. Δέκα χρόνια κατοχής της Βόρειας Κύπρου.

Εδώ στην Αθήνα δεν έχει γίνει κατανοητό πόσο είναι αναπόσπαστα δεμένο το «κυπριακό» με τον αγώνα για την διάσωση της πολιτιστικής κληρονομιάς της Κύπρου. Ίσως να θεωρήθηκε «πολυτέλεια» μέσα στην εθνική συμφορά. Και όμως θάπρεπε να θυμηθεί κανένας, πως οι πρόγονοί μας, σε ώρα κινδύνου τους γονιούς τους προσπαθούσαν να σώσουν και τα «ιερά». Οι Ελληνοκύπριοι το 1974, με το ένα χέρι κρατούσαν το ντουφέκι και με το άλλο περιμάζευαν και έκρυσαν την προγονική τους κληρονομιά.

Και εμείς τι κάνουμε; Πού είναι οι φωνές συμπάραστασης και καταγγελίας για τους βανδαλισμούς που γίνονται στις παρυφές της Ευρώπης, ποιος αγωνίστηκε για να μεταδοθούν τα σήματα κινδύνου, που φτάνουν καθημερινά από την Κύπρο, για τις καταστροφές και τον αφελληνισμό που συντελείται στα «κατεχόμενα» από τους τούρκους στρατοκράτες;

Τριάντα εκκλησίες, μνημεία τέχνης και ιδιορίας όχι μόνο για τον ελληνισμό αλλά και για ολόκληρη την ανθρωπότητα μετατράπηκαν σε μουσουλμανικά τεμένη, αφού πρώτα η εσωτερική διακόσμηση των ναών καταστράφηκε και αβυστώθηκαν οι τοίχοι. Ατέλειωτος είναι ο αριθμός των εκκλησιών που καταστράφηκαν και λεηλατήθηκαν. Ανάμεσά τους «η Παναγία της Κανακαρίας του 6ου - 7ου αιώνα από τους παλαιότερους και ωραιότερους ναούς της Χριστιανοσύνης. Τα περίφημα μωσαϊκά της αφαιρέθηκαν με τον πιο βάρβαρο τρόπο, και εξαφανίστηκαν. Βυζαντινά μοναστήρια και εκκλησίες, αφού με τη σειρά τους

γυμνώθηκαν από τους κινητούς θησαυρούς που περιέκλειαν, γίνηκαν καταυλισμοί στα στρατεύματα κατοχής. Ανάμεσά τους αναφέρουμε, την Αχειροποίητη στον Καραβά. Είναι κτίσμα του 5ου αιώνα με προκτίσματα έως τον 15ο αιώνα.

Μάντρα για γιδοπρόβατα η Εκκλησία της Αφέντρικας στο Ριζοκάρπασο.

Μάντρα και η Παναγία η Ελεούσα του 15ου αιώνα, και ο Προφήτης Αβακούμ στο Ριζοκάρπασο, και η Αγία Τριάδα με το θαυμάσιο ψηφιδωτό δάπεδο του 5ου και 6ου αιώνα, και το παρεκκλήσιο του Αγίου Φώτη του 10ου αιώνα. Σε σταύλους μετατρέψανε την εκκλησία στο χωριό Πατρίκι και στο χωριό Νέα Σπάρτη. Δημόσιο αποχωρητήριο η εκκλησία στο χωριό Κώμη-Κεπίρ στην Κερπασία. Σινεμά η εκκλησία του χωριού Πραστειό της επαρχίας Αμμοχώστου. Όλες οι παραπάνω εκκλησίες περιείχαν, εκτός από τις θαυμάσιες τοιχογραφίες και τα ψηφιδωτά βυζαντινά και μεταβυζαντινά κειμήλια ανεκτίμητης αξίας και απάραμλλης τέχνης.

Μακρύς είναι και ο κατάλογος πασίγνωστων αρχαιολογικών χώρων στα κατεχόμενα που λεηλατήθηκαν και εγκαταλείφθηκαν. Κυπριακές αρχαιότητες από μουσεία και ιδιωτικές συλλογές εξαφανίστηκαν. Ορισμένα έχουν κατασχεθεί σε τελωνεία της Ευρώπης, άλλα πουλιούνται σε πλειστηριασμούς, άλλα αγοράστηκαν από ιδιώτες, τα περισσότερα εξαφανίστηκαν. Εξαφανίστηκαν βιβλία και χειρόγραφα, πολύτιμα για την Ιστορία της Κύπρου. Από βιβλιοθήκες τις οποίες στην κυριολεξία τα τουρκικά στρατεύματα κατοχής τις αδειάσανε. Την ίδια τύχη με τα αρχαιολογικά Μουσεία, είχαν και τα Μουσεία Λαϊκής Τέχνης και οι Πινακοθήκες. Δίνουμε σή-

μερα στοιχεία, που λάβαμε από την Κύπρο σχετικά με την βάρβαρη καταστροφή της εκκλησίας του Αντιφωνητή. Οι καταστροφές είναι γνωστές από το 1979. Πρώτη φορά παρουσιάζονται σήμερα οι φωτογραφίες που κατόρθωσαν να τραβήξουν, κρυφά, ξένοι από το ερειπωμένο εσωτερικό του ναού. Σύντομο σημείωμα από την Λευκωσία αναφέρει τα παρακάτω:

«Η εκκλησία του Αντιφωνητή», που βρίσκεται στα κατεχόμενα είναι κοντά στο χωριό Άγιος Αμβρόσιος της Κερύνειας. Είναι ναός οκταγωνικός του τέλους του 12ου αιώνα. Ο ναός διακοσμήθηκε με τοιχογραφίες στα τέλη του 12ου. Τμήματα του ναού διακοσμήθηκαν ξανά στα τέλη του 15ου. Από τις υπάρχουσες πληροφορίες, μόνον οι τοιχογραφίες του τρούλλου, και είναι πολύ ψηλά, δεν είχαν αφαιρεθεί έως το τέλος του 1979. Έκτοτε δεν έχουμε νεότερες πληροφορίες».

Τρεις από τις φωτογραφίες που δημοσιεύουμε δείχνουν τις τοιχογραφίες της εκκλησίας του Αντιφωνητή το 1974 πριν από την εισβολή. Οι άλλες τρεις είναι του 1979. Οι τοιχογραφίες με θέμα την «Δεύτερη Παρουσία» και το «Δέντρο του Ιεσσαί» ανήκουν στα τέλη του 15ου αιώνα. Κάθε μία κάλυπτε ολόκληρο τον τοίχο. Η πρώτη τον βόρειο, η δεύτερη τον νότιο. Και οι δύο αυτές μεγάλες και πολυπρόσωπες συνθέσεις, δεν υπάρχουν σήμερα. Αποτέλεσμα της βάρβαρης προσπάθειας αποκόλλησης κατά τμήματα όπως φαίνονται τα ίχνη στις φωτογραφίες του 1979.

Οι παραπάνω τοιχογραφίες, ανήκαν σε μια εποχή, που αναπτύσσεται στην Κύπρο μια σημαντική τοπική τεχνολογία με βυζαντινά χαρακτηριστικά, που οι κύπριοι ζωγράφοι συνταιριάζουν και ι-

Εικόνες από την καταστροφή της εκκλησίας του Αντιφωνητή

σορροπούν με τις φράγκικες επιδράσεις.

Καταστράφηκαν επίσης και οι σπάνιες τοιχογραφίες του 12ου αιώνα που ήταν προσιτές στα ληστρικά χέρια, όπως οι Άγγελοι που παράστεκαν στην ολόσωμη Παναγία του Ιερού. Ο εικονιζόμενος

Άγγελος κατατομήθηκε και το θαυμαστό κεφάλι του πήρε το δρόμο παράνομης αγοραπωλησίας. Μια τρύπα στην προηγούμενη θέση του, είναι η σφραγίδα της δράσης μιας από τις εγγυητριες δυνάμεις της Κυπριακής Δημοκρατίας, της Τουρκίας. Με τις κατα-

στροφές αυτές της εκκλησίας του Αντιφωνητή, χάθηκαν εξαιρετικής σημασίας έργα τέχνης, που ήταν αναπόσπαστα δεμένα με τις καλύτερες εποχές της κυπριακής ιστορίας, εποχές που είχε ανθίσει η τέχνη της βυζαντινής Κύπρου... Βυζαντινή Κύπρος. Ο Αρχιε-

Ο Αρχάγγελος Γαβριήλ.
τοιχογραφία στην αψίδα
του ναού του Αντιφωνητή το 1979

Ο Αρχάγγελος Γαβριήλ.
Τοιχογραφία στην αψίδα του ναού
του Αντιφωνητή (τέλος 12ου αιώνα)
πριν από τον Αύγουστο του 1974

Δέκα χρόνια κατοχής της Βόρειας Κύπρου

πίσκοπος της Κύπρου ήταν ο μόνος Ιεράρχης της ορθόδοξης εκκλησίας, που είχε το προνόμιο, εκτός από τον Πατριάρχη της Κωνσταντινούπολης, να υπογράφει με κόκκινο κιννάβρι μελάνι, όπως ο Αυτοκράτορας του Βυζαντίου. Προνόμιο που ισχύει και σήμερα.

Τον τελευταίο καιρό παρουσιάστηκαν στις τούρκικες εφημερίδες ειδήσεις, που αναφέρονται σε καταστροφές αρχαίων στα κατεχόμενα και μάλιστα πληροφορούν ότι έγιναν κλοπές και ότι πιάστηκαν και δικάστηκαν οι υπαίτιοι. Το γεγονός αυτό δεν σημαίνει, πως οι στρατοκράτες της Άγκυρας και ο Ντεκτάς, άρχισαν ξαφνικά να ενδιαφέρονται για την τέχνη και για τη σωτηρία των πολιτιστικών αγαθών της Κύπρου. Σημαίνει ότι προχωρούν, σύμφωνα με το πρόγραμμά τους, σε καινούρια φάση πολιτικής στα κατεχόμενα. Αξιοποιούν μετά την ίδρυση του «ψευδοκράτους» του Ντεκτάς, ότι δεν κατόρθωσαν να βεβηλώσουν ή να καταστρέψουν. Σφετερίζονται και πλασάρουν για δικούς τους (όπως συνέβηκε στην διεθνή τουριστική έκθεση του Αμβούργου) τους αρχαιολογικούς χώρους της Σαλαμίνας, της Εγκωμής, της Μόρφου κλπ. Με τις πλάτες των Μεγάλων που άλλοι τους ενισχύουν και άλλοι σιωπηλά τους ανέχονται, διακηρύσσουν την κυριότητα πάνω στην κατεχόμενη Κύπρο, και συγχρόνως καλλιεργούν την είσοδο του συναλλάγματος «ελάτε τουρίστες να δείτε και να χαρείτε τα έργα του μακραινίου τουρκικού πολιτισμού. Είναι τα έργα των προγόνων μας σε τούτο το ιστορικό νησί». Είπαν, όταν ορμούσαν οι ορδές του Αττίλα του 1974, ότι έρχονται στην Κύπρο να την απελευθερώσουν. Και την απελευθερώσαν ξεριζώνοντας από τις εστίες τους τους προαιώνιους

κατοίκους της, μεταφυτεύοντας από τα βάθη της Ανατολίας, χιλιάδες εποίκους. Υστερα χαλκιδεύοντας την ιστορία, σβήσανε από τα χωριά και τις πόλεις της Βόρειας Κύπρου τα ονόματα και βάλανε τούρκικα τοπωνύμια. Η αρχαία Κυθραία σήμερα ακούει στο όνομα «Ντετζιρμενλικ», η Γαλιούσα «Μάλτεπε», η αρχαία Λάπηθος «Λάπτα». Τι να πει κανείς για την Κερύνεια. Την αρχαία Κυρύνεια, την Βυζαντινή Κερύνεια, την Κερύνεια το στολίδι της Κύπρου, που λεηλατήσανε το Κάστρο και τα Μουσεία της, που γδύσανε και καταστρέψανε τις εκκλησίες της, που σκοτώσανε και προσφυγοποίησανε όλους τους κατοίκους της και στο τέλος την θάψανε κάτω από το όνομα «Γκιρνέ». Δεν είναι άσχετο με την πολιτική της κυριότητας και της κυριαρχίας, ένα βιβλίο που κυκλοφορεί σήμερα στην Τουρκία. Το έχουν δώσει και στα σχολεία τους για διδακτική ύλη. Εκεί παρουσιάζονται οι Μινωίτες, οι Μυκηναίοι, οι Ίωνες ως τουρκικά φύλα, και ο μεγάλος μας Όμηρος ως «Ομέρ» και σαν ένας από τους δικούς τους.

Έτσι εξηγείται και δικαιώνεται η καταστροφική τους μανία σε κάθε τι που θυμίζει ελληνισμό και χριστιανισμό. Μέσα σε αυτό το σχέδιο αφελληνισμού και λήθης του παρελθόντος, διαπράξαν και το παρακάτω:

Ως τα σήμερα δεν επιτρέπανε να ταξιδέψει στην Τουρκία Έλληνας ή Ξένος, που είχε στο διαβατήριό του την σφραγίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας. Τώρα, ο πρόσφυγας του 1922 που γεννήθηκε στη Σμύρνη, δεν επιτρέπεται να ταξιδέψει στην Τουρκία εάν την λέξη «Σμύρνη» δεν την έχει αλλάξει με την λέξη «Ιομίρ».

Τα παραπάνω γεγονότα φανερώνουν πόσο μελετημένα προωθούν οι τούρκοι

στρατοκράτες τα επεκτατικά τους σχέδια, και πόσο συστηματικά κατακτούν τους στόχους τους: Εισβολή, φόνους και προσφυγοποίηση, ξεριζώμα των φυσικών κατοίκων από τις εστίες τους, καταστροφή της ιστορικής μνήμης, αλλαγή τοπωνυμίων, μεταφύτευση εποίκων, ανακήρυξη του «ψευδοκράτους». Αποτέλεσμα: ο αφελληνισμός της Βόρειας κατεχόμενης Κύπρου. Κοροϊδεύουν και πετούν στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων την Αμμόχωστο, για να δουν πόσο θα τιμηθήσουμε, και ύστερα με χαιρεκακία αποσύρουν το δόλωμα. Μας κοροϊδεύουν οι στρατοκράτες, γιατί για καινούριους στόχους προσανατολίζονται. Για την κατάκτηση ολόκληρης της Κύπρου, για το Αιγαίο και για τα νησιά μας, για την Θράκη. Επαρκής είναι η προειδοποίηση που μας ήρθε από τον τουρκικό τύπο το Νοέμβρη του 1974, όταν ανακηρύχτηκε το «ψευδοκράτος του Ντεκτάς» στα κατεχόμενα: «Είναι καιρός και για μια τουρκική δημοκρατία στη δυτική Θράκη».

Δέκα χρόνια ύστερα από την εισβολή του Αττίλα. Δέκα χρόνια κατοχής της Βόρειας Κύπρου, ο ελληνικός λαός έχει βγάλει τα συμπεράσματά του. Έχουμε συνειδητοποιήσει πως αν χαθεί η Κύπρος, εάν η Κύπρος διχοτομηθεί, εάν δοθεί μια πρόχειρη ευκαιριακή λύση στο «κυπριακό» δεν γλυτώνει ο ελληνισμός. Οι καταστροφές και ο αφελληνισμός, που συντελέστηκαν στην κατεχόμενη Κύπρο, είναι πρόκριμα για το πού στοχεύει, και τι θα επακολουθήσει από τον τουρκικό επεκτατισμό, εάν δεν τον αναχαιτίσουμε.

Οι πληροφορίες για τον «Αντιφωνητή», καθώς και οι φωτογραφίες προέρχονται από την Αρχαιολογική Υπηρεσία Κύπρου.

Εναρμονιση του Κωδικα Ιθαγενειας με την αρχη της ισοτητας των φυλων

**Αλίκης Φραγκάκη,
Δικηγόρου**

Πρόσφατα ψηφίστηκε από τη Βουλή σχέδιο νόμου που αφορούσε την τροποποίηση διατάξεων του Ν.Δ. 3370/2/23-9-1955 «περί κυρώσεως του Κώδικος Ελληνικής Ιθαγένειας» και του Ν. 344/76 «περί ληξιαρχικών πράξεων».

Οι τροποποιήσεις που έγιναν ήταν αναγκαίες για να εφαρμοστεί η συνταγματική επιταγή του άρθρου 4 του Συντάγματος «περί ισοτητας των δύο φύλων», αλλά και για να εναρμονιστούν οι παραπάνω νόμοι με το Ν. 1250/82 που καθιερώνει τον πολιτικό γάμο και το Ν. 1329/83 «περί εφαρμογής της συνταγματικής αρχής της ισοτητας ανδρών και γυναικών στον Αστικό Κώδικα και τη λοιπή νομοθεσία».

Αξίζει να σημειωθεί, ότι οι ρυθμίσεις του νέου Νόμου εναρμονίζονται και με το άρθρο 9 της Διεθνούς Σύμβασης του ΟΗΕ για την εξάλειψη κάθε μορφής διάκρισης σε βάρος των γυναικών, που επιτάσσει τα Κράτη-μέλη να πάρουν μέτρα ώστε νάχουν οι γυναίκες ίσα δικαιώματα με τους άντρες για την αλλαγή και τη διατήρηση ιθαγένειας, την υπηκοότητα των παιδιών κ.λπ.

Ο Νόμος, που αποτελείται από 17 άρθρα, χωρίζεται σε δυο μέρη. Στο πρώτο περιλαμβάνει τις διατάξεις που αφορούν των κτήση της ελληνικής ιθαγένειας, μεταβατικές και καταργούμενες, ενώ στο δεύτερο τις διατάξεις για τις ληξιαρχικές πράξεις.

Βασικές τροποποιήσεις του Ν. 1438/84 είναι:

1) Του άρθρου 1 με το οποίο καθιερώνεται η απόκτηση της Ελληνικής ιθαγένειας σε περίπτωση γέννησης από Έλληνα ή Ελληνίδα. Με την προηγούμενη νομοθεσία, την ελληνική ιθαγένεια αποκτούσε μόνο το τέκνο Έλληνα ενώ η ιθαγένεια της μητέρας λαμβανόταν υπ' όψη μόνο όταν ο πατέρας ήταν «άπολις» ή το τέκνο ήταν εξώγαμο.

2) Του άρθρου 2, με το οποίο γίνεται αντικατάσταση των άρθρων 2 και 3 του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας, και καθιερώνει την απόκτηση της ελληνικής ιθα-

γένειας από αλλοδαπό που έχει γεννηθεί χωρίς γάμο των γονέων του και αναγνωρίστηκε νόμιμα σαν τέκνο Έλληνα ή Ελληνίδα εφόσον κατά το χρόνο της αναγνώρισης δεν έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του.

Με την προϊσχύουσα νομοθεσία γινόταν διάκριση μεταξύ νομιμοποίησης και αναγνώρισης «εξώγαμου», την δε ελληνική ιθαγένεια μπορούσε να αποκτήσει μόνο αν γινόταν νομιμοποίηση (με επιγενόμενο γάμο ή δικαστική απόφαση) ή αναγνωριζόταν σαν τέκνο Έλληνα και είχε συμπληρώσει το 21ο έτος της ηλικίας του.

Οι μεταβολές ήταν απαραίτητες γιατί δεν προβλέπεται από το νέο οικογενειακό δίκαιο η νομιμοποίηση και γιατί μειώθηκε το όριο ενηλικίωσης.

3. Των άρθρων 3 και 5 που αντικαθιστούν τα άρθρα 6, 7 και 10, 11 του προηγούμενου νόμου, με τα οποία δίδεται η δυνατότητα σε αλλοδαπό να αποκτήσει την ελληνική ιθαγένεια όταν έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του και καθιερώνεται η απόκτηση της ελληνικής ιθαγένειας των παιδιών του αλλοδαπού ή της αλλοδαπής που πολιτογραφείται αν είναι άγαμα και δεν έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους.

Σύμφωνα με τον Κώδικα Ιθαγένειας, το όριο ηλικίας για την πολιτογράφηση ήταν το 21ο και μόνο τα παιδιά του πολιτογραφούμενου «ανδρός» αποκτούσαν την ελληνική ιθαγένεια, ενώ αν η γυναίκα γινότανε Ελληνίδα με πολιτογράφηση τα παιδιά της αποκτούσαν την ελληνική ιθαγένεια μόνο αν ήταν άγαμη, χήρα ή διαζευγμένη.

4) Του άρθρου 4, που αντικαθιστά την παράγραφο 2 του άρθρου 9 του Κώδικα Ιθαγένειας και προσαρμόζει σύμφωνα με το Σύνταγμα τον τύπο του όρκου που δίδεται ενώπιον του Νομάρχη από τον πολιτογραφούμενο. Έτσι ο όρκος που ήταν: «Ορκίζομαι να φυλάττω πίστιν εις την Πατρίδα και τον Συνταγματικό Βασιλέα των Ελλήνων, υπακοή εις το Σύνταγμα και τους Νόμους του Κράτους και να εκτελώ ευσυνειδήτως τα καθήκοντα του Έλληνα», γίνεται: «Ορκίζομαι να φυλάττω πίστη στην Πατρίδα, υπακοή

στο Σύνταγμα και στους Νόμους και να εκπληρώνω ευσυνειδήτητα τα καθήκοντά μου ως Έλληνας πολίτης».

5) Του άρθρου 6 που προβλέπει ότι ο γάμος δεν έχει καμιά επίδραση στη κτήση ή απώλεια της ιθαγένειας, αντικαθιστώντας έτσι διατάξεις του προηγούμενου Νόμου που όριζαν ότι η Ελληνίδα που παντρεύεται αλλοδαπό χάνει την ιθαγένειά της εκτός αν δήλωνε ότι ήθελε να την διατηρήσει.

6) Με τις παραγράφους 4 και 5 του άρθρου 9 κάνει προσθήκες σε δυο άρθρα του Ν. 1250/82 που καθιερώνει τον πολιτικό γάμο.

7) Με τις μεταβατικές διατάξεις: α) παρέχει την ευχέρεια στις αλλοδαπές που απόκτησαν την ελληνική ιθαγένεια ένεκα γάμου με Έλληνα, όπως και στις Ελληνίδες που απόβαλαν την ελληνική ιθαγένεια εξαιτίας γάμου με αλλοδαπό, να αποβάλουν ή να ανακτήσουν, αντίστοιχα, την ελληνική ιθαγένεια με δήλωση που πρέπει να υποβληθεί στον Υπουργό Εσωτερικών μέχρι 31-12-1986. β) Διευκολύνει την απόκτηση ελληνικής ιθαγένειας από τέκνα που γεννήθηκαν από Ελληνίδα πριν από την ισχύ του Νόμου.

8) Τέλος, στις τροποποιήσεις που αναφέρονται στο Νόμο για τις ληξιαρχικές πράξεις περιέχονται ρυθμίσεις σχετικά με τη δήλωση γάμου κωφών ή κωφαλάλων (άρθρα 12, 13), την ονοματοδοσία κ.λπ.

Οι τροποποιήσεις αυτές, που είναι αναμφισβήτητα θετικές, καλύπτουν τα νομικά κενά που δημιουργήθηκαν μετά την ψήφιση των νόμων 1250/82 και 1329/83, δεν λύνουν όμως όλα τα ζητήματα της ιθαγένειας. Για παράδειγμα: δεν παίρνονται μέτρα κατά της πολλαπλής ιθαγένειας, δεν παίρνεται υπ' όψη ο γάμος σε στοιχείο που να διευκολύνει την απόκτηση της ιθαγένειας με πολιτογράφηση κάτι που θα ενισχύσει και το γάμο σε θεσμό κ.λπ.

Γι' αυτό είναι ανάγκη να ψηφιστεί σύντομα ένας νέος ολοκληρωμένος κώδικας για την ιθαγένεια. Αυτό εξάλλου δηλώθηκε κατά την συζήτηση του νομοσχεδίου στη Βουλή από τον εισηγητή της πλειοψηφίας κ. Αυγερινό Πετραλιά.

Ο ΝΟΜΟΣ 1438/84

«Τροποποίηση διατάξεων του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας και Νόμου περί ληξιαρχικών πράξεων».

Μέρος πρώτο.

Διατάξεις του Κώδικα της Ελληνικής Ιθαγένειας

Άρθρο 1

Κτήση ελληνικής ιθαγένειας με τη γέννηση
Το άρθρο 1 του Κώδικα της Ελληνικής Ιθαγένειας που κυρώθηκε
με το Ν.Δ. 3370/1955 (ΦΕΚ 258) αντικαθίσταται ως εξής:
«1. Το τέκνο Έλληνα ή Ελληνίδας αποκτά από τη γέννησή του την

ελληνική ιθαγένεια.

2. Την ελληνική ιθαγένεια αποκτά από τη γέννησή του και όποιος γεννιέται σε ελληνικό έδαφος, εφόσον δεν αποκτά με τη γέννησή του αλλοδαπή ιθαγένεια ή είναι άδηλης ιθαγένειας».

Άρθρο 2

Κτήση ελληνικής ιθαγένειας με αναγνώριση

Τα άρθρα 2 και 3 του Κώδικα της Ελληνικής Ιθαγένειας αντικαθίστανται με το παρακάτω άρθρο που λαμβάνει στον Κώδικα τον αριθμό 2:

« Άρθρο 2

Αλλοδαπός που γεννήθηκε χωρίς γάμο των γονέων του και αναγνωρίστηκε νόμιμα ως τέκνο Έλληνα ή Ελληνίδας έτσι ώστε να εξομειώνεται πλήρως με γνήσιο τέκνο του γονέα του γίνεται Έλληνας από τον αναγνώστη, την αναγνώριση αν κατά το χρόνο αυτόν δεν είχε συμπληρώσει το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας του.

Άρθρο 3

Κτήση ελληνικής ιθαγένειας με πολιτογράφηση

Τα άρθρα 6 και 7 του Κώδικα της Ελληνικής Ιθαγένειας αντικαθίστανται με το παρακάτω άρθρο που λαμβάνει στον Κώδικα τον αριθμό 6:

« Άρθρο 6

1. Αλλοδαπός που έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του μπορεί να γίνει Έλληνας με πολιτογράφηση.

2. Για την πολιτογράφηση απαιτείται:

α) Δήλωση του αλλοδαπού στο δήμαρχο ή τον πρόεδρο της κοινότητας όπου θα έχει την κατοικία του, ότι επιθυμεί να πολιτογραφηθεί.

β) Αν ο αλλοδαπός είναι αλλογενής, οκταετής συνολική διαμονή του στην Ελλάδα μέσα στα δέκα τελευταία έτη πριν από την υποβολή της αίτησης για πολιτογράφηση ή τριετής διαμονή στην Ελλάδα από τη δήλωσή του για πολιτογράφηση. Οι προϋποθέσεις αυτές δεν απαιτούνται γι' αυτόν που έχει γεννηθεί και κατοικεί στην Ελλάδα.

γ) Αίτηση για πολιτογράφηση προς το Υπουργείο Εσωτερικών.

3. Η πολιτογράφηση γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών.

3. Η πολιτογράφηση γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών μετά από έρευνα για το ήθος και γενικά την προσωπικότητα του αλλοδαπού.

Η απόφαση που απορρίπτει την αίτηση για πολιτογράφηση δεν χρειάζεται αιτιολογία.

4. Δεν μπορεί να πολιτογραφηθεί ο αλλοδαπός του οποίου έχει διαταχθεί η απέλαση ή που έχει καταδικασθεί από ελληνικό δικαστήριο σε ποινή στερητική της ελευθερίας μεγαλύτερη του ενός έτους ή για εγκλήματα εσχάτης προδοσίας, κατά των ηθών, κλοπής, απάτης, υπεξαίρεσης, εκβίασης, πλαστογραφίας, ψευδούς βεβαίωσης, κιβδηλείας, παραχάραξης, συκοφαντικής δυσφήμισης, λαθρεμπορίας ή για παραβάσεις σε βαθμό κακουργήματος ή πλημμελήματος της νομοθεσίας για την εγκατάσταση και κίνηση αλλοδαπών στην Ελλάδα, για την προστασία του εθνικού νομισματός και για τα ναρκωτικά.

5. Η απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών για πολιτογράφηση αλλοδαπού δεν ανακαλείται κατά τη διάρκεια της επήσιας προθεσμίας του άρθρου 9 παρ. 1 του Ν.Δ. 3370/1955 «περί Κώδικος Ελληνικής Ιθαγένειας», εκτός αν στην έκδοσή της συνετέλεσε απατηλή ενέργεια ή παράλειψη εκ μέρους του αλλοδαπού στον οποίο αφορά η πολιτογράφηση».

Άρθρο 4

Η παρ. 2 του άρθρου 9 του Κώδικα της Ελληνικής Ιθαγένειας αντικαθίσταται ως κατωτέρω:

«2. Ο τύπος του όρκου έχει ως εξής: «Ορκίζομαι να φυλάττω πίστη στην Πατρίδα, υπακοή στο Σύνταγμα και στους Νόμους και να εκπληρώνω ευσυνείδητα τα καθήκοντά μου ως Έλληνας πολίτης».

Άρθρο 5

Κτήση ελληνικής ιθαγένειας από τέκνα πολιτογραφημένου
Τα άρθρα 10 και 11 δις του Κώδικα της Ελληνικής Ιθαγένειας αντικαθίστανται με το παρακάτω άρθρο που λαμβάνει τον αριθμό 10:

« Άρθρο 10

1. Τα τέκνα του αλλοδαπού ή της αλλοδαπής που πολιτογραφείται γίνονται Έλληνες αν κατά τη συντέλεση της πολιτογράφησης είναι άγαμα και δεν έχουν συμπληρώσει το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας τους.

2. Τα τέκνα που έγιναν Έλληνες σύμφωνα με τη διάταξη της

παραπάνω παραγράφου μπορούν να αποβάλουν την ελληνική ιθαγένεια, αν:

- α) είναι αλλογενή.
- β) διατηρούν την ιθαγένεια που είχαν κατά την πολιτογράφηση του γονέα τους και
- γ) δηλώσουν τη θέλησή τους για την αποβολή της ελληνικής ιθαγένειας στο δήμαρχο ή στον πρόεδρο της κοινότητας ή στην ελληνική προξενική αρχή του τόπου της κατοικίας τους ή της διαμονής τους, μέσα σε ένα έτος από την ημέρα που συμπλήρωσαν το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας τους. Αντίγραφο της δηλώσεως υποβάλλεται αμέσως από τις ανωτέρω αρχές στο Υπουργείο Εσωτερικών».

Άρθρο 6

Επίδραση του γάμου στην ιθαγένεια

Τα άρθρα 4, 15, 16 και 22 του Κώδικα της Ελληνικής Ιθαγένειας αντικαθίστανται με το παρακάτω άρθρο που λαμβάνει στον Κώδικα τον αριθμό 4:

« Άρθρο 4.

Ο γάμος δεν έχει ως συνέπεια κτήση ή απώλεια της ελληνικής ιθαγένειας.

Μεταβατικές διατάξεις

Άρθρο 7

1. Αλλοδαπή που απέκτησε την ελληνική ιθαγένεια λόγω του γάμου της με Έλληνα και διατηρεί την ιθαγένεια που είχε πριν από την τέλεση του γάμου, αποβάλλει την ελληνική ιθαγένεια αν δηλώσει τη σχετική βούλησή της, μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1986, στον Υπουργό Εσωτερικών ή στο νομάρχη ή στην ελληνική προξενική αρχή του τόπου της κατοικίας της ή της διαμονής της.

2. Ελληνίδα που απέβαλε την ελληνική ιθαγένεια λόγω του γάμου της με αλλοδαπό την ανακτά αν δηλώσει τη σχετική βούλησή της μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1986 στον Υπουργό Εσωτερικών ή στο νομάρχη ή στην ελληνική προξενική αρχή του τόπου της κατοικίας της ή της διαμονής της.

3. Η αναγνώριση ως υποστατών των γάμων, που προβλέπει η παρ. 1 του άρθρου 7 του Ν. 1250/1982 «για την καθιέρωση του πολιτικού γάμου, δεν έχει ως αποτέλεσμα την απόκτηση της ελληνικής ιθαγένειας από την αλλοδαπή σύζυγο του Έλληνα.

Άρθρο 8

1. Τέκνα, που γεννήθηκε πριν από την ισχύ του νόμου αυτού από μητέρα ελληνίδα κατά το χρόνο του τοκετού ή της τέλεσης του γάμου από τον οποίο γεννήθηκε το τέκνο, γίνεται Έλληνας αν δηλώσει τη σχετική βούλησή του μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1986 στον Υπουργό Εσωτερικών ή στο νομάρχη ή στην ελληνική προξενική αρχή του τόπου της κατοικίας ή της διαμονής του.

2. Αν το τέκνο δεν έχει συμπληρώσει το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας του, τη δήλωση της προηγούμενης παραγράφου υποβάλλει η μητέρα. Το τέκνο αυτό μέσα σε ένα έτος από την ενηλικίωσή του μπορεί να αποβάλει την ελληνική ιθαγένεια με δήλωσή του προς μία από τις αρχές που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο.

Άρθρο 9

1. Τέκνα, που γεννήθηκαν από Έλληνα πατέρα και αλλοδαπή μητέρα πριν από την ισχύ του Ν. 1250/1982 εφόσον θεωρούνται γνήσια σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 7 παρ. 3 του παραπάνω νόμου, γίνονται Έλληνες αν μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1986 δηλώσουν τη σχετική βούλησή τους στον Υπουργό Εσωτερικών ή στο νομάρχη ή στο νομάρχη ή στο νομάρχη ή στην ελληνική προξενική αρχή του τόπου της κατοικίας ή της διαμονής τους.

2. Αν τα τέκνα δεν έχουν συμπληρώσει το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας τους, τη δήλωση υποβάλλει ο πατέρας. Τα τέκνα αυτά μέσα σε ένα έτος από την ενηλικίωσή τους μπορούν να αποβάλουν την ελληνική ιθαγένεια με δήλωσή τους προς μία από τις αρχές που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο.

3. Η αναγνώριση ως γνήσιων των τέκνων που γεννήθηκαν από γάμο Έλληνα ή Ελληνίδας, όπως προβλέπεται στο άρθρο 7 του Ν. 1250/1982, δεν επιφέρει μεταβολή στην ιθαγένεια των τέκνων αυτών.

4. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 7 του Ν. 1250/1982 προστίθενται οι λέξεις: «ή αν έχει εκδοθεί αμετάκλητη απόφαση ελληνικού δικαστηρίου που αναγνωρίζει ότι ο γάμος είναι ανυπόστατος».

5. Στο τέλος της παρ. 3 του άρθρου 7 του Ν. 1250/1982 προστίθενται οι λέξεις: «δεν δημιουργούνται όμως κληρονομικά δικαιώματα στην περίπτωση που τα παιδιά αυτά γεννήθηκαν από γάμο που δεν θεωρείται υιοστατός σύμφωνα με το παρόν άρθρο.

Άρθρο 10

Όπου στον ισχύοντα Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας αναφέρεται 20 ή 21ο έτος ηλικίας ορίζεται εφεξής το 18ο έτος.

Άρθρο 11

Διατάξεις που καταργούνται

1. Καταργούνται τα άρθρα 11, 17, 18, 21, 23 και 30 του Κώδικα της Ελληνικής Ιθαγένειας.

2. Καταργείται η παρ. 7 του άρθρου 4 του Ν. 1250/1982.

Μέρος δεύτερο

Διατάξεις για τις ληξιαρχικές πράξεις

Άρθρο 12

Το δεύτερο εδάφιο της παραγρ. 3 του άρθρου 11 του Ν. 344/1976 (ΦΕΚ 143) αντικαθίσταται ως εξής:

«Υπόχρεος προς δήλωση του γάμου μεταξύ προσώπων, που ανήκουν και τα δύο στις κατηγορίες που αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο είναι για τον πολιτικό γάμο ο δήμαρχος ή ο πρόεδρος της κοινότητας που τον τέλεσε και για το θρησκευτικό γάμο ο οικείος θρησκευτικός λειτουργός».

Άρθρο 13

Η παρ. 2 του άρθρου 16 του Ν. 344/1976 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Τη δήλωση που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο υπογράφουν επίσης επί μεν θρησκευτικού γάμου οι σύζυγοι και ο παράνομος, επί δε πολιτικού οι σύζυγοι και οι μάρτυρες. Επί βαπτίσεως την ανωτέρω δήλωση υπογράφουν επίσης ο πατέρας ή η μητέρα ή άλλος από τους οικείους ή ο ανάδοχος. Αν αυτοί είναι αγράμματοι, υπογράφουν ως μάρτυρες δύο από αυτούς που παρέστησαν.

Άρθρο 14

Στοιχεία της πράξης γεννήσεως

Τα εδάφια γ και δ της παραγράφου 1 του άρθρου 22 του Ν. 344/1976 αντικαθίστανται ως εξής:

γ. Το φύλο του νεογνού και τη σειρά γέννησής του.

δ. Το όνομα, το επώνυμο και τη δημοτικότητα του νεογνού».

Άρθρο 15

Το άρθρο 25 του Ν. 344/1976 αντικαθίσταται ως εξής:

Άρθρο 25

Ονοματοδοσία

Το όνομα του νεογνού καταχωρίζεται στη ληξιαρχική πράξη της γέννησης ύστερα από δήλωση των γονέων του που ασκούν τη γονική μέριμνα ή του ενός από αυτούς εφόσον έχει έγγραφη εξουσιοδότηση του άλλου, θεωρημένη για το γνήσιο της υπογραφής από δημόσια, δημοτική ή κοινοτική αρχή.

Αν ένας από τους γονείς δεν υπάρχει ή δεν έχει τη γονική μέριμνα, η δήλωση του ονόματος γίνεται από τον άλλο γονέα.

Αν και οι δύο γονείς δεν υπάρχουν ή δεν έχουν γονική μέριμνα, το όνομα καταχωρίζεται με δήλωση αυτού που έχει την επιτροπεία του προσώπου του τέκνου.

Η γενομένη σύμφωνα με τα ανωτέρω δήλωση ονοματοδοσίας δεν ανακαλείται».

Άρθρο 16

Η παράγραφος 2 του άρθρου 42 του Ν. 344/1976, όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 6 του άρθρου 4 του Ν. 1250/1982, αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Ληξιαρχικά γεγονότα γέννησης, γάμου και θανάτου ελλήνων υπηκόων που συμβαίνουν στην αλλοδαπή μπορούν να δηλώνονται από τους υπόχρεους και στις επιχώριες αρχές.»

Στην περίπτωση αυτή οι υπόχρεοι οφείλουν μέσα σε τρεις μήνες από τη σύνταξη της πράξης να υποβάλουν αντίγραφο της στην αρμόδια ελληνική προξενική αρχή, εκτός εάν ζητήσουν τη σύνταξη ληξιαρχικής πράξης και ενώπιον της αρμόδιας ελληνικής προξενικής αρχής, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 455/1976.

Αντίγραφο της ληξιαρχικής πράξης, σε επίσημη μετάφραση μπορούν να υποβάλουν οι ενδιαφερόμενοι και απευθείας στο Ληξιαρχείο Αθηνών».

Άρθρο 17

Η ισχύς του νόμου που αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

17 < καθεστώς των παράνομων εκτρώσεων. ΖΗΤΑΜΕ από το κράτος ν' αρχίσει να ενημερώνει συστηματικά γυναίκες και άντρες για τις μεθόδους αντισύλληψης από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Να ΚΑΘΙΕΡΩΣΕΙ την σεξουαλική αγωγή στα σχολεία. Να δημιουργήσει επαρκείς συμβουλευτικούς σταθμούς με αρμόδιο ειδικευμένο προσωπικό, που θα καλύπτουν θέματα οικογενειακού προγραμματισμού, προβλήματα άτεκνων ζευγαριών, ενημέρωση για τις μεθόδους αντισύλληψης, προβλήματα σχέσεων γονέων και παιδιών.

ΖΗΤΑΜΕ ΤΗ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΕΚΤΡΩΣΕΩΝ, για να σταματήσουν οι αυτοσχέδιοι πειραματισμοί και η κερδοφόρα παρανομία τους με τις εξής προϋποθέσεις:

1. Οι εκτρώσεις να γίνονται σε δημόσια ιδρύματα υγείας από αρμόδιο ειδικευμένο προσωπικό και με άρτιο εξοπλισμό.
2. Τα ασφαλιστικά ταμεία να καλύπτουν πλήρως την επέμβαση και κάθε φαρμακευτική αγωγή.
3. Να δημιουργηθούν οι συμβουλευτικοί σταθμοί όπως τους προσδιορίσαμε παραπάνω.
4. Η αντισύλληψη να καλύπτεται από τα ασφαλιστικά ταμεία.

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ

Η ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ εδώ και πολλά χρόνια έχει διατυπώσει το αίτημα της νομιμοποίησης των αμβλώσεων εκφράζοντας τις διαθέσεις χιλιάδων γυναικών.

Η εφαρμογή στην πράξη της δωρεάν και νόμιμης αμβλώσεως χρειάζεται να συνοδεύεται και με την πλήρη κάλυψη των εξόδων απ' τον ασφαλιστικό οργανισμό της γυναίκας, με την αύξηση των κρατικών γυναικολογικών κρεβατιών ή ανάλογων Κέντρων Οικογενειακού Προγραμματισμού και μητρότητας σύμφωνα με τα σύγχρονα ιατρικά standards, ώστε σε σίγουρες και υγιεινές συνθήκες να εκτελείται η διακοπή της ανεπιθύμητης εγκυμοσύνης. Παράλληλα η ΟΓΕ θεωρεί ότι οι αμβλώσεις αποτελούν τμήμα του προβλήματος «προστασία της μητρότητας» και σαν τέτοιο το αντιμε-

τωπίζει. Γιατί το ερώτημα δεν είναι μόνο αν οι 300.000 αμβλώσεις το χρόνο θα γίνονται απλά νόμιμα. Χρειάζεται να παρθούν μέτρα ώστε σταδιακά να μειωθεί ο αριθμός τους, ώστε όλο και περισσότερα ζευγάρια να μην καταλήγουν αναγκαστικά πολλές φορές σ' αυτή τη λύση.

Τέτοια μέτρα κατά τη γνώμη μας και επιγραμματικά είναι: Ενημέρωση του ζευγαριού σε ειδικά κέντρα οικογενειακού προγραμματισμού και από ειδικευμένο προσωπικό πάνω στις σύγχρονες μεθόδους αντισύλληψης, ώστε να πάψει, σταδιακά βέβαια, η αμβλώση ν' αποτελεί το συνηθέστερο «αντισυλληπτικό» μέσο.

Επίσης κάλυψη σε βρεφονηπιακούς σταθμούς. Εφαρμογή του νόμου που απαγορεύει τις απολύσεις εγκύων. Εφαρμογή της διάταξης που απαγορεύει στους εργοδότες ν' αρνούνται να προσλάβουν γυναίκες στην περίοδο της εγκυμοσύνης. Έτσι ώστε η μητρότητα να μη σημαίνει για τη γυναίκα επιλογή ανάμεσα στη δουλειά, την κοινωνική ζωή και δράση και το μεγάλωμα των παιδιών. Οικονομικά μέτρα για την άνοδο του βιοτικού επιπέδου της οικογένειας ώστε το ζευγάρι να μπορεί να επωμισθεί το οικονομικό κόστος που έχει το μεγάλωμα των παιδιών.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ

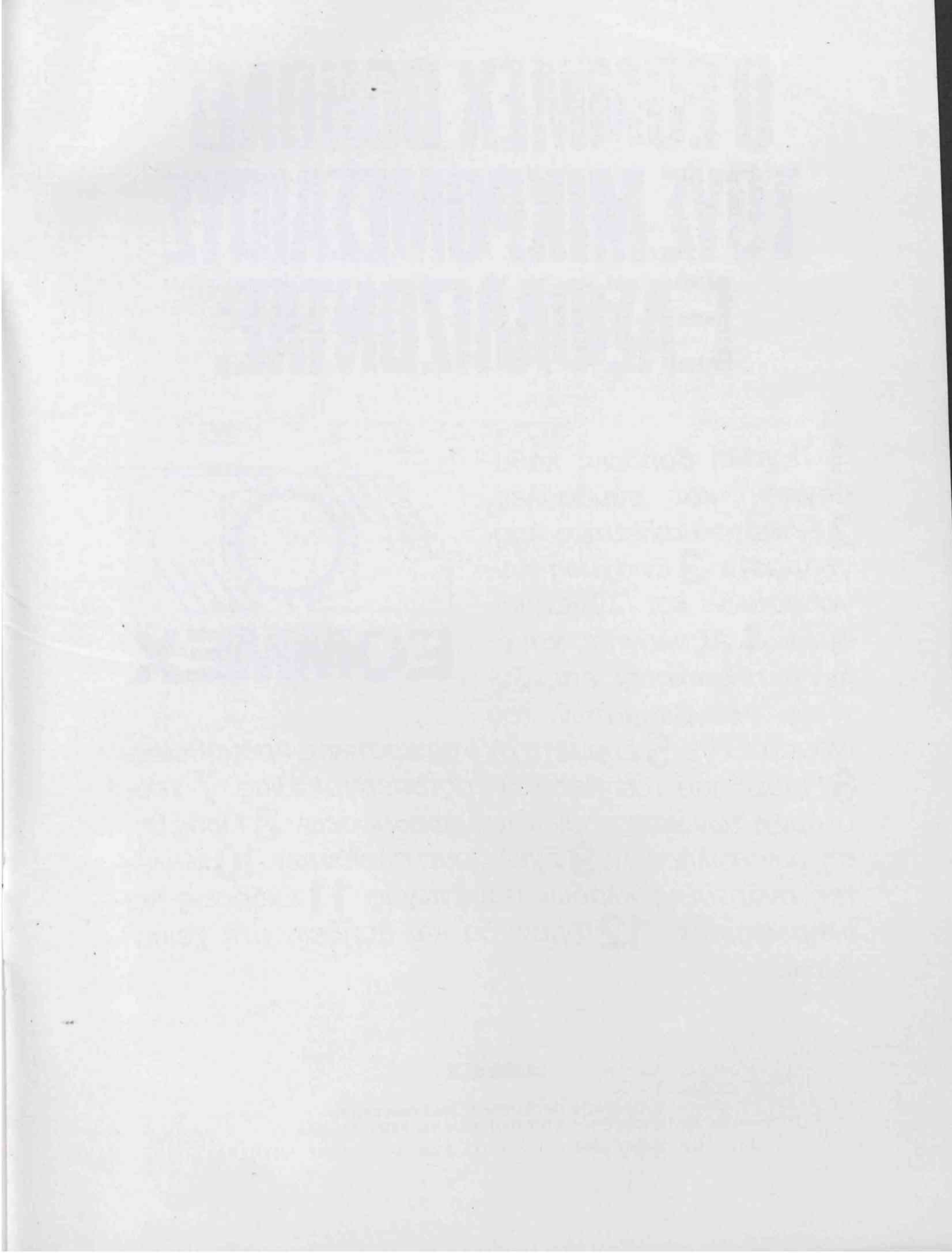
Ο Σύνδεσμος για τα Δικαιώματα της Γυναίκας έχει κάνει από πολλά χρόνια αγώνα για την πλήρη νομιμοποίηση και την ασφαλιστική κάλυψη των εκτρώσεων. Πιστεύουμε ότι σε όλα τα κοινωνικά συστήματα, η γυναίκα είναι εκείνη που φέρει το βάρος της διαίτησης του σώματος της γυναίκας είναι η βιολογική διαφορά της από τον άντρα. Με την πρόοδο της επιστήμης και με τη συνειδητοποίηση που το γυναικείο κίνημα την βοηθάει ν' αποκτήσει, η γυναίκα μπορεί για πρώτη φορά να ελέγχει και να προγραμματίζει την παραγωγικότητά της. Γι' αυτό, πρώτο αίτημα του Συνδέσμου είναι ένας υπεύθυνος και καλά οργανωμένος οικογενειακός προγραμματισμός.

Ο Οικογενειακός προγραμματισμός βρίσκεται όμως δυστυχώς σε νηπιακή κατάσταση και η υπεύθυνη πληροφόρηση από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης είναι ανύπαρκτη. Η αμβλώση εξακολουθεί, λοιπόν, να είναι το κυριότερο μέσο που χρησιμοποιούν οι γυναίκες για να ελέγχουν τις γεννήσεις τους. Με τις υπάρχουσες νομοθετικές και κοινωνικές συνθήκες περι αμβλώσεων διατηρείται ο στρουθοκαμηλισμός του απαγορευμένου που γίνεται στην πράξη, και που έχει μεγαλύτερες συνέπειες για τις γυναίκες που ανήκουν στα οικονομικά ασθενέστερα κοινωνικά στρώματα. Ο περιοριστικός νόμος για τις αμβλώσεις και η έλλειψη κάθε ασφαλιστικής κάλυψης δημιουργεί διπλό μέτρο για τις πλούσιες και τις φτωχές. Οι εύπορες αστές μπορούν πάντα να κάνουν εκτρώσεις με τις καλύτερες δυνατές ιατρικές συνθήκες.

Τα επιχειρήματα κατά της νομιμοποίησης των αμβλώσεων προέρχονται από την πιο φοβερή αντι-γυναικεία προκατάληψη: ότι δηλαδή οι γυναίκες, χωρίς προσεκτικό έλεγχο, θα σκοτώνουν τα έμβρυά τους χωρίς αιτία, με τον ρυθμό που πηγαίνουν στο κομμωτήριο... Αλλά η γυναίκα που βρίσκεται στον προθάλαμο του χειρουργείου δεν είναι καθόλου ευτυχής. Αισθάνεται ένα μίγμα φόβου, ενοχής, αμηχανίας και θυμού. Για να βρίσκεται λοιπόν εκεί σημαίνει ότι δεν μπορούσε να κάνει διαφορετικά. Είναι λοιπόν άσπιο να μας μεταχειρίζονται σαν περίπου εγκληματίες εκείνοι που δεν έχουν περάσει ποτέ από τα τρομερά αυτά διλήμματα. Η νομιμοποίηση των αμβλώσεων δεν απαλλάσσει τη γυναίκα απ' όλα τα παραπάνω, αλλά τουλάχιστον της εξασφαλίζει σωστές και υγιεινές συνθήκες εφαρμογής της επέμβασης.

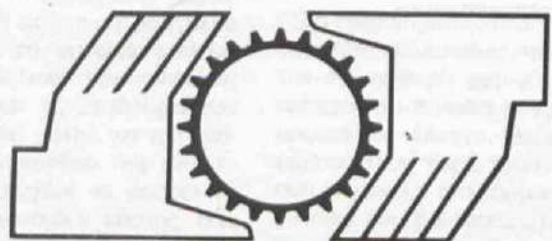
Πιστεύουμε επίσης ότι η απόφαση για την διακοπή της κύησης πρέπει να ανήκει μόνο στη γυναίκα. Εφόσον η γυναίκα φέρει στο σώμα της το παιδί και είναι εκείνη που υφίσταται άμεσα τις συνέπειες της εγκυμοσύνης, εκείνη είναι που πρέπει να αποφασίζει για τη διακοπή της κύησης.

Με τη νομιμοποίηση των αμβλώσεων δεν στοχεύουμε στην αύξηση αυτών αλλά αντίθετα πιστεύουμε ότι με τη βοήθεια της πολιτείας στην οργάνωση επιστημονικών κέντρων Οικογενειακού Προγραμματισμού και με την υπεύθυνη πληροφόρηση από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, πράγματα που πρέπει να αρχίσουν ταυτόχρονα με τη νομιμοποίηση, θα κατορθώσουμε μια μέρα να μειώσουμε τον αριθμό των αμβλώσεων που γίνονται σήμερα μέσα στην παρανομία.

Ο ΕΟΜΜΕΧ ΒΟΗΘΑΕΙ ΤΟΥΣ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΟΥΣ ΕΞΑΣΦΑΛΙΖΟΝΤΑΣ:

- 1** Τεχνική βοήθεια, καθοδήγηση και συμβουλές.
- 2** Ειδικά εκπαιδευτικά προγράμματα.
- 3** Ενίσχυση Κοινοπραξιών και Συνεταιρισμών.
- 4** Αξιολόγηση και έλεγχο υλοποίησης επενδυτικών προγραμμάτων του Νόμου 1262.
- 5** Συμμετοχή στις κρατικές προμήθειες.
- 6** Προώθηση του θεσμού της υπεργολαβίας.
- 7** Υποστήριξη των καινοτομιών και εφευρέσεων.
- 8** Προώθηση των πωλήσεων.
- 9** Σχεδιασμό προϊόντων.
- 10** Μελέτες ανάπτυξης κλάδων παραγωγής.
- 11** Εκδόσεις και πληροφόρηση.
- 12** Φροντίδα και βοήθεια στη χειροτεχνία.

EOMMEX

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ
ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΑΣ

Ξενίας 16 & Έβρου, Αθήνα Τ.Τ. 611, Τηλ. 7701-740, 7701-101, 7701-715